

Projekt zvýšení turistické atraktivity Podhostýnského mikroregionu

Bc. Marta Doubková

Diplomová práce
2010



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav managementu a marketingu
akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Marta DOUBKOVÁ**
Studijní program: **N 6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a marketing**

Téma práce: **Projekt zvýšení turistické atraktivity
Podhostýnského mikroregionu**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Proveďte rešerši literárních zdrojů obsahově zaměřených na problematiku regionálního rozvoje a cestovního ruchu.

II. Praktická část

- Charakterizujte současný stav Podhostýnského mikroregionu s akcentem na cestovní ruch, analyticky zhodnoťte rozvojové a problémové okruhy Podhostýnského mikroregionu a zpracujte SWOT analýzu.
- Zpracujte projekt zvýšení turistické atraktivity Podhostýnského mikroregionu.
- Vyhodnoťte náklady na realizaci projektu z časového hlediska, včetně očekávaných přínosů a rizik.

Závěr

Rozsah práce: **70 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- [1] BLAŽEK, Jiří, UHLÍŘ, David. Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, klasifikace. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2002. 211 s. ISBN 80-246-0384-5.
[2] FORET, Miroslav, FORETOVÁ, Věra. Jak rozvíjet místní cestovní ruch. 1. vyd. Praha: Grada, 2001. 178 s. ISBN 80-247-0207-X.
[3] PAYNE, Adrian. Marketing služeb. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1996. 248 s. ISBN 80-7169-276-X.
[4] WOKOUN, René, et al. Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování. Praha: Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.
[5] ZELENKA, Josef. Marketing cestovního ruchu. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. 212 s. ISBN 978-80-7041-070-7.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Josef Kubík, CSc.**
Ústav managementu a marketingu
Datum zadání diplomové práce: **29. března 2010**
Termín odevzdání diplomové práce: **3. května 2010**

Ve Zlíně dne 29. března 2010



doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka



L.S.



Ing. Pavla Staňková, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užit své dílo – diplomovou/bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně *21.4.2010*.....

Marika Doučková
.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k vyšší výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Předkládaná diplomová práce se zaměřuje na zvýšení turistické atraktivity v Podhostýnském mikroregionu. Práce je rozdělena do dvou částí, teoretické a praktické. Teoretická část práce předkládá hlavní poznatky týkající se teorie regionálního rozvoje, blíže specifikuje regiony, předpoklady jejich rozvoje a regionální politiku. Rovněž vymezuje cestovní ruch jako obor budoucnosti a blíže specifikuje marketing atraktivit. V analýze se práce zaměřuje na celkovou situační analýzu mikroregionu, přičemž akcent klade na oblast cestovního ruchu. Přirozeným vyústěním této části je zpracovaná SWOT analýza. Projektová část se poté zaměřuje na strategické vize a cíle v oblasti cestovního ruchu, kde jsou nastíněny možné projekty na zvýšení turistické atraktivity. Poslední kapitola diplomové práce je zaměřena na konkrétní projekt zvýšení turistické atraktivity. Obsahuje nejen časovou a nákladovou analýzu, hodnocení přínosů a rizik, ale rovněž i grafické znázornění navrhovaného projektu.

Klíčová slova: mikroregion, cestovní ruch, turistická atraktivita, SWOT analýza, strategický rozvoj, strategický cíl, projekt.

ABSTRACT

The subject of this graduation thesis is on increase of touristic attractiveness of Podhostýnský microregion. It is split into two parts, theoretical and practical. Theoretical part outlines the main points of theory of regional development, specifies regions, possibilities for their developments and regional politics. It defines tourism as the field for the future and specifies its marketing attractiveness. Analysis then dissects the microregion with strong emphasis on tourism. The natural result of this is the SWOT analysis. The project part then points out the strategic visions and targets, describes any possible projects that would aid increasing touristic attractiveness. The last chapter of the graduation thesis focuses on specific project in support of touristic attractiveness. It contains timeline and cost analysis, assesses asset and risk, but also graphical portrayal of the project.

Key words: microregion, tourism, touristic attractiveness, SWOT analysis, strategic development, strategic target, project.

Dovoluji si touto cestou poděkovat panu doc. Ing. Josefu Kubíkovi, CSc. za metodické a odborné vedení při zpracování této diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala paní Ing. Pavle Šatánkové za poskytnuté cenné rady v průběhu jejího zpracování.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	12
1 TEORIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE.....	13
2 REGIONY A JEJICH ROZVOJ	15
2.1 REGIONY – JEJICH TYPOLOGIE A VÝZNAM	15
2.2 ZÁKLADNÍ VÝCHODISKA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE.....	16
2.3 STRATEGIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE	18
2.4 MIKROREGION A STRATEGICKÝ ROZVOJ	19
3 REGIONÁLNÍ POLITIKA.....	20
3.1 NÁSTROJE REGIONÁLNÍ POLITIKY	20
3.2 TYPY REGIONÁLNÍ POLITIKY	21
3.3 PRINCIPY REGIONÁLNÍ POLITIKY	21
3.4 LEGISLATIVNÍ RÁMEC REGIONÁLNÍ POLITIKY ČESKÉ REPUBLIKY	22
3.5 ÚZEMNÍ ČLENĚNÍ PRO POTŘEBY REGIONÁLNÍHO ROZVOJE.....	22
3.6 POLITIKA CESTOVNÍHO RUCHU	23
4 CESTOVNÍ RUCH JAKO OBOR BUDOUCNOSTI.....	25
4.1 VYMEZENÍ A SPECIFIKA CESTOVNÍHO RUCHU	26
4.2 PŘÍNOSY CESTOVNÍHO RUCHU	28
4.3 CESTOVNÍ RUCH USMĚRŇUJE KRIZE.....	29
5 SPECIFIKA MARKETINGU CESTOVNÍHO RUCHU	30
5.1 PRODUKT	30
5.2 CENA.....	30
5.3 DISTRIBUCE.....	32
5.4 PROPAGACE V CESTOVNÍM RUCHU	32
5.5 PROGRAMOVÁNÍ A VYTVÁŘENÍ PACKAGE	33
5.6 SPOLUPRÁCE	34
5.7 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	34
6 MARKETING ATRAKTIVIT.....	35
6.1 KRITÉRIA PŘEDPOKLADŮ ROZVOJE TURISMU V REGIONU	35
6.2 TYPY ATRAKTIVIT	35
6.3 CHARAKTERISTIKA TRHU ATRAKTIVIT	37
6.4 CENOVÁ POLITIKA.....	38
6.5 DISTRIBUCE.....	38
6.6 PROPAGACE.....	38
7 SHRNUÍ POZNATKŮ Z TEORETICKÉ ČÁSTI	40
II PRAKTICKÁ ČÁST	41
8 SITUAČNÍ ANALÝZA MIKROREGIONU	42
8.1 IDENTIFIKACE MIKROREGIONU	42
8.1.1 Poloha a základní geografická charakteristika	43
8.1.2 Historický vývoj atraktivit v území.....	44

8.1.3	Základní přírodní podmínky	47
8.2	OBYVATELSTVO	48
8.2.1	Osídlení	48
8.2.2	Demografický vývoj.....	49
8.2.3	Vzdělanost obyvatelstva.....	51
8.2.4	Bytový fond.....	53
8.3	SOCIÁLNÍ A OBČANSKÁ VYBAVENOST	53
8.3.1	Školství.....	54
8.3.2	Zdravotnictví a sociální péče	55
8.3.3	Služby.....	55
8.3.4	Spolky a zájmové organizace.....	56
8.4	TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA.....	56
8.4.1	Zásobování obyvatel pitnou vodou, kanalizace a ČOV	57
8.4.2	Odpadové hospodářství	57
8.4.3	Telekomunikace	57
8.4.4	Dodávky energií	58
8.5	DOPRAVA	58
8.6	REKREACE A CESTOVNÍ RUCH	60
8.6.1	Možnosti rekreace a turistiky	61
8.6.2	Ubytování a stravování	63
8.6.3	Kulturní a sportovní akce mikroregionu	63
8.6.4	Ochrana životního prostředí.....	64
8.6.5	Služby cestovního ruchu v Podhostýnském mikroregionu	65
8.6.6	Rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu	66
8.7	TRH PRÁCE A HOSPODÁŘSKÁ SITUACE V REGIONU	67
8.7.1	Trh práce	67
8.7.2	Hospodářská situace.....	69
8.8	SWOT ANALÝZA PRO OBLAST CESTOVNÍHO RUCHU.....	70
8.9	SHRNUTÍ ANALYTICKÉ ČÁSTI.....	72
9	PROJEKT ZVÝŠENÍ TURISTICKÉ ATRAKTIVITY.....	74
9.1	STRATEGICKÁ VIZE ROZVOJE.....	74
9.2	STRATEGICKÉ CÍLE V CESTOVNÍM RUCHU.....	76
9.2.1	Projekty na zvýšení potenciálu a atraktivity Podhostýnska	76
9.2.2	Projekty na zkvalitnění turistické infrastruktury a návazných služeb pro rozvoj cestovního ruchu.....	78
9.2.3	Projekty na zefektivnění propagace Podhostýnského mikroregionu	81
10	ŘEŠENÍ VYBRANÉHO PROJEKTU NA ZVÝŠENÍ TURISTICKÉ ATRAKTIVITY	82
10.1	CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ A PROBLEMATICKÉ OKRUHY	84
10.2	ZADAVATEL PROJEKTU, ÚČASTNÍCI ŘÍZENÍ A DOTČENÉ ORGÁNY.....	86
10.3	POSTUP REALIZACE PROJEKTU.....	86
10.3.1	Územní plán (ÚP)	87
10.3.2	Výzva architektům	88
10.3.3	Žádost o dotaci a finanční zajištění projektu.....	90
10.3.4	Fyzická realizace projektu, slavnostní otevření	91

10.3.5	Časový harmonogram	92
10.4	ČASOVÁ ANALÝZA	93
10.5	NÁKLADOVÁ ANALÝZA	96
10.6	PŘÍNOSY PROJEKTU	99
10.7	RIZIKA PROJEKTU	100
10.8	SHRNUTÍ PRAKTICKÉ ČÁSTI	102
	ZÁVĚR	103
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	104
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	110
	SEZNAM OBRÁZKŮ	111
	SEZNAM TABULEK	112
	SEZNAM PŘÍLOH	113

ÚVOD

Cestovní ruch je jedním z nejdynamičtějších národohospodářských odvětví. Tím, že je úzce spjat s místem svého vzniku, umožňuje stabilitu regionálních ekonomik a stává se důležitým nástrojem regionálního rozvoje. I přes skutečnost, že v posledních letech prožívá recesi a působí na něj i hospodářské krize, pokles jeho výkonu není tak velký jako ve výrobních odvětvích.

V závislosti na hospodářské krizi se v současnosti mnoho českých rezidentů uchyluje spíše k levné tuzemské dovolené. Je tedy důležité, aby regiony měly co nabídnout a lidskou aktivitu v oblasti cestovního ruchu na daném území efektivně řídily, plánovaly a usměřňovaly. Teprve poté se může cestovní ruch stát pro danou oblast velkým ekonomickým přínosem. Východiskem je strategický plán budoucího rozvoje, který blíže specifikuje potřebné vize a strategické cíle.

Pro to, aby turisté o daný region projevíli zájem, nestačí pouze jeho turistická atraktivita samotná. Důležitou roli zde sehrává mix faktorů, kterými jsou ekonomická prosperita, objem realizovaných investic, profesní specializace či organizační schopnosti místních obyvatel.

Protože žiji v oblasti, která spatřuje v cestovním ruchu svou budoucnost, a zároveň k ní mám blízký vztah, rozhodla jsem se blíže rozpracovat téma zvýšení turistické atraktivity.

V současnosti Podhostýnský mikroregion těží především z výhodné polohy u Sv. Hostýna a Přírodního parku Hostýnské vrchy. Hlavními rekreačními centry jsou Rajnochovice, Rusava a Chvalčov. Důležitým faktem je, že i přes výše uvedené skutečnosti potenciál cestovního ruchu stále není vyčerpán a existuje tak prostor pro jeho rozšíření.

V oblasti cestovního ruchu se Podhostýnský mikroregion bude v následujícím období zaměřovat zejména na vytváření kvalitní nabídky turistických produktů (které budou moci návštěvníci využívat celoročně), včetně jejich následné propagace, aby tak zatraaktivnila celý mikroregion. Tato nabídka bude navržena tak, aby plně využila potenciál cestovního ruchu a zlepšila tak nejen podmínky pro rozvoj podnikání, ale i konkurenceschopnost regionu. Aby mikroregion dosáhl celkové konkurenceschopnosti, bude se zaměřovat nejen na cestovní ruch, ale i na rozvoj života v obcích, zlepšení infrastruktury či péče o životní prostředí. K tomu bude mj. využívat i synergií, které vycházejí ze spolupráce místních obcí,

podnikatelských subjektů a místních obyvatel. Společně se tak budou soustředit na využití silných stránek a příležitostí a zamezení vzniku či zvětšování slabých stránek a hrozeb.

Jak již bylo zmíněno výše, Hostýnské vrchy jsou v současné době jedním z nejvíce exponovaných míst v Podhostýnském mikroregionu. Přesto by však bylo nevýhodnou zcela nevyužít potenciál, který se tu naskýtá a nezaměřit se na i na jiné oblasti. V posledních letech se diskutovalo o vystavění lanovky na Sv. Hostýn. Hlavním přínosem měla být ekonomická prosperita regionu. Protože však nedošlo ke konsensu mezi provozovatelem lyžařského areálu Na Trojáku a Matice Svatohostýnské, došlo ke schválení nového územní plánu Chvalčova, na jehož katastru měla být lanovka postavena, který s výstavbou lanovky nepočítá. Z tohoto hlediska je tedy nutné se zaměřit na zbudování jiné atraktivity, která by do mikroregionu přilákala více lidí.

Vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem bude hlavním cílem mé práce turistické zatraktivnění vybrané oblasti, která v sobě stále skrývá potenciál rozvoje, a která by sama o sobě byla důvodem pro návštěvu Podhostýnského mikroregionu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TEORIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

Znalost teorií regionální rozvoje je výchozím bodem pro zvolení nejvhodnějšího typu regionální politiky a rovněž také pro přípravu lokálních a regionálních strategií. [1, s. 10] Teorie regionálního rozvoje bývají nejčastěji děleny do dvou velkých skupin, z nichž první jsou teorie regionální rovnováhy tzv. **konvergenční teorie** a druhou jsou teorie regionální nerovnováhy tzv. **divergenční teorie**. [1, s. 13] Autoři těchto teorií se mj. liší v názoru na roli státu v ekonomice. Vyskytují se zde dvě krajní stanoviska a to **neintervencionistické** (neoklasické a neoliberalní směry) a **intervencionistické přístupy** (keynesiánství a neomarxismus). [1, s. 16]

Tabulka 1 – Hlavní vývojové etapy teorií reg. rozvoje a regionální politiky [1, s. 14]

Obecný přístup	Převažující teorie regionálního rozvoje	Regionální politika
Neoklasický	Teorie regionální rovnováhy	Nástroje zvyšující mobilitu pracovních sil.
Keynesiánský (1950-1975)	Teorie regionální nerovnováhy	Nástroje podporující příliv investic ze soukromého i veřejného sektoru do problémových regionů (investiční dotace, relokační institucí)
Neomarxistický (1970-1985)	Teorie regionální nerovnováhy	Návrhy na opatření nebyly formulovány. Jejich regionální politika byla v některých socialistických zemích účinná, ovšem došlo ke ztrátě ekonomické výkonnosti a vnější konkurenceschopnosti státu.
Neoliberalní (1975-)	Teorie regionální rovnováhy i nerovnováhy	Podpora malých a středních firem, decentralizace kompetencí, deregulační opatření.
Institucionální (1980-)	Teorie regionální nerovnováhy	Zaměření na způsoby, jakými je možné napomoci vzájemné interakci, učení jednotlivých aktérů v regionu a jak zvýšit jejich reflexivitu. [1, s. 163] Podpora malých středních firem, šíření inovací, proměna institucí založená na učení.

Kreativní ekonomika

V souvislosti s výše uvedenou institucionální teorií bych ráda zmínila i tzv. kreativní ekonomiku, která do výše zmiňovaných teorií v knize Blažka a Uhlíře zařazena nebyla, ale svým obsahem se výše zmiňované oblasti dotýká.

Podle Floridy se kreativita stala hybnou silou ekonomického růstu. [20, s. 5] V posledních letech se vydělil nový typ konkurenční výhody a to konkurenceschopnost založená na kreativitě. Kreativita, která je významným zdrojem přidané hodnoty, podstatně zvyšuje produktivitu a v souvislosti s tím i životní standardy. [2, s. xiii] Je přítomná ve všech úrovních podnikání, od managementu podniku až po označování a výběr tvaru u každého vytvořeného produktu firmy. [5, s. xi] Organizace a ekonomické regiony využívají tuto kreativitu k vytváření výrazně vyšších příjmů a zajišťují vyšší stabilitu do budoucna. [40] Nejlepší způsob, jak pokračovat v prosperitě, je investování do kreativity ve všech jejích formách. To s sebou přináší více investování do R&D nebo do zlepšování vzdělávání. [2, s. 320-325]

Současné období regionální politiky

Současné období regionální politiky lze vymezit od druhé poloviny 70. let až do současnosti. Projevují se v ní především institucionální a neoliberalní přístupy, což znamená, že dominují spíše opatření stimuluje lokální iniciativu, a to jak u subjektů soukromého sektoru (deregulační opatření, podpora šíření inovací apod.), tak i v případě subjektů veřejného sektoru (decentralizace), příp. spolupráce subjektů veřejného a soukromého sektoru (public private partnership, realizace strategií regionálního rozvoje apod.). Pro toto období je typická snaha o řešení příčin regionálních problémů, a nikoliv jen jejich následků.

Současné přístupy k řešení regionálních problémů kladou důraz především na **podporu vznikajícím a malým středním firmám**, podporu **šíření technických inovací** (např. zřizováním vědeckých parků), **decentralizační opatření** ve sféře veřejné správy, na podporu lokální iniciativě, **deregulační opatření**, networking a **programy následné péče o zahraniční investory** tzv. programy after care). Tímto souborem přístupů potom dochází ke stimulaci regionálního rozvoje. [1, s. 167]

2 REGIONY A JEJICH ROZVOJ

2.1 Regiony – jejich typologie a význam

Podle zákona 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, v platném znění, je regionem územní celek, který je vymezený pomocí administrativních hranic krajů, okresů, správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, správních obvodů obcí s rozšířenou působností obcí nebo sdružení obcí, jehož rozvoj je podporován podle uvedeného zákona. [34]

Regiony se mohou rozlišovat podle různých kritérií. H.H. Blotevogel rozlišuje následující typy regionů:

- Reálné regiony: jednoznačně lokalizované regiony (např. různé přírodní jednotky, povodí řeky) a funkční regiony (např. krajina, oblast trhu práce, hospodářský prostor, městský region). [17, s. 282]
- Regiony vymezené lidskými aktivitami a činnostmi: vznikají každodenním jednáním individuálních nebo kolektivních aktérů (různých skupin, firem, sdružení, obcí a měst).
- Regiony, které jsou jako regiony vnímány anebo s nimiž se aktéři identifikují: vznikají prostřednictvím společenské komunikace (face to face kontakty, média, politika).

V souvislosti s vývojem regionálních teorií se postupem času rovněž měnilo i chápání pojmu region. Dříve byl označován jako ohraničená část zemského povrchu. V současném pojetí jej však chápeme spíše jako konkrétní a dynamický projev společenských procesů, které jsou závislé nejen na lidském jednání, ale i na společenských strukturách a jejich vývoji. [17, s. 284]

Význam těchto regionů roste a změny se vyskytují převážně v následujících 5 dimenzích:

- Politická dimenze: regiony jsou méně institucionalizované než kraje, mohou tedy lépe a jednodušeji integrovat různé řídicí mechanismy, a tím vytvářet synergické efekty. Rovněž jsou stále více vnímány jako realizační rovina regionální politiky.
- Ekonomická dimenze: dochází k vytváření regionálních produkčních klastrů, jež mají strategický význam. Rovněž se zvyšuje význam regionálně kreativního a inovativního prostředí. Poslední znak spíše spočívá v daleko větší konkurenci mezi městskými regiony než v konkurenci mezi jednotlivými městy. [17, s. 285]

- Sociálně-kulturní dimenze: stoupá potřeba přehledných a snadno identifikovatelných regionů.
- Ekologická dimenze: roste význam regionálních systémů území stability, koloběhů energie a materiálů a rovněž regionální strategie trvale udržitelného rozvoje.
- Strategická dimenze: vzrůstá důležitost role meziobecní spolupráce. [17, s. 287]

2.2 Základní východiska regionálního rozvoje

Regionální rozvoj představuje růst socioekonomického a environmentálního potenciálu a konkurenceschopnosti regionů, které vedou ke zvyšování životní úrovně a kvality života místních obyvatel. Můžeme ho tedy klasifikovat jako dynamický a vyvážený rozvoj regionální struktury příslušného územního celku včetně jeho částí a odstraňování či zmenšování **regionálních disparit** (nežádoucí rozdíly v úrovni hospodářského, environmentálního či sociálního rozvoje regionů). Překonávání disparit může mít následující průběh:



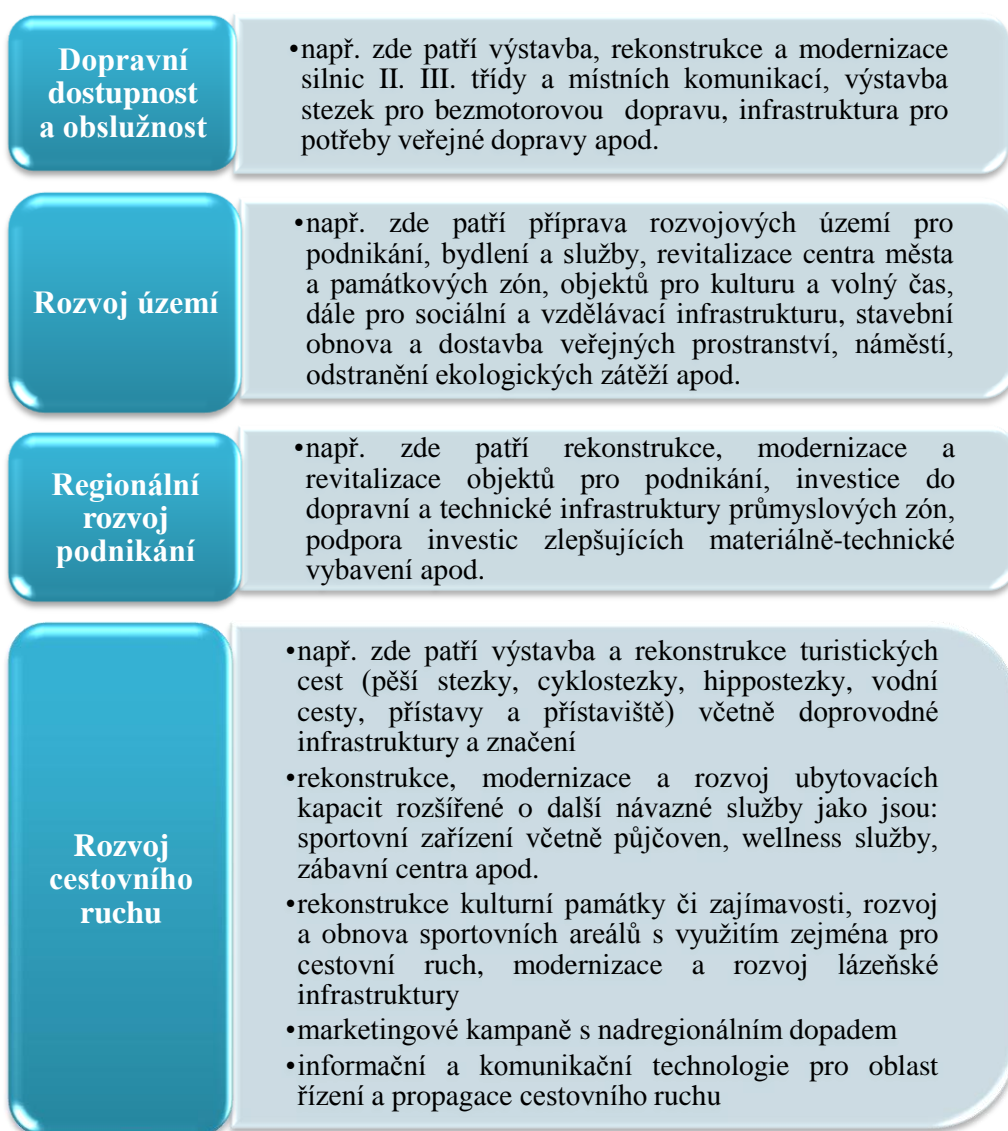
Obrázek 1 – Překonávání regionálních disparit [44]

Řešení regionálních disparit představuje dlouhodobý proces, který směřuje k omezování nerovnováhy ve vzájemných vztazích mezi ekonomickými, environmentálními a sociálními pilíři udržitelnosti a hospodářského růstu. Při zmírňování negativních regionálních disparit by mělo dojít k využití vnitřního potenciálu jednotlivých regionů při současném respektování principů udržitelného rozvoje. Vliv regionálních disparit má rovněž zásadní dopad na strategickou orientaci regionálního rozvoje ČR v letech 2007-2013. Pro rozvoj krajů a obcí má velký vliv i územní plánování. [16, s. 102]

Podle zákona 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, dle § 3 v platném znění, je podpora regionálního rozvoje zaměřena především na:

- rozvoj podnikání, zlepšení hospodářské struktury, tvorbu pracovních míst,
- rozvoj lidských zdrojů v souladu s potřebami trhu práce a hospodářského a sociálního rozvoje regionu,
- výzkum a technologický vývoj přispívající k celkovému rozvoji,
- rozvoj cestovního ruchu,
- zlepšování vybavení regionu infrastrukturou a zajištění dopravní obslužnosti,

- rozvoj sportovních aktivit a kultury, pokud vytváří nová pracovní místa,
- rozvoj občanské vybavenosti, včetně zařízení pro sport, mládež a aktivity občanů v jejich volném čase, rozvoj služeb pro občany v dostupné vzdálenosti,
- rozvoj sociálních služeb,
- zajištění dostupnosti a zlepšování úrovně poskytování zdravotnických služeb,
- opatření k ochraně životního prostředí, omezování vlivů narušujících krajinu a udržení kulturní krajiny,
- vznik právnických osob a tvorbu programů v regionu sloužících k jeho rozvoji,
- provádění pozemkových úprav. [34]



Obrázek 2 – Podporované aktivity pro rozvoj regionu [35]

Za nejvýznamnější faktory dlouhodobého ekonomického rozvoje jsou z makroekonomického hlediska pokládány přímé investice a růst vzdělanosti obyvatelstva, které do značné míry rozhodují o atraktivitě jednotlivých regionů z pohledu potenciálních investorů. Z těchto důvodů se za nejperspektivnější pokládají regiony, ve kterých se rozvíjí elektronika, biotechnologie, průmyslová chemická odvětví a sektor produktivních služeb.

Z mikroekonomického hlediska patří mezi nejdůležitější faktory ty, které stimulují firmy k prostorové mobilitě. Mezi tyto faktory patří obchodní, infrastrukturní, technologické, regulační, geografické, lokální, pracovní, nákladové a environmentální faktory kvality života. [9, s. 57]

2.3 Strategie regionálního rozvoje

Základním dokumentem regionální politiky ČR se stala Strategie regionálního rozvoje (v gesci MMR ČR), jejíž obsah je rámcově vymezen v § 5 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, v platném znění. Obsahuje zejména analýzu stavu regionálního rozvoje, charakteristiku silných a slabých stránek v rozvoji jednotlivých krajů a okresů, strategické cíle regionálního rozvoje v ČR, vymezení státem podporovaných regionů a doporučení dotčeným ústředním správním úřadům a krajům pro zaměření rozvoje odvětví spadajících do jejich působnosti. [17, s. 415] Rovněž zabezpečuje provázanost národní regionální politiky s regionální politikou Evropské unie a s ostatními odvětvovými politikami ovlivňujícími rozvoj území. [36]

Snahou priorit regionálního rozvoje je snižovat existující regionální rozdíly pomocí:

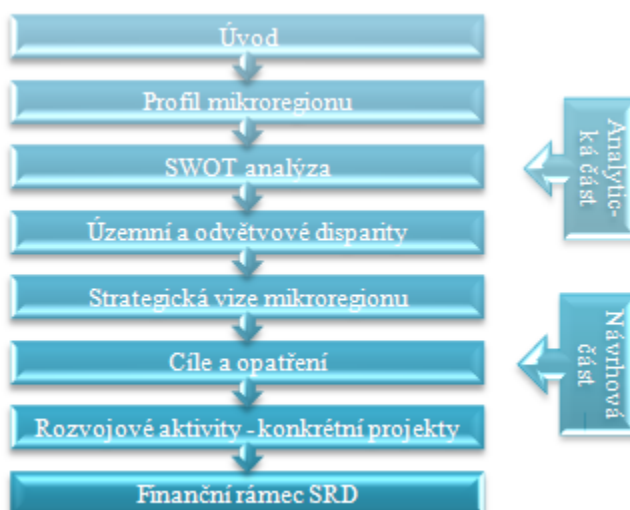
- aktivní politiky směřování prostředků pro podporu optimálního využívání rozvojevého potenciálu regionů,
- politiky alokace prostředků na dodatečné odstraňování negativních sociálních dopadů ekonomického útlumu strukturálně postižených zdrojů. [44]

Strategie regionálního rozvoje se mj. opírá o principy dlouhodobě udržitelného rozvoje využívajícího veškerý pozitivní rozvojový potenciál ČR. Rovněž je rozvíjena snaha regionů aktivovat všechny vnitřní využitelné zdroje a využívat solidární zdroje Evropského společenství. [17, s. 417]

2.4 Mikroregion a strategický rozvoj

Mikroregionem se především rozumí dobrovolný svazek obcí tj. právnická osoba ustavená v souladu s § 49 až 53 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění. Mikroregion lze rovněž definovat jako územně ucelenou oblast vymezenou přírodními, technickými, historickými hranicemi či pojíci prvky. Obecně se jedná o spádové území, které využívá principu soudržnosti což znamená, že propojuje více obcí a provazuje zájmy a záměry jednotlivých akcí a aktivit, přičemž cílem je realizovat žádoucí změny ve všech obcích. [8] Rovněž pomáhá obcím, které jsou jeho součástí, k získání finančních prostředků z různých fondů formou vytváření mikroregionálních programů, včetně konkrétních projektů. [28] Úlohou mikroregionů je tedy koncepční a výkonná činnost samosprávných orgánů obcí v oblasti místního rozvoje problémů, včetně definování mikroregionálních programů, aktivit a jejich účasti na realizaci regionálních programů.

Pro identifikaci potřeb, určení dalších směrů rozvoje, rozvojových aktivit a rovněž pro strategické rozhodování zpracovávají mikroregiony rozvojové strategie. [8] Strategický rozvojový dokument mikroregionu je koncepční dokument, který vychází ze znalosti území mikroregionu a jeho potenciálu, a pomáhá systematicky řídit a organizovat změny v území. [28] Strategický rozvojový dokument mikroregionu by měl vycházet z místních podmínek a měl by být přizpůsoben jeho specifikům. Zpracovává se v dlouhodobém horizontu, tj. na období 8-12 let.



Obrázek 3 – Obsah strategického dokumentu [8]

3 REGIONÁLNÍ POLITIKA

Základním rámcem regionálního rozvoje je regionální politika. Regionální politika je souborem intervencí, které jsou zaměřené na konkrétní situace státu a jeho regionů, dále na očekávané tendence, na podporu opatření vedoucích k růstu ekonomických aktivit a z důvodu propojenosti s územním plánováním, i k lepšímu územnímu rozložení a k rozvoji infrastruktury. [44]

Základními cíli regionální politiky jsou rozvoj regionů zaměřený na jejich soudržnost a zvyšování konkurenceschopnosti, [36] snížením výrazných meziregionálních diferencí (v úrovni nezaměstnanosti, v průměrných příjmech) a dále sblížení úrovně hrubého domácího produktu. Mezi vedlejší cíle patří povzbuzení podnikatelských aktivit, zlepšení vybavenosti regionu technickou infrastrukturou, povzbuzení bytové výstavby, zkvalitnění ekologické situace v regionu atd. [17, s. 36]

3.1 Nástroje regionální politiky

Z výše uvedených cílů jsou pak dále odvozeny nástroje regionální politiky, které jsou zaměřeny zejména na přitažení kapitálu a podnikatelských aktivit do regionu, dále stimulaci využití vnitřních rozvojových zdrojů, dosídlení či stabilizaci obyvatelstva v regionu. Tým pod vedením R. Wokouna navrhl následující nové členění nástrojů regionální politiky:

- **nástroje nefinanční**, mezi které patří *administrativní nástroje* (legislativní úpravy regionální politiky, zákazy, restriktivní a administrativní opatření); *institucionální nástroje* (instituce realizující opatření regionální politiky, projekty a programy, využívání zdrojů EU); *věcné a jiné nefinanční nástroje* (poskytování služeb zejména poradenského charakteru subjektům z regionu, propagace regionu a poradenství zahraničním investorům, vytváření a zpřístupňování hospodářských zón ekonomickým subjektům, jiné nefinanční nástroje) [17, s. 36]
- **nástroje finanční**, mezi které patří *neinvestiční a investiční pobídky* (finanční transfery a nevratné dotace, granty, náhrady části vynaložených nákladů, úroková zvýhodnění, úvěry a půjčky, včetně jejich záruk), *kapitálové podílnictví*, *daňová zvýhodnění* (daňové prázdny, slevy na daních, slevy na sociálním a jiném zákonem pojištění) a *rozpočtová zvýhodnění* (zvýhodnění v odvodech rozpočtových příjmů, mimořádné dotace rozpočtů).

Z výše uvedených nástrojů se nejvíce osvědčily zvýhodněné úrokové podmínky a investiční dotace a některé typy subvencí. [17, s. 37]

Z pohledu ekonomické efektivity je důležité, aby veřejné investice přinesly podporovanému regionu co největší efekt (v podobě privátních investic). Jinými slovy se jedná se o multiplikační efekt spočívající v tom, aby se účinek původní investice v ekonomickém prostředí násobně zvětšoval. [10, s. 101]

3.2 Typy regionální politiky

Základním předpokladem pro existenci regionální politiky je kromě stanovení cílů i vymezení regionů, vůči kterým bude regionální politika uplatňována. Klíčovým prvkem regionální politiky je právě regionální selektivnost, tedy zaměření podpory jen na vybrané regiony. Existují přitom dva základní typy regionální politiky. Prvním je „**strategická**“ **regionální politika**, která je zaměřena na dosažení vnější konkurenceschopnosti státu jako celku tím, že bude posílena konkurenceschopnost a atraktivita jádrových aglomerací daného státu. Druhým základním typem regionální politiky je **politika „pojišťovací“**, tj. regionální politika orientovaná na zmírnění ekonomických a sociálních problémů v zaostávajících či strukturálně postižených regionech a na posílení vnitřní soudržnosti státu. [10, s. 18] V současnosti je hlavním trendem ve sféře regionální politiky její provazování s dalšími podpůrnými státními politikami, zejména se sociální politikou, a také „regionalizace“ sektorových politik. [1, s. 18]

3.3 Principy regionální politiky

Regionální politika EU je založena na několika základních principech, které jsou pro programovací období 2007-2013 stanoveny následujícím způsobem:

- Programování – strukturální fondy jsou alokovány na základě několikaletých a multi-sektorálních plánů regionálního rozvoje. Záměrem je zajištění co nejkomplesnějšího řešení regionálních problémů a bez bezkonceptního přidělování prostředků na jednotlivé projekty.
- Koncentrace – základem je cílení výdajů strukturálních fondů do oblastí s největšími strukturálními problémy.
- Partnerství – vyžaduje aktivní účast a participaci Evropské komise a odpovídajících regionálních a místních orgánů, včetně kompetentních nevládních aktérů na všech etapách administrace strukturálních fondů. [11, s. 29]

- Adicionalita – prostředky poskytnuté ze zdrojů EU mají pouze doplňovat výdaje ze strany příjemců pomoci, tzn., že členské státy a jejich orgány musí být na daných projektech finančně zainteresovány.
- Monitorování a vyhodnocování – hlavním cílem je snaha o co nejvyšší efektivitu při vynakládání finančních prostředků. [11, s. 30]

Kromě těchto základních principů se regionální politika řídí dalšími doplňkovými principy, jako je např. princip subsidiarity, koordinace a harmonizace, integrace, konvergence, solidarity, kompatibility a proporcionality. [11, s. 29]

3.4 Legislativní rámec regionální politiky České republiky

V roce 2000 bylo pro regionální politiku přijato několik zcela zásadních zákonů. Prvním z nich je zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, dále zákon č. 129/2000 Sb., o krajích a zákon č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákon o hlavním městě Praze. [7] Důležitý je rovněž zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, který se týká regionálního rozvoje v České republice.

Přijetím zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, získala česká regionální politika rámec a regionální rozvoj byl poprvé na území ČR upraven právní normou. Zákon měl zásadní význam pro provádění regionální politiky příslušnými orgány státní správy a územní samosprávy a současně vytvořil právní podmínky pro získání pomoci ze strukturálních fondů EU. Od roku 2000 se tak česká regionální republika zaměřila na rozvoj podnikání, rozvoj lidských zdrojů, výzkum a technologický vývoj, zlepšování regionální infrastruktury, rozvoj cestovního ruchu, zlepšování regionální infrastruktury, rozvoj občanské vybavenosti, rozvoj služeb sociální a zdravotní péče a na opatření vedoucí k ochraně životního prostředí. [15, s. 403]

3.5 Územní členění pro potřeby regionálního rozvoje

Území České republiky bylo od 1. ledna 2000 rozděleno na 14 krajů a 77 okresů včetně území hlavního města Prahy, na základě ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávních celků a o změně ústavního zákona ČNR č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky. Všechny krajské úřady ustavily odbory regionálního rozvoje.

Jednotky na území České republiky byly stanoveny následovně:

- NUTS 1 – 1 jednotka, tj. celé území České republiky; ústřední správní úřady
- NUTS 2 – 8 územních jednotek, v podstatě sdružené nové kraje: Praha (pouze území hlavního města Prahy), Střední Čechy (jenom Středočeský kraj), Jihozápad (Jihočeský a Plzeňský kraj), Severozápad (Karlovarský a Ústecký kraj), Severovýchod [17, s. 339] (Liberecký, Královehradecký a Pardubický kraj), Jihovýchod (Jihomoravský a kraj Vysočina), Střední Morava (Olomoucký a Zlínský kraj) a Moravskoslezsko (jenom Moravskoslezský kraj); regiony soudržnosti – regionální rady
- NUTS 3 – 14 krajů (VÚSC); krajské úřady
- NUTS 4 – 77 okresů; Statistické regiony na úrovni okresů – regionální jednotky pro stanovení regionů se soustředěnou podporou státu;
- NUTS 5 – obce (cca 6259). [17, s. 400]; Správní obvody obcí s rozšířenou působností (ORP); Obce – obecní a městské úřady [17, s. 404]

V podmínkách České republiky se regionální politika uplatňuje z úrovně EU vůči vybraným regionům NUTS 2. Z úrovně České republiky vůči vybraným státem podporovaným regionům a z úrovně krajů vůči vybraným mikroregionům. [44]

3.6 Politika cestovního ruchu

V současnosti dochází jak k regionalizaci sektorových politik, tak i k provázání regionální politiky s dalšími státními politikami: hospodářské, sociální, environmentální, cestovního ruchu, zemědělské apod. [17, s. 35]

Výkladový slovník cestovního ruchu definuje politiku cestovního ruchu jako systematickou činnost sledující vytyčené cíle a spočívající v komplexním plánování, regulaci a tvorbě reality cestovního ruchu prostřednictvím různých nástrojů a nositelů na státní či soukromé úrovni. [17, s. 207]

V posledních letech dochází k posilování významu cestovního ruchu v regionální politice. Vysoká dynamika růstu cestovního ruchu v daném regionu může efektivně napomáhat regionům se strukturálními problémy. Důvodem může být předpoklad, že se považuje za takovou oblast ekonomiky, u které lze předpokládat stabilní ekonomický vývoj bez významných cyklických problémů. [17, s. 206] Pro ekonomicky slabé regiony je významný především multiplikační efekt cestovního ruchu, protože znásobuje kvantitativní růst daného regionu.

Pro podporu cestovního ruchu jsou rovněž velmi důležité i dotační programy, které jsou významným nástrojem regionální politiky. Z toho důvodu je problematika cestovního ruchu součástí již výše zmíněné Strategie regionálního rozvoje, Národního rozvojového plánu, regionálních rozvojových strategií a programů rozvoje krajů a strategií rozvoje měst i obcí. Z cílů těchto a dalších dokumentů rovněž vychází jednotlivé cíle státní politiky cestovního ruchu. [17, s. 207]

Nositelé politiky cestovního ruchu

Z výše uvedených údajů vyplývá, že nositeli politiky cestovního ruchu mohou být:

- veřejnoprávní instituce (stát, regiony, obce, úřady)
- soukromoprávní instituce (profesní svazy, zájmová sdružení, podnikatelská sdružení)
- dobrovolné zájmové skupiny a akční sdružení (místní hoteliéři, účelová sdružení)

V současnosti usilují o ovládnutí politiky cestovního ruchu ve svůj prospěch především různá sdružení a asociace, hotelové řetězce, letecké a finanční společnosti, které za své zájmy lobují. V budoucnosti se očekává, že budou mít větší vliv i podnikatelské subjekty či profesní sdružení a svazy. Pokud jsou uvažovány evropské podmínky, tak tuto politiku rovněž bude nepřímo ovlivňovat i Evropská unie. [17, s. 209]

4 CESTOVNÍ RUCH JAKO OBOR BUDOUCNOSTI

Cestovní ruch je oblastí ekonomiky, která je úzce spjata s místem svého vzniku, čím podporuje stabilitu regionálních i místních ekonomik. [17, s. 205]

Odvětví služeb se za posledních čtyřicet let stalo dominantní sférou v naší ekonomice. Lidé utrácejí stále větší část svých příjmů za cestování, stravování v restauracích a další služby, které souvisí s trávením volného času. Roste životní úroveň a mění se životní styl a to se projevuje v poptávce po službách v oblasti komunikací, zdravotní a vzdělání. [14, s. 10] Růst odvětví služeb je vyvolán především demografickými, sociálními, ekonomickými a politickými vlivy. [14, s. 12]

Cestovní ruch je průřezové odvětví, na němž se podílí celá řada dalších sektorů. Podle J. Koliby má cestovní ruch pro národní hospodářství ČR velký význam, již z toho důvodu, že se dlouhodobě podílí asi 3 % na HDP a zaměstnává téměř 240 000 pracovníků. Cestovní ruch je také velmi důležitým nástrojem regionálního rozvoje, protože se dokáže flexibilně přizpůsobovat měnícím se podmínkám na trhu, napomáhá udržet stabilitu a další rozvoj. [46, s. 10-11]

Dopady cestovního ruchu se projevují např. v ekonomické, ekologické, sociální, politické, či kulturní oblasti. Cestovní ruch bývá chápán jako prostředek, kterým lze přispět k rozvoji místa například zvýšením životní úrovně obyvatel, vytvářením pracovních a podnikatelských příležitostí, přinášením potřebných zahraničních investic. To však vyžaduje určitou úroveň služeb pro volný čas, kvalitní ubytovací a stravovací zařízení, či potřebnou infrastrukturu. [3, s. 9]

V současnosti cestovní ruch prochází dynamickým rozvojem v mnoha rovinách:

- Exponenciální – rostoucí nabídka nových destinací, včetně rostoucího počtu domácích i mezinárodních turistů.
- Kvalitativní – dochází ke zvyšování kvality poskytovaných služeb, včetně tvorby nových produktů a produktů, které podporují trend udržitelného rozvoje cestovního ruchu; nové kanály nabídky produktů, včetně jejich vzájemné kombinace v komunikaci s potenciálními klienty a nové způsoby nabídky produktů.
- Časové – projevuje se zde snaha o snížení sezónnosti, včetně lepšího využití kapacit. Dochází i k prodlužování sezóny, k zmírňování dopravních kolapsů na komuni-

kacích v sezóně, či k okamžitému vyřizování požadavků klientů cestovního ruchu díky ICT.

- Manipulační – rozvinuly se a zdokonalily metody pro získávání nových klientů, či získávání stálých zákazníků (FFP, věrnostní programy apod.), dochází k tzv. řízení názorů zájmových skupin a k vytváření poptávky po destinacích a produktech.
- Pocitové – lidé vyhledávají extrémní zážitky, proto dochází k budování odpovídající infrastruktury.
- Kognitivní – mění se smýšlení návštěvníků o tom, jakým způsobem chtějí trávit dovolenou. Roste zájem o ekoturismus, klade se větší důraz na interpretaci krajiny, včetně kulturního dědictví a v propagaci se využívají kognitivní mapy.
- Informační – v této oblasti dochází k využívání sofistikovaných IS. Součástí marketingu i monitoringu je vyhodnocování dat o průběhu cestovního ruchu. Významná je i možnost přístupu ke stejné nabídce služeb mnoha inf. kanály. [18, s. 9]

4.1 Vymezení a specifika cestovního ruchu

Za **cestovní ruch** neboli turismus, se považuje taková činnost osoby, která cestuje na přechodnou dobu do místa mimo své trvalé bydliště, přičemž jako hlavní účel cesty není trvalý či přechodný pracovní poměr na navštíveném místě. **Návštěvníkem** je pak každá osoba, která cestuje do jiného místa, v němž nemá trvalé bydliště. V případě přenocování se stává **turistou**; pokud nepřenocuje a současně jeho pobyt nepřekročí 24 hodin, jedná se o **výletníka**. Při pobytu, který překročí 24 hodin, včetně přenocování, jedná se o **krátkodobě pobývajícího turistu**. Při větším počtu dnů tzn. 3 a více přenocování, jedná se o **turistu na dovolené**. [18, s. 16]

Druhy cestovního ruchu

Cestovní ruch můžeme dělit podle místa (domácí/zahraniční), podle času (krátkodobý/dlouhodobý), podle způsobu organizace (skupinový/individuální), či podle účelu:

- Rekreční – hlavním cílem je odpočinek, reprodukce a zlepšení fyzické a psychické kondice. Zahrnuje se zde krátkodobější příměstská rekreace na chatách apod.
- Kulturně-poznávací – poznávání zaměřené na historii, kulturu a tradice určitého národa. Patří zde poznávání sakrálních, světských a architektonických památek, dále uměleckých děl, přírodních zajímavostí či společenských událostí.

- Náboženský – patří sem návštěvy poutních a posvátných míst, církevních památek a rovněž účast na církevních obřadech či oslavách.
- Vzdělávací – hlavním cílem je naučení se určité dovednosti či znalosti.
- Společenský – zde se jedná o setkávání příbuzných, lidí se stejnými zájmy, vytváření přátelských vztahů a známostí, a o společenský život.
- Zdravotní – neboli lázeňsko-léčebný, zahrnuje zdravotní prevenci, rehabilitaci, či léčení následků nemocí v lázních a jiných zdravotních zařízeních.
- Sportovní – jedná se o sportovní aktivity i o pasivní diváctví na sportovních akcích.
- Poznávání přírody – zahrnuje se zde návštěva přírodních rezervací, národních parků, zvláštním typem je ekoturistika tzv. měkký cestovní ruch.
- Dobrodružný – je spojený s nebezpečím a s testováním fyzických i psychických vlastností účastníků (adrenalinové sporty). [18, s. 17]
- Profesní – zahrnuje např. obchodní služební cesty, účast na kongresech, veletrzích a výstavách, či incentivní cestovní ruch.
- Politický – se týká sjezdů a mítinků politických stran.
- Nákupní – tzn. cesty za nákupy.
- Specifický – se týká např. turistiky pro vozíčkáře. [18, s. 18]

Specifika cestovního ruchu

Trh cestovního ruchu se od jiných oblastí liší několika základními charakteristikami. První z nich je, že jeho rozvoj je podmíněn politicko-správními podmínkami. Jeho trh je rovněž silně ovlivňován přírodními faktory, nepředvídatelnými vlivy a s tím související vysokou sezónností. Projevuje se zde i těsný vztah nabídky a poptávky, protože jakákoliv změna se vzápětí projeví i na trhu. Co se týká poptávky, ta je výrazně ovlivňována důchody obyvatelstva, fondem volného času, cenovou hladinou nabízených služeb, ale i spotřebitelskými preferencemi, módou a způsobem života. Nabídku ovlivňuje především rozvoj, včetně využívání techniky a technologií. Podstatná je i skutečnost, že produkt cestovního ruchu nelze vyrábět na sklad, a že cestovní ruch charakterizuje vysoký podíl lidské práce. [18, s. 20]

Specifika služeb cestovního ruchu

Služby cestovního ruchu mají komplexní charakter, což znamená, že na jejich zajišťování se podílí řada odlišných subjektů. Pro tyto služby je typická vázanost na využití určitého prostoru, přičemž na ně působí i časová závislost ve smyslu ročního období či data konání

určité události. [18, s. 67] Na trhu cestovního ruchu se uplatňuje i jeho výrazná segmentace, včetně různých distribučních cest, které vycházejí nejen z preferencí klientů, ale i ze způsobu vytvoření daného produktu v rámci package. Jak tedy vyplývá z výše uvedených skutečností, poskytovaný produkt je velmi závislý na komplementárních službách. Externality se nezahrnují do ceny (dopady na životní prostředí, na místní komunitu). [18, s. 68]

Služby jsou v cestovním ruchu charakterizovány svou krátkodobostí a přechodností působení produktu na zákazníka, který je ve zvětšené míře ovlivněn emocionálními faktory při výběru místa pobytu, přičemž image daného místa je pro něj prvořadá. U zákazníka rovněž rostou nároky na nehmotnou součást služby, podle nichž vnímají kvalitu poskytovaných služeb. Z pohledu zákazníka rovněž roste i význam zprostředkovatelů a dvoustupňové komunikaci (tzv. Lazarsfeldův model). Pro služby cestovního ruchu je rovněž charakteristická snadná napodobitelnost osvědčených postupů mezi konkurenty, což způsobuje tlak na stálé zlepšování a inovování nabídky. Kromě této skutečnosti se v této oblasti projevuje i tzv. badwagonové chování zákazníků, které se projevuje módními vlnami oblíbených turistických míst, programů, způsobů dopravy, ubytování a stravování apod. [3, s. 21]

4.2 Přínosy cestovního ruchu

Jak již bylo řečeno výše, cestovní ruch představuje jedno z nejdynamičtějších národohospodářských odvětví, jež svými multiplikačními efekty zvyšuje zaměstnanost, vytváří nové pracovní příležitosti, dále podporuje investiční aktivity a přispívá k vyrovnaní platební bilance. Je rovněž důležité si uvědomit, že o pobytu lidí v daném místě či regionu rozhoduje nejen turistická atraktivita, ale i jeho ekonomická prosperita, profesní specializace, organizační schopnosti místních obyvatel či objem realizovaných investic. [3, s. 46]

Přínosy cestovního ruchu mohou být ekonomického a komunikačního charakteru:

- **Ekonomické přínosy** spočívají v přímých zdrojích (zahraniční a domácí turisté) a nepřímých zdrojích (nové pracovní příležitosti, s tím související tvorba mezd, umožňující další spotřebu a investice). [3, s. 47]
- **Komunikační přínosy** spočívají v budování image města nejen v očích návštěvníků, ale i domácích obyvatel. Toto image by mělo být stavěno nejen na přírodních a historických zvláštěnostech, ale především na vědomostech, inovacích a myšlenkovém potenciálu území. Cestovní ruch (místní památky, události či kulturní hodnoty) rovněž napomáhají oslovení potenciálních investorů a tím tyto hodnoty economic-

ky zhodnocuje. V neposlední řadě cestovní ruch pomáhá oslovit potenciální zákaz-níky či spolupracovníky místních subjektů a napomáhá tak k realizaci a prosazení rozvojových aktivit a projektů. Měla by být tedy zajištěna kvalitní propagace a celková prezentace daného území musí působit jako dobře fungující celek. [3, s. 48]

4.3 Cestovní ruch usměrňuje krize

Na cestovní ruch, který již několik let prožívá recesi, začala v posledním roce působit i světová finanční krize. Tato skutečnost se projevuje např. v nízké návštěvnosti hor v se-zonně, snižováním cen pražských hotelů či nabídkou superlevných zahraničních zájezdů. [47, s. 12] Přesto však statistiky ukazují, že pokles výkonu cestovního ruchu není tak vel-ký, jako je tomu například ve výrobních odvětvích. [46, s. 10-11] Na firmy působí zvyšující se ceny za energie a DPH, nemají finance na splácení úvěrů a na vyplácení mezd. In-flační spirála se roztáčí. Kvůli nejasným vyhlídkám na budoucnost se zavádějí úsporná opatření. [47, s. 12]

V příštím období bude podle J. Beránka nejsilněji postižena Praha (incoming), méně budou postiženy příhraniční regiony, kde se bude i nadále projevovat kladný index příjezdů z Pol-ska, Německa, Slovenska či z Rakouska, a to především díky meziročně oslabující koruně.

Co se týká oblasti domácího cestovního ruchu, lze s ohledem na působení důchodového a substitučního efektu očekávat mírné oživení, a to především z toho důvodu, že řada čes-kých rezidentů upřednostňuje spíše levnější tuzemskou dovolenou. Toto oživení se však týká především tradičních destinací domácího cestovního ruchu. [45, s. 13]

V současné situaci je proto velmi důležité, aby regiony měly co nabídnout, aby uměly přesně definovat své postavení, posoudit reálné možnosti, stanovit si cíle i vize a nastavit vhodný plán budoucího rozvoje. [47, s. 12]

5 SPECIFIKA MARKETINGU CESTOVNÍHO RUCHU

Aby mohla být služba cestovního ruchu komplexní, je nutná provázaná spolupráce řady dodavatelů a zprostředkovatelů služeb. Celkový dojem z kvality služby pak ovlivňuje především subjektivní názor klienta a dále je ovlivněn počasím, přírodními podmínkami, lidským faktorem na straně poskytovatelů služeb a místních obyvatel. Za kvalitní služby cestovního ruchu můžeme označit ty, které jsou spolehlivé, bezpečné a projevuje se u nich dobrý poměr mezi kvalitou a cenou. Svou roli hraje i způsob nabídky, rychlost zajištění služby, komplexnost a možnost individualizace. [18, s. 66]

5.1 Produkt

Produkt je v oblasti cestovního ruchu vysoce specifický. Svou specifíčnost dokládá především jeho osobním poskytováním, nemožností skladování služby, dále omezenou životností, platbou předem za produkt, který nelze vyzkoušet předem, či v jeho ovlivňování faktory, které nelze, nebo lze pouze omezeně, ovlivnit. Produkt cestovního ruchu je rovněž typický svou komplexností, snadnou kopírovatelností, snadnou substitovatelností a vysokým podílem lidské práce. Tyto trvalejší znaky produktu jsou v poslední době dále doplňovány vlivem současných trendů, mezi které můžeme zařadit požadavek individualizace package i jednotlivých služeb, rozšiřování technologických možností, on-line poskytování služeb, rozšiřování sortimentu a rostoucí implementací informační technologie. [18, s. 77]

Produkt rovněž dosahuje různých úrovní komplexnosti tzn., že může být buď souborem jednotlivých služeb nebo častěji balíkem služeb, tzv. package, včetně ucelené nabídky atraktivit a služeb v dané destinaci. Dále se může jednat jak o zboží (suvenýry, knižní průvodci, mapy apod.), tak i o služby (ubytování, stravování, doprava, služby průvodců apod.). V cestovním ruchu bude rovněž stále významnější i pohled na produkt ve vztahu k udržitelnému rozvoji CR. [18, s. 79]

Celková kalkulace produktu by měla zohlednit postupnou konzumaci atraktivit včetně životního prostředí obecně, protože spotřebovávaný produkt je obsáhlejší než produkt kalkulovaný a nabízený návštěvníkům. [18, s. 77]

5.2 Cena

Cena je významným nástrojem marketingu cestovního ruchu, je propojena s ostatními nástroji a je i významnou součástí marketingové strategie. V cestovním ruchu se rovněž roz-

vinula řada typických přístupů v marketingu, v nichž je právě cena jedním z klíčových faktorů (motivační programy na podporu nákupu, segmentace zákazníků podle ceny služeb, vytváření zvýhodněných package apod.). [18, s. 87]

Funkce ceny

V cestovním ruchu má cena jak funkci stimulační, která je propojená se segmentací zákazníků, tak i funkci regulační, jejíž význam bude nadále narůstat především v souvislosti se směřováním k udržitelnému rozvoji cestovního ruchu. **Cenu** můžeme uplatňovat například při regulaci přístupu ke službám a místům (pro exklusivní produkty, obchodní cesty a při přetížení destinace či atraktivity), [18, s. 81] při kontrole přístupu v čase (zvýšení zájmu mimo sezónu či naopak regulace poptávky v sezónu), kontrole přístupu v prostoru (disperze mimo centrum destinace) či při maximalizaci přístupu (součást segmentační strategie, vyvolání poptávky po méně navštěvovaných atraktivitách).

Aspekty ceny v cestovním ruchu

Pro většinu společností a organizací působících v oblasti cestovního ruchu je tvorba cen nesnadným strategickým úkolem. Musí být především vytvořeny tak, aby je byli zákazníci ochotni platit a organizace dosahovala zisku. Rozdíly v cenách se týkají především rozdílného způsobu distribuce produktu, v kvalitě služeb, přičemž velmi značné rozdíly se vyskytují v sezóně a mimo ni a při vytváření komplexů služeb. Cena může být ovlivňována snahou centrálních orgánů zvýšit poptávku po dané zemi (např. snižováním DPH pro služby cestovního ruchu), dále spojením segmentačních strategií včetně snížení nákladů distribuce či dalšími aspekty, jako je např. poskytování služeb bez provize (objednávání služeb přes Internet), role fixních a variabilních cen či cena pracovní síly. [18, s. 82-83]

Manipulace s cenou

Uzpůsobování ceny a její manipulace je využívána např. pro snížení sezónnosti pomocí mimosezónních package, dále jako slevy pro různé ekonomicky slabší segmenty, pro podporu hromadnosti (např. slevy při návštěvě atraktivit), dále pro podporu vyšší aktivity cestujících a návštěvníků (např. komplexní slevové karty – na dopravu a na vstupy do atraktivit), či slevy pro časté zákazníky. Patří zde i často využívané slevy pro nákup v předstihu a na poslední chvíli. [18, s. 83]

5.3 Distribuce

Produkty cestovního ruchu mohou být podle komplexnosti distribuovány několika základními způsoby:

- Jako předem připravený komplex služeb tzv. package, které vytvářejí touroperátoři a cestovní kanceláře, které ho rovněž zajišťují. Jsou součástí GDS (globální distribuční systém) a CRS (počítačový rezervační systém) a koncovému zákazníkovi jsou k dispozici na WWW.
- Jako jednotlivé služby, které poskytují specializované cestovní kanceláře a agentury prostřednictvím GDS a CRS, jejichž vstupy jsou na WWW. Dále zde patří vlastní poskytovatelé služeb.
- Jako požadovaná kombinace základních služeb opět zajišťovanými specializovanými cestovními kancelářemi a agenturami prostřednictvím GDS a CRS.

Pro distribuci produktů cestovního ruchu mohou být využívány „klasické“ prostředky (telefon, fax, osobní kontakt), WWW stránky, mobilní telefony, PDA, informační služby v podobě infoboxů či digitální televize. [18, s. 85]

V současnosti se při distribuci dále projevuje několik trendů, mezi které se řadí zjednodušení distribučních cest, čímž dochází ke zlevňování produktů a ke zjednodušení přístupu pro klienty, dále se objevují nová média distribuce a v neposlední řadě dochází k distribuci produktů více kanály. [18, s. 86]

5.4 Propagace v cestovním ruchu

Propagace, která je součástí marketingových nástrojů, slouží především pro podporu prodeje a marketingovou komunikaci se zákazníky. Propagace v cestovním ruchu je charakteristická tím, že je kladen důraz na zážitek, včetně emocionální stránky, spolehlivosti, neobvyklosti a odlišnosti nabídky. Na propagaci se v cestovním ruchu klade velký důraz.

Pro propagaci v cestovním ruchu se používají prospekty, brožury, letáky, propagační materiály, katalogy, pohledy, dále reklama a články v časopisech, v televizi, v rozhlase, www stránky apod. Významnou součástí propagace jsou veletrhy a workshopy. Nejvhodnější míra propagace souvisí s životním cyklem produktu, dále s ročním obdobím, i s mírou prodeje produktu. V cestovním ruchu se používají různá média a způsoby propagace, přičemž se v současnosti začínají nabízet elektronická média, jako jsou multimediální prezentace či

3D možnosti. Součástí propagace a rovněž propagačního mixu je reklama, publicita, public relations a podpora prodeje. [18, s. 97]

Reklama

Reklama je placenou formou propagace, přičemž realizace se uskutečňuje např. využíváním placených prostorů v médiích (časopisy, noviny, televize, rozhlas, WWW stránky atd.), pomocí venkovní reklamy a v dopravních prostředcích. V cestovním ruchu je rovněž důležitá interní reklama (úprava interiéru, způsob obsluhy a komunikace atd.), která je významným faktorem úspěšnosti daného subjektu cestovního ruchu. Obsah reklamy v cestovním ruchu je zaměřen především na zdůrazňování klidu, spolehlivosti poskytovatele, neobvyklosti zážitku, výjimečnosti služby, cenové výhodnosti apod. [18, s. 98]

Public relations

Public relations je neplacená aktivita, do které patří články v periodickém tisku, veřejné projevy, tiskové zprávy apod. Součástí těchto aktivit je publicita, jejíž obvyklou formou je v cestovním ruchu pořádání promočních zájezdů pro novináře. Součástí publicity je rovněž i krizový management. [18, s. 99-100]

Podpora prodeje

Podpora prodeje se v cestovním ruchu zabývá především snižováním ceny a výhodnými cenovými nabídkami, nabídkami pro časté klienty, gratuitou, předáváním drobných dáreků a mj. také výhodnějšími nabídkami pro vybrané segmenty trhu. [18, s. 100]

5.5 Programování a vytváření package

Programováním se vytváří vzájemně (časově a místně) propojená nabídka služeb a atraktivit, jejímž výsledkem je pak výsledný produkt cestovního ruchu. Tento postup je charakteristický pro destinační management, pro management atraktivit a společně s vytvářením package je součástí nabídky cestovních kancelářů. Cílem programování je dosáhnout větší rovnoměrnosti v návštěvnosti místa a současně s tím snižování sezónnosti. Programová nabídka by měla být neustále rozšiřovaná o nové nápady a technologie. [18, s. 105]

Package je soubor služeb, které jsou nabízeny, a které nemusí mít místní či časovou návaznost. Zákazníkovi zjednodušuje zajišťování dovolené, na druhou stranu však znepráhledňuje kalkulaci ceny. Pro zákazníka znamená package nižší cenu v porovnání s jednotlivými službami, úsporu času při vyhledávání, kompletaci, rezervaci a také vyšší kvalitu

služeb. Pro poskytovatele služeb je package nástrojem zvýšení odbytu hůře prodejných služeb, zvyšuje se výtěžnost nasmlouvaných kapacit a lépe se řídí tok návštěvníků. [18, s. 107]

5.6 Spolupráce

Rovněž i spolupráce je významnou součástí marketingu cestovního ruchu. Je to aktivita, která zahrnuje v dané destinaci spolupráci podnikatelů, místní komunity a samosprávy při vytváření regionálního produktu a jeho propagaci. Spolupráce je důležitá rovněž při realizaci udržitelného rozvoje cestovního ruchu, protože zahrnuje spolupráci všech podnikatelů, místní komunity, samosprávy, státní administrativy, asociací, včetně zájmových skupin. Spolupráce může být rovněž výrazně podpořena vhodnou marketingovou komunikací. [18, s. 111]

5.7 Informační a komunikační technologie

Na cestovní ruch má rovněž díky technologickému rozvoji rostoucí vliv ICT. Z hlediska marketingu je ICT součástí moderního produktu, někdy i podmiňuje jeho samotnou existenci. Protože je nabídka služeb a distribuce atraktivit stále rozmanitější a kvalitnější, v cestovním ruchu se ICT využívá především ve spojení s WWW službou, grafickou dimenzí a multimediálními možnostmi. Pokud zohledníme specifika marketingu cestovního ruchu, klasickou koncepci marketingového mixu Morrisona lze rozšířit na koncepci 8 P + ICT, tzn.: product, people, packaging, programming, place, promotion, partnership, price + ICT. [18, s. 112-113]

6 MARKETING ATRAKTIVIT

Současný cestovní ruch využívá, vyhledává a propaguje atraktivitu. Tato skutečnost může působit negativně (nadměrné využívání) nebo naopak pozitivně a to např. možností zařazení do Seznamu přírodního a kulturního dědictví UNESCO. [18, s. 155]

6.1 Kritéria předpokladů rozvoje turismu v regionu

- Přírodní předpoklady – tzn. vlastní přírodní atraktivitu jako jsou horské útvary, lesy, řeky, přírodní a národní parky, tvářnost terénu, vodní plochy, flóra, fauna, léčebné zdroje, sněhové podmínky apod.
- Dopravní napojení regionu na ostatní regiony – spojení po dálnici, železniční spojení vlaky vyšší kvality apod.
- Dopravní dostupnost míst uvnitř regionu – veřejná doprava, kvalitní komunikace a dopravní dostupnost atraktivit uvnitř místa (parkoviště, veřejná doprava) apod.
- Atraktivitu regionálního významu
- Infrastruktura pro sport a volný čas – tenisové kurty, bazén, bowling, minigolf, zoologická či botanická zahrada, zábavní park apod.
- Nabídka ubytování – její struktura, množství, typ a kategorie
- Nabídka stravování – lokální kuchyně, restaurace např. s folklorním programem
- Zábava a noční život – diskotéky, tanec, kasina, kina, bary
- Kongresové možnosti a možnosti výstav a veletrhů
- Nákupní možnosti
- Průmyslová vyspělost regionu – továrny, nezaměstnanost, image
- Marketingová koncepce regionu – profilace regionu pod určitou značkou nebo sloganem, nabídka produktů, informační a rezervační centra, nabídka okružních vyhlídkových jízd apod. [13, s. 285]

6.2 Typy atraktivit

Marketing atraktivit je nesořadý sektor, protože existují čtyři odlišné typy atraktivit, které mohou být vlastněny a řízeny třemi odlišnými druhy organizací (veřejný sektor, soukromý sektor, neziskový sektor). [4, s. 273]

Základní typy atraktivit se dělí na [4, s. 273]:

- přírodní prvky krajiny – pláže, jeskyně, lesy a řeky
- člověkem vytvořené artefakty – původně nesloužily jako návštěvnické atraktivity
- člověkem vytvořené artefakty – speciálně vytvořené jako návštěvnické atraktivity
- speciální události a festivaly - v určité době přitahují návštěvníky do dané lokality

Atraktivita je určitá zajímavá součást přírody, krajiny a krajinného rázu, klimatu, dále sportovního, kulturního nebo společenského objektu či události, která do daného místa účastníky cestovního ruchu přitahuje.

Atraktivity můžeme dělit podle různých kritérií:

- přírodní a kulturní atraktivity – společně vytvářejí celek kulturní krajiny apod.
- hmotné atraktivity – přírodní úkazy, historické objekty apod.
- nehmotné atraktivity – genius loci, společenské události, folklór apod.
- atraktivity mezinárodního, národního, regionálního a místního významu
- atraktivity s potenciálem nižších řádů – využitelné bez dalších investic
- atraktivity s potenciálem vyšších řádů – nutné další investice do infrastruktury, propagace apod.

Atrakce, které jsou záměrně vytvářené, hrají v cestovním ruchu stále větší roli, jejich snahou je přilákat jak místní, tak i vzdálenější návštěvníky. Mezi základními typy atraktivit lze zařadit přírodní a kulturní atraktivity.

Přírodní atraktivita

Přírodní atraktivita motivuje k účasti na přírodním cestovním ruchu a je založena na zajímavostech a prvcích přírodního prostředí:

- národní parky, přírodní rezervace, horské oblasti – např. krajinné scenérie, vodopády, propasti, jeskyně, vysoké hory, skalní města, ledovce apod.
- přímořské a ostrovní oblasti – fjordy, korálové útesy, pláže, apod.
- vulkanické oblasti – termální prameny, gejzíry, vulkanická činnost apod.
- oblast s vysokým stupněm biodiverzity – mokřady, tropické deštné pralesy apod.

Návštěvy bývají v rámci přírodních atraktivit většinou limitovány, jsou spojovány s příznivým počasím a z tohoto důvodu jsou tedy hlavní příčinou, která způsobuje sezónnost cestovního ruchu. [18, s. 147]

Kulturní atraktivita

Kulturní atraktivita čerpá z historického kulturního dědictví a z tradic místních obyvatel či destinace cestovního ruchu.

Jako příklad mohou posloužit následující typy kulturních atraktivit:

- historická místa v podobě prostranství, historických zahrad, městských památkových rezervací a historických center, hradů, zřícenin, zámků, místní architektury, venkovských památkových rezervací, apod.
- kulturní akce a stálé expozice, jako jsou lidové slavnosti, festivaly, koncerty, dále pak muzea, galerie, výstavy, vernisáže apod.

Kulturní atraktivita mohou být rovněž jako přírodní atraktivity výrazně negativně ovlivněny cestovním ruchem. Aby nedošlo k dlouhodobému snížení hodnoty atraktivit fyzickým opotřebením, je z hlediska udržitelnosti cestovního ruchu nutné nalézt optimální způsob a intenzitu využití kulturních atraktivit. [18, s. 148]

Atrakce cestovního ruchu

Atrakce cestovního ruchu jsou na rozdíl od přírodních či kulturních atraktivit vytvořené lidmi, jejichž hlavním motivem je především možnost vytvoření zisku na základě příjmů od návštěvníků.

Mezi atrakce cestovního ruchu lze zařadit:

- tematické parky a zábavní parky – např. vodní parky, Disney-land
- stálé výstavy a muzea specifického obsahu – např. muzea kuriozit
- zvláštní tematické akce – např. olympiáda, světová výstava

Podle S. Horner a J. Swarbrooke je návštěvnost různých atraktivit kulturně podmíněna a jen v rámci Evropy existují významné rozdíly mezi jednotlivými zeměmi. Mezi faktory, které působí na návštěvnost, míru prožívání a pochopení atraktivit patří vzdělání návštěvníků, jejich motivací pro cestu, vnímavost apod. [18, s. 148-149]

6.3 Charakteristika trhu atraktivit

Podle S. Horner a J. Swarbrooke lze trh atraktivit rozlišit podle následujících hledisek:

- **Vzdáleností, kterou jsou lidé ochotni překonat** pro navštívení dané atraktivity. Tyto atraktivity lze rozlišit na ty, které představují hlavní motivaci a lidé jsou

ochotni cestovat i tisíce kilometrů, a dále na atraktivitu místního významu, které se snaží zapůsobit především na místní obyvatelstvo.

- **Frekvencí návštěv atraktivit** – lidé mohou navštěvovat atraktivitu pravidelně, málokdy nebo vůbec, popř. pouze jeden typ atraktivit.
- **Motivací pro návštěvy atraktivit**, která může být různá (adrenalin, estetické pocity z představení apod.)
- **Nejvhodnějším způsobem segmentace trhu atraktivit** – mezi segmenty patří např. vzdělávací skupiny, autobusové zájezdy, rodiny či podnikové akce. [18, s. 276]

6.4 Cenová politika

S. Horner a J. Swarbrooke shledávají cenovou politiku v oblasti atraktivit jako velmi složitou a to především z níže uvedených důvodů:

- Za návštěvu atraktivit, které jsou ve vlastnictví státu, se obvykle neplatí žádné vstupné, popř. jsou subvencovány, což znamená, že se návštěvníkům nemusí účtovat tržní ceny.
- Pro přilákání žádoucích tržních segmentů se využívá řada systémů slev. Tyto slevy mohou mít dvě formy, a to přidanou hodnotu (např. dvě vstupenky za cenu jedné) anebo snížení ceny o určitou částku. Dále se mohou nabízet sociální slevy, které poskytují především u státních a neziskových organizací.
- Pro zákazníky je rovněž důležitá poskytnutá protihodnota, která může mít větší váhu než samotná cena. [18, s. 151]

6.5 Distribuce

Distribuce se v sektoru atraktivit příliš nevyskytuje, a to především z toho důvodu, že k většině nákupů dochází spontánně. Z důvodu relativně malého předprodeje (výjimkou je např. předprodej u divadel a sportovních událostí), je zde i malá potřeba distribučních kanálů. [4, s. 277]

6.6 Propagace

Z důvodu omezených prostředků na propagaci, které má většina evropských atraktivit, se soustředí převážně na tisková média. Nejdůležitějším propagačním prostředkem jsou brožury, které nabízejí nejen praktické informace o dané atraktivitě s cílem vzbudit zájem.

Dalším propagačním prostředkem je v posledních letech internet, který je využíván například pro 3D prohlídky. Pro získání publicity v médiích zdarma, mohou atraktivita rovněž využívat možnosti tiskového mluvčího a public relations. [18, s 155]

7 SHRUTÍ POZNATKŮ Z TEORETICKÉ ČÁSTI

Cílem teoretické části bylo provést rešerši literárních zdrojů obsahově zaměřených na problematiku regionálního rozvoje a cestovního ruchu.

Na začátku byly ve zkratce zmíněny teorie regionálního rozvoje, které svou podstatou napomáhají ke zvolení nejvhodnějšího typu regionální politiky a také pro přípravu lokálních a regionálních strategií. Mezi pět základních teoretických přístupů lze zařadit přístup neoklasický, keynesiánský, neomarxistický, neoliberalní a institucionální. Podle I. Nedomlelové se bude budoucí vývoj ekonomické teorie ubírat především směrem k syntéze a komplexnosti. V návaznosti na zmiňovanou kreativní ekonomiku, se projevuje trend, kdy se do popředí zájmu ekonomů a tvůrců hospodářské politiky dostává růstová teorie, od které si slibují vysvětlení podstaty diferencí mezi zeměmi a regiony, což by mohlo přinést jistý návod pro rozvojovou i regionální politiku. [29] Ve druhé kapitole byly blíže rozepsány regiony, včetně obecné strategie regionálního rozvoje a v rámci mikroregionu. Třetí kapitola přibližuje regionální politiku, její nástroje, typy a principy. Uvádí rovněž základní legislativní rámec regionální politiky ČR včetně politiky cestovního ruchu.

Druhá polovina teoretické části je zaměřena na problematiku cestovního ruchu. Nejdříve je obor cestovního ruchu ve stručnosti vymezen a specifikován, včetně jeho přínosů. Neopomínají se ani nejbližší výhled do budoucna a jeho ovlivňování světovou finanční krizí. Pátá kapitola popisuje specifika marketingu cestovního ruchu. Poslední, šestá kapitola, je zaměřena na marketing atraktivit. Uvádí hlavní kritéria předpokladů pro rozvoj turismu v regionu, dále typy atraktivit, charakteristiku trhu atraktivit, cenovou politiku, distribuci a propagaci.

Z výše uvedeného vyplývá, že mezi hlavní faktory, které pomáhají rozvoji cestovního ruchu, jako důležitého jevu regionálního rozvoje, patří především státní politika včetně jasné legislativy, dále trvale udržitelný rozvoj a podpora vzdělávání. Důležitou roli hraje rovněž dlouhodobá spolupráce jak na státní, tak i regionální, lokální a osobní úrovni.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

8 SITUAČNÍ ANALÝZA MIKROREGIONU

8.1 Identifikace mikroregionu

Svazek s názvem **Podhostýnský mikroregion** vznikl v roce 1999 v souladu s § 151 odst. 5 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích v platném znění, přeměnou zájmového sdružení právnických osob Podhostýnský region, IČ: 69649740. **Sídlem** dobrovolného svazku obcí Podhostýnský mikroregion je Masarykovo nám. 137, 76861 Bystřice pod Hostýnem. [50]

Při zakládání mikroregionu bylo **obecným cílem** navázání kvalitní spolupráce s ostatními aktéry regionálního rozvoje, což v roce 2006 vyvrcholilo založením Místní akční skupiny Podhostýnského mikroregionu. Mezi **hlavní úkoly** mikroregionu patří např. propagace regionu, rozvoj cestovního ruchu, včetně ochrany životního prostředí, dále řešení nezaměstnanosti a dopravní obslužnosti regionu. [52]

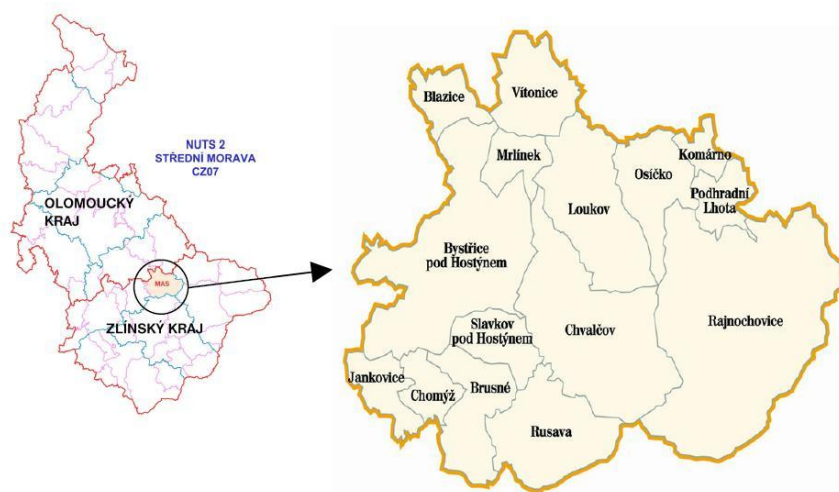
Podhostýnský mikroregion se nachází v severní části Zlínského kraje a v severovýchodní části okresu Kroměříž. Svou polohou rovněž vytváří přirozenou hranici mezi Zlínským a Olomouckým krajem, které spolu utvářejí statistický územní celek NUTS II. Mikroregion tvoří 15 samosprávných jednotek a 9 místních částí obcí: Bystřice pod Hostýnem (místní části: Bílavsko, Hlinsko pod Hostýnem, Sovadina, Rychov), Blazice, Brusné, Chomýž, Chvalčov (místní části: Chvalčova Lhota, Vinohrádek a Hostýn), Jankovice, Komárno, Loukov (místní část: Libosváry), Mrlínek, Osíčko (místní část: Příkazy), Podhradní Lhota, Rajnochovice, Rusava, Slavkov pod Hostýnem a Vítonice. [51] Celková rozloha mikroregionu je 168,21 km², počet obyvatel byl v roce 2008 celkem 16 426, tj. hustota osídlení je 97,3 obyvatel/km². [52]



Obrázek 4 – Poloha PMR v rámci ČR a ZK [27]

8.1.1 Poloha a základní geografická charakteristika

Podhostýnsko je, co se týká jeho obyvatel, mikroregionem střední velikosti; svou rozlohou se řadí k mírně nadprůměrným mikroregionům. Jak již bylo řečeno výše, Podhostýnský mikroregion leží v severovýchodní části okresu Kroměříž, ve Zlínském kraji. Dále územně přiléhá k okresu Přerov, Vsetín a Zlín a k mikroregionům Holešovsko, Lukovské podhradí, Střední Vsetínsko, Valašskomeziříčsko-kelčsko (patřícími do Zlínského kraje) a dále k mikroregionům Záhoran, Záhoří-Hefštýn a Moštěnka (patřícími do Olomouckého kraje).



Obrázek 5 – Obce Podhostýnského mikroregionu [51]

Přirozeným centrem mikroregionu je město Bystřice pod Hostýnem, které je rovněž třetím nejvýznamnějším v okrese Kroměříž. Je spádovým městem pro dojížděku za službami, za zaměstnáním a u dětí také pro dojíždění do základních a středních škol. Svou funkci tedy plní po stránce funkční, pracovní i obslužné. Podhostýnský mikroregion kopíruje obvod obce s rozšířenou působností, Bystřici pod Hostýnem, pod níž spadají všechny místní neziskové organizace, většina podnikatelů i všechny obce kromě Jankovic. Všechny zmíněné obce se nacházejí ve východní části okresu Kroměříž a jsou členy Podhostýnského mikroregionu.

Oproti jiným oblastem se mikroregion odlišuje svou silnou vazbou na dřevozpracující průmysl, přičemž nejznámější je továrna na ohýbaný nábytek TON a.s., která má v Bystřici pod Hostýnem svou tradici již od roku 1861. Z hlediska cestovního ruchu zde leží jedno z nejnavštěvovanějších poutních míst na Moravě (po Velehradu), a to Svatý Hostýn s bazilikou Nanebevzetí panny Marie a křížovou cestou od Dušana Jurkoviče. Zaslouhou výše zmíněných shodných charakteristik území včetně jeho společné historie, uvedené v následující kapitole (kapitola 3.1.2), vytváří tato oblast ucelený logický celek. [51]

8.1.2 Historický vývoj atraktivit v území

Současný mikroregion vznikl na převážné části bývalého Bystřického panství, na části velkopanství Olomouckého arcibiskupství a na okraji Všečovického panství. První písemné zmínky o osídlení území mikroregionu se datují do 12. stol., do kterého lze rovněž zařadit i nestarší obec regionu Komárno. Větší zmínky o území mikroregionu jsou dochovány z 13. až 15. století. Seznam kulturních atraktivit je uveden v příloze (Příloha I). [48]

Blazice - první písemná zpráva pochází z roku 1358. V průběhu 15. až 16. století patřila obec celé řadě majitelů, mezi lety 1848-1976 byly Blazice samostatnou obcí, poté byla integrována k městu Bystřice pod Hostýnem. Od roku 1993 jsou Blazice z právního hlediska obcí. Mezi *památky* lze zařadit např.: farní kostel sv. Kříže, sochu sv. Jana Nepomuckého, pomník padlých, sochu Panny Marie Hostýnské apod. [49]

Bystřice pod Hostýnem - leží v nadmořské výšce 308 m n. m. na úpatí Hostýnských vrchů. Scenerii doplňuje hora Sv. Hostýn s nadmořskou výškou 718 m n.m. Nejstarší zmínka o Bystřici pod Hostýnem pochází z roku 1368, ačkoliv okolí osídlili lidé již v pravěku. Ve 14. století byl sídlem vrchnosti hrad Obřany, po jeho opuštění v 15. století se centrem panství stala Bystřice. Mezi *památky* lze zařadit např.: zámek, farní kostel sv. Jiljí, Loudonský hřbitov, Platanovou alej, kapli sv. Vavřince, Komenského mapu Moravy, pranýř, kašnu se sochou Panny Marie Vítězné ochrany Moravy, sochu sv. Jana Nepomuckého, sochu generála Loudona, apod. [49]

Brusné - leží v bezprostřední blízkosti Sv. Hostýna v nadmořské výšce 323 m n.m. Na místním hřbetu Barvíčku (571 m n. m.) se nachází trosky zříceniny hradu Křídlo. Dominantou obce je penzion Brusenka, který dřív sloužil jako Panský mlýn. [49]

Chomýž – má první doložené písemné zmínky z roku 1365. Již v této době bylo její vlastnictví rozděleno stejným dílem mezi panství bystřické, holešovské a hrad Křídlo. Již z této skutečnosti vyplývá, že i když jsou nejintenzivnější spádové vztahy z hlediska základní občanské vybavenosti realizovány s městem Bystřice pod Hostýnem, druhou významnou spádovou oblastí je Holešov. Mezi *památky* lze zařadit např.: sousoší sv. Anny z roku 1742, kamenný kříž z r.1762 apod. [49]

Chvalčov – první písemná zmínka o obci se datuje k roku 1369, přičemž má svou historii úzce spjatou se Sv. Hostýnem a hradem Obřany. Obec Chvalčov vznikla v roce 1951 sloučením dvou obcí a to Chvalčova a Chvalčovy Lhoty. Chvalčovem rovněž procházejí tři naučné stezky a to: „Chodník Masarykových“, „Naučná stezka Hostýnskými vrchy“ a „Pří-

roda Hostýnských vrchů“. Chvalčov je situován v údolí mezi vrchy Sv. Hostýn, Kelčský Javorník a Obrány, blízko města Bystřice pod Hostýnem. Obcí protíná krajská silnice, která vede na Tesák a Troják, kde se nacházejí lyžařská střediska, a ze kterých rovněž začínají hlavní pěší túry. Jak již bylo naznačeno výše, na katastru obce se nachází druhé nejvýznamnější poutní místo Sv. Hostýn s bazilikou Nanebevzetí Panny Marie z první poloviny 17. století, dále dvě křížové cesty, stoletá rozhledna, pod níž se nachází nejvýše položený hřbitov na Moravě. [49]

Jankovice – první písemná zmínka se váže k roku 1365. Mezi *památky* lze zařadit např.: sousoší sv. Anny, zvonici apod. [49]

Komárno – je nejstarší obcí v mikroregionu, vznikla již v období kolonizace kolem obchodní cesty z Valašského Meziříčí do Bystřice pod Hostýnem. Toto území však bylo osídleno již v pravěku. Nachází se na hranici mezi východní Hanou a Valašskem. Mezi *památky* lze zařadit např.: kapli zasvěcenou sv. Cyrilu a Metoději, sochu sv. Jana Nepomuckého, památník padlých, apod. [49]

Loukov – k němuž jsou přičleněny místní část Libosváry, se nachází severozápadně pod svahem Kelčský Javorník. První písemná zmínka o Loukovu pochází z roku 1348 a první písemná zmínka o Libosvárezech pochází z roku 1146; v minulosti touto oblastí procházela Jantarová stezka. Mezi *památky* lze zařadit např.: kostel sv. Václava, sochu sv. Vavřince, kříž na cestě k Osíčku, památný dub starý 400 let, apod. [49]

Mrlínek - má první doložené písemné zmínky z roku 1301. Svým jménem je jedinou obcí v České republice. Mezi *památky* lze zařadit např.: pomník obětem 1. světové války, sochu Panny Marie Hostýnské apod. [49]

Osíčko – ležící v údolí pod Kelčským Javorníkem, bylo dříve rozděleno na dvě vesnice a to Osíčko (1360) a Příkazy (1309). V roce 1951 došlo k jejich sloučení. Mezi *památky* lze zařadit např.: kapli „Panny Marie Pomocnice“, kapli „Navštívení Panny Marie“, pískovcové kříže z 19. století, sochu Panny Marie Svatohostýnské a sochu sv. Terezie, apod. [49]

Podhradní Lhota – historie vzniku obce, nacházející se v podhůří Kelčského Javorníku, se vztahuje k roku 1429. Již předtím však byly v blízkém okolí vybudovány hrad Šaumburk (1272) a hrádek Zubříč, z nichž už nyní zůstaly pouze zříceniny. Mezi další *památky* lze zařadit např.: boží muka na rozcestí, sochu Panny Marie Svatohostýnské, památník obětem 1. a 2. světové války apod. [49]

Rajnochovice – byly založeny v roce 1721 M. Rajnochem. Obec se nachází v severovýchodní části Hostýnských vrchů v nadmořské výšce 420 m n. m. a v letním období je zde značné množství rekreatantů. Mezi *památky* lze zařadit např.: farní kostel sv. Anny, faru, pietu před kostelem, sochu sv. Jana Nepomuckého, klauzu k plavení dříví, Fons Theodori, apod. [49]

Rusava – první zmínky o osídlení současného katastru pocházejí z roku 1372, k samotnému založení obce došlo však až v roce 1657. Rusava, je stejně jako Rajnochovice, významným rekreačním střediskem, v obci se nachází koupaliště se solárním ohřevem vody, s vodními atrakcemi, v zimním období lze využít lyžařské vleky. Mezi *památky* lze zařadit např.: katolický kostel Povýšení sv. Kříže, evangelický kostel sv. Trojice, Kašparovu vilu a valašské dřevěnice, pomník D. Slobody, pomník partyzána S. Londy apod. [49]

Slavkov pod Hostýnem – se nachází na hranici mezi Hanou a Záhořím. První zmínky o obci pochází z roku 1349, ale důkazy potvrzují již dřívější osídlení. V katastru obce lze nalézt i hradisko Chlum. Mezi *památky* lze zařadit např.: kapli, pomník padlým a zvonici.

Vítonice – první zmínka pochází z roku 1141, první písemný záznam byl zapsán v roce 1381. Podle nálezů však bylo okolí osídleno již v době kamenné. Mezi *památky* lze zařadit především římskokatolický kostel sv. Cyrila a Metoděje. [49]

Tabulka 2 – Rozloha a hustota obyv. území [vlastní zpracování dle: ČSÚ]

Obec	Rozloha (km ²)	Počet obyvatel	Hustota (ob./km ²)
Blazice	3,78	211	55,82
Brusné	8,19	369	45,05
Bystřice p. H.	26,82	8 693	324,12
Chomýž	3,57	363	101,68
Chvalčov	22,96	1 644	71,60
Jankovice	4,17	378	90,65
Komárno	1,98	320	161,62
Loukov	14,71	1 000	67,98
Mrlínek	3,95	288	72,91
Osíčko	7,92	478	60,35
Podhradní Lhota	3,79	512	135,09
Rajnochovice	41,45	529	12,76
Rusava	12,05	608	50,46
Slavkov p. H.	5,21	554	106,33
Vítonice	7,66	479	62,53
Mikroregion celkem	168,21	16 426	97,65
Zlínský kraj	3 964,00	591 412	149,20

8.1.3 Základní přírodní podmínky

Území mikroregionu, z hlediska geomorfologického členění území České republiky, náleží k provincii Západní Karpaty. Tvoří jej celek Podbeskydská pahorkatina a Hostýnsko-vsetínská hornatina se dvěma podcelky: Kelčskou pahorkatinou a Hostýnskými vrchy. Jak vyplývá z výše uvedených skutečností, území mikroregionu je tvořeno z části podhůřím a zčásti kopcovitou oblastí Hostýnských vrchů s jejich nejvyšším vrcholem Kelčským Javorníkem (865 m n. m.). Nejnižším místem mikroregionu je hladina řeky Rusavy pod obcí Jankovice tj. 249 m n.m. [52]

Na území mikroregionu se nachází chráněný přírodní park Hostýnské vrchy s výměrou 98 km². Mezi další chráněné území patří např. přírodní rezervace Kelčský Javorník, na kterém se nachází dochovaný pralesní porost horských bučin a javořin, dále přírodní jedlobučinová rezervace Tesák a karpatský les pralesovitého charakteru Čerňava. [49]

Klimatická charakteristika

Z důvodu rozsáhlé členitosti území mikroregionu, se počasí i charakteristiky klimatu na vzdálenosti několika kilometrů značně liší. V uzavřených údolích a kotlinách se objevují teplotní inverze a mlhy. Na klima má rovněž svůj vliv i značné zalesnění a u katastru obcí Rusava, Chvalčov a Rajnochovice i vyšší nadmořská výška.

Nejnižší teploty dosahují v zimních měsících i -30°C, nejvyšší teploty v letních měsících často přesahují i 35°C. Vzhledem k vertikální členitosti území hodnoty naměřených teplot vzduchu klesají s nadmořskou výškou. Nadmořská výška rovněž ovlivňuje i rozložení a množství atmosférických srážek. [52]

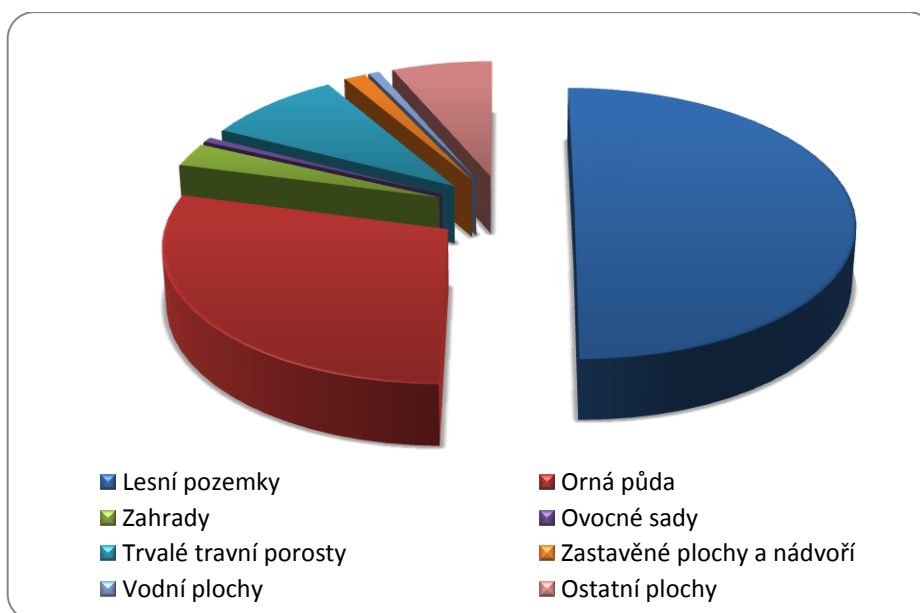
Hydrologická charakteristika

Z obecného pohledu náleží mikroregion převážně ke střední části povodí řeky Moravy. Bystřicí pod Hostýnem protéká (z východu na západ) řeka *Bystřička*, jejíž pramen se nachází v katastru obce Chvalčov. Svým významem se řadí do kategorie vodohospodářsky významných vodních ploch. Jihozápadním okrajem města dále protéká *Kozrálka*, jejíž pramen se nachází na katastru Slavkova pod Hostýnem. Třetím důležitým tokem mikroregionu je řeka *Rusava*, která protéká obcemi Rusava, Chomýž a Jankovice a vlévá se do řeky Moravy. Posledním významným tokem je řeka *Juhyně* pramenící na východním okraji mikroregionu, a která se s dalšími dvěma přítoky vlévá do řeky Bečvy. [52]

Lesní vegetační stupně a lesnatost

Na území mikroregionu se vyskytují především listnáče (celkem 56 %, z toho: buk 20 %, dub 13 %, habr 6 %, jasan 5 %, lípa 4 %, bříza 4 %, ostatní 4 %). V horských oblastech mají převahu jehličnany (celkem 44 %, z toho: smrk 34 %, modřín 5 %, borovice 4 %). Původním druhem byla v Hostýnských vrších jedle, jejíž zastoupení je nyní pouze 1 %.

[52] Níže uvedený graf (Obrázek 6) názorně potvrzuje značnou zalesněnost daného území.



Obrázek 6- Struktura pozemků [vlastní zpracování dle: ČSÚ]

8.2 Obyvatelstvo

8.2.1 Osídlení

Podhostýnský mikroregion se svým umístěním začleňuje do Zlínské sídelní regionální aglomerace. Současná podoba mikroregionu a okresu Kroměříž, do něhož náleží, vznikla po roce 1960. Jak již bylo řečeno výše, přirozeným centrem mikroregionu je město Bystřice pod Hostýnem, ve kterém žije 53 % obyvatel. [52] Druhou největší obcí mikroregionu je Chvalčov, nejmenší obcí jsou Blazice se svými 211 obyvateli. Ostatní většina nezmiňovaných obcí náleží do kategorií mezi 200 – 999 obyvatel.

Tabulka 3 – Velikostní skupina obcí PMR a ZK r. 2008 [vlastní zpracování dle: ČSÚ]

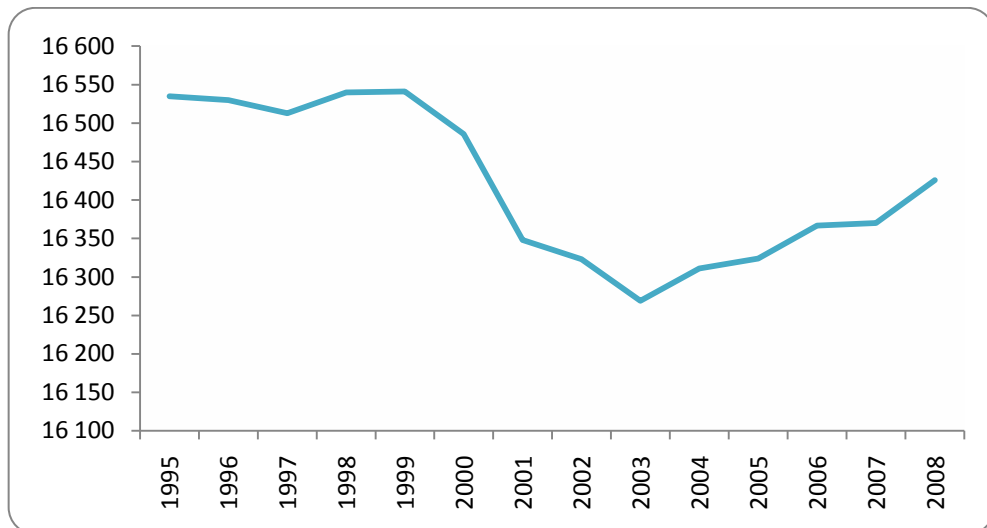
Velikostní skupina obce	Počet obcí PMR	Podíl obyvatel PMR (v %)	Počet obcí ZK	Podíl obyvatel ZK (v %)
- 199	-	-	19	0,48
200 - 499	8	17,53	85	4,93
500 - 999	5	19,48	99	12,13
1 000 - 9 999	2	62,99	92	39,36
10 000 -	-	-	9	43,10
Celkem	15	100,00	304	100,00

Z hodnot uvedených v tabulce (*Tabulka 3*) vyplývá, že nejvíce obcí ve Zlínském kraji se nachází v rozpětí 500 – 999 obyvatel, tj. 12,13 % z celkového počtu obyvatel. Druhou nejvíce početnou skupinu tvoří obce v rozpětí 1000 – 9999 obyvatel, tj. 39,36% z celkového počtu obyvatel. Třetí nejvíce početnou skupinu tvoří obce s 200 – 499 obyvateli a podílem obyvatelstva 4,93 %. Mezi největší města Zlínského kraje lze zařadit krajské město Zlín a okresní města Kroměříž, Vsetín a Uherské Hradiště. Naopak nejmenší obcí je Hostějov, který má pouze 30 obyvatel a náleží s dalšími 19-ti obcemi do nejmenší velikostní skupiny obcí. Ve Zlínském kraji vznikla k 1. lednu 2009 i nová obec Želechovice nad Dřevnicí oddělením od Statutárního města Zlín, která se však v celkovém počtu obcí ve zmiňované tabulce (*Tabulka 3*) nepromítla.

Z tabulky (*Tabulka 2*) v kapitole 3.1.2 lze rovněž vyčíst údaje o celkové rozloze a hustotě obyvatel jednotlivých obcí mikroregionu a Zlínského kraje. Největší rozlohu má v mikroregionu obec Rajnochovice (41,45 km²), následována městem Bystřice pod Hostýnem (26,86 km²), které má největší hustotu obyvatel (324,12 obyv./km²) a Chvalčovem (22,96 km²). Ve srovnání mikroregionu se Zlínským krajem je jeho osídlení řidší.

8.2.2 Demografický vývoj

V současné době má Podhostýnský mikroregion celkem 16 426 obyvatel. Podle přílohy (Příloha II) má nejvíce počet obyvatel město Bystřice pod Hostýnem, dále Chvalčov a Loukov. Z níže uvedeného grafu (*Obrázek 7*) je patrný vývoj počtu obyvatel Podhostýnského mikroregionu během let 1995-2008.



Obrázek 7 – Vývoj počtu obyvatel PMR [vlastní zpracování dle: ČSÚ]

Na první pohled je zřejmé, že během let 2000-2003 došlo k velkému propadu a to o 272 obyvatel. Podle bilance obyvatel (Příloha IV), lze tento jev vysvětlit velkým přirozeným úbytkem obyvatel umocněným i úbytkem vzniklým stěhováním. Od roku 2004 do roku 2006 se trend v počtu zemřelých zpomalil a v kombinaci s velkým počtem přistěhovalých, který byl v roce 2006 nejvyšší z pohledu sledovaného období, se celková bilance dostala do kladných hodnot. V letech 2007 a 2008 vystřídalo čtyřleté období vyšší úmrtnosti období zvýšené míry porodnosti. I přes to, že po předchozí dva roky docházelo v mikroregionu k růstu obyvatel způsobeného přirozeným přírůstkem, stále se nedostal do hodnot před poklesem, tj. do roku 1999.

Trend zvýšené porodnosti se shoduje i s trendem v celém Zlínském kraji. Počet obyvatel ve Zlínském kraji na konci roku 2008 dosáhl 591 412 osob. Přestože v posledních letech došlo k většímu počtu narozených dětí (10,6 ‰ v r. 2008), nejedná se o tzv. „babyboom“. Nárůst byl ovlivněn především díky tomu, že se do věku nejvyšší plodnosti dostávají početnější ročníky žen (jako důsledek populačního opatření vlády v 70. letech min. stol.). Vlivem odlišné životní situace ve společnosti po roce 1989 došlo ke změnám v možnostech i prioritách mladých lidí (budování kariéry, studium různých oborů, cestování apod.), jehož důsledkem bylo odložení založení rodiny. [43]

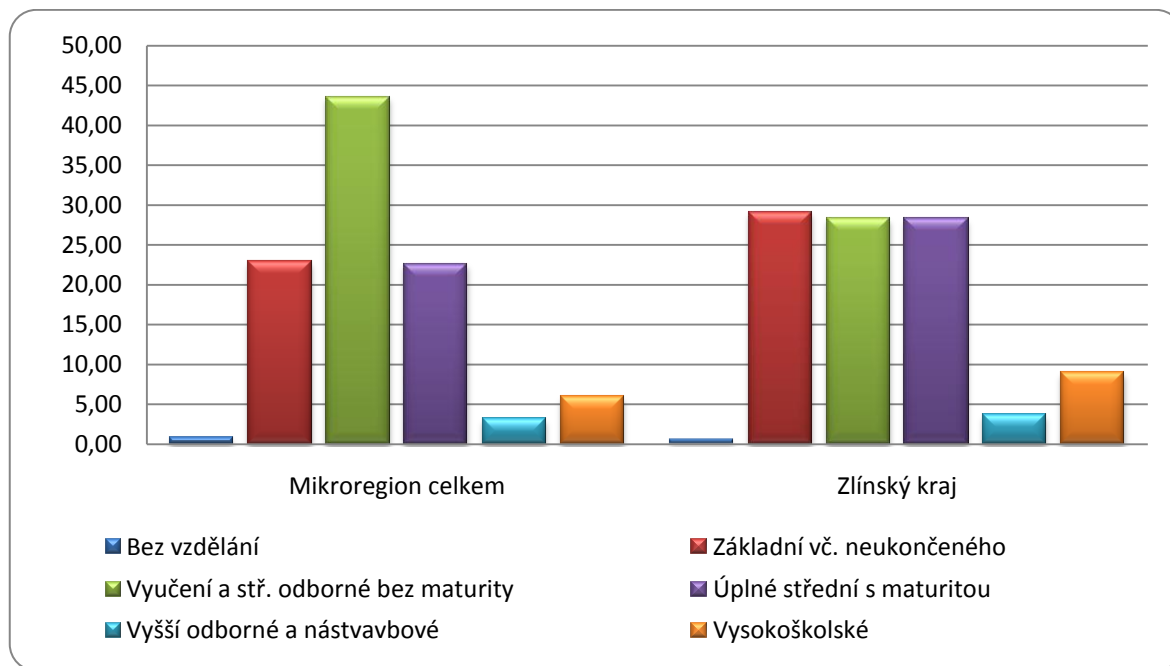
Tabulka 4 – Věkové skupiny PMR a ZK [vlastní zpracování dle: ČSÚ]

	Rok	Věková skupina (v %)			Průměrný věk	Index stáří
		0-14	15-64	65+		
Podhostýnský mikroregion	2005	14,42	70,98	14,60	40,13	101,27
	2006	14,02	71,22	14,76	40,17	105,32
	2007	13,52	71,26	15,22	40,48	112,51
	2008	13,36	71,03	15,61	40,76	116,81
Zlínský kraj	2005	14,67	70,74	14,58	39,90	99,40
	2006	14,32	70,82	14,86	40,20	103,71
	2007	14,10	70,77	15,12	40,40	107,23
	2008	13,97	70,56	15,47	40,70	110,80

Výše uvedená tabulka (*Tabulka 4*) znázorňuje další důležitou charakteristiku, a to věkovou strukturu obyvatel. I přes výše zmiňované údaje (o zvyšující se porodnosti) podíl věkové skupiny 0-14 let, jak u Podhostýnského mikroregionu, tak i u Zlínského kraje, neustále mírně klesá. Rovněž mírně klesá i podíl obyvatel ve věkové skupině 15-64. Naopak stále rostoucí trend je ve skupině 65+, což potvrzuje i index stáří (poměr počtu obyvatel ve věkové skupině obyvatel 65+ k počtu bydlících v nejmladší věkové skupině 0-14 let). Ten za poslední čtyři roky výrazně vrostl nejen v Podhostýnském mikroregionu, ale také ve Zlínském kraji. Ve většině případů ze srovnání vyplývá velké posilování nejstarší věkové skupiny, tj. stárnutí obyvatel. Tento trend bude výhledově ohrožovat i mikroregion úbytkem obyvatelstva, což potvrzuje již nyní kartogram uvedený v příloze (Příloha III), který poukazuje na mírně nepříznivý demografický vývoj v této oblasti. Průměrný věk se, jak v mikroregionu, tak i ve Zlínském kraji, neustále zvyšuje a přibližuje se hranici 41 let.

8.2.3 Vzdělanost obyvatelstva

Vzdělanostní úroveň obyvatelstva zásadním způsobem ovlivňuje sociální strukturu regionu. Z níže uvedeného grafu (*Obrázek 8*) je na první pohled patrná úroveň vzdělanostní struktury (v %) Podhostýnského mikroregionu a Zlínského kraje.



Obrázek 8 – Vzdělanostní struktura obyvatel starších 15-ti let v PMR a ZK [vlastní zpracování dle: SLBD 2001]

Po srovnání mikroregionu a Zlínského kraje je patrné, že v mikroregionu převládá vyučení a střední odborné vzdělání bez maturity téměř o 15,2 % (Příloha V). Ostatní druhy vzdělání nabývají v mikroregionu nižších hodnot, než je tomu v Zlínském kraji. Negativní tendence, která se v mikroregionu může projevovat, je odliv kvalifikované pracovní síly do větších měst kvůli vyšším platům.

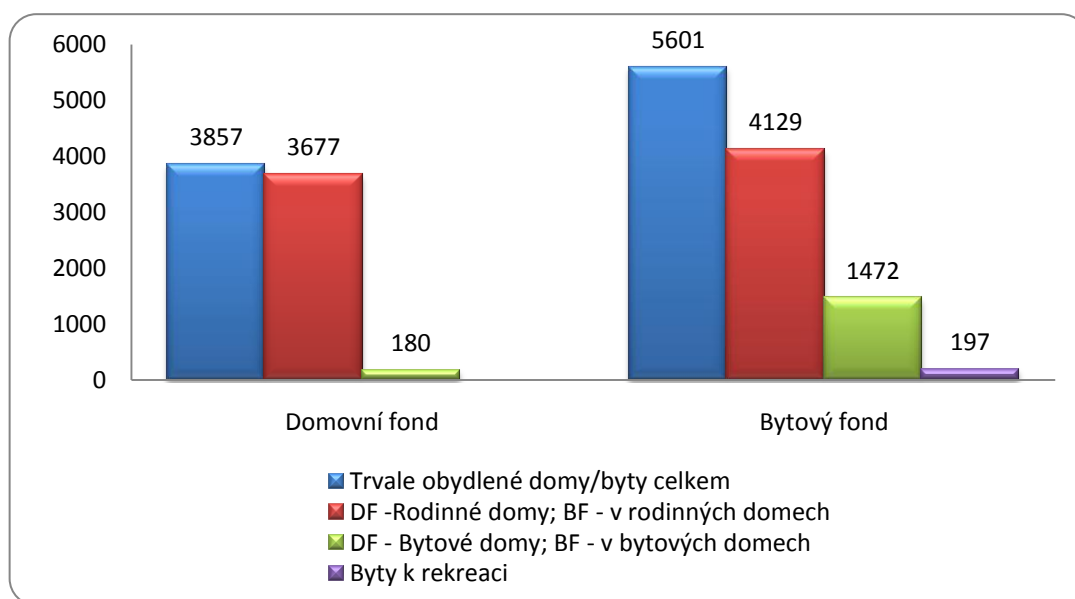
Z přílohy (Příloha VI), znázorňující dosažené vzdělání podle pohlaví ve Zlínském kraji, vyplývá, že podíl žen se základním vzděláním je téměř dvojnásobný oproti mužům. Střední vzdělání bez maturity mělo více mužů (48,2 %) než žen (30,5 %). Podíl vysokoškolsky vzdělaných mužů se od roku 2001 do roku 2005 zvýšil o 1,6 % a podíl vysokoškolsky vzdělaných žen o 2,6 %. Úroveň vzdělání podle věkových skupin dále ukazuje, že lidé se základním vzděláním ubývá (z 24,6 % v r. 2001 na 20,7 % v r. 2005) a zároveň přibývá mladších věkových skupin s vyšším stupněm vzdělání. Ve věkové kategorii 15-24 let má střední vzdělání s maturitou (včetně vyššího) až 32,7 %. Tito mladí lidé se dále připravují na své povolání dalším studiem na vysokých školách (2,2 %). Lidí s učňovským vzděláním a středním odborným bez maturity je nejvíce ve věkové skupině 45-54 let. Střední vzdělání s maturitou včetně vyššího mají nejvíce lidé ve skupině 25-34 let. Vysokoškolsky vzdělaných lidí je nejvíce v rozpětí 35-44 let. Nejméně vysokoškoláků je naopak u věkové skupiny

ny 65+, kde je zároveň nejvíce lidí s nejnižším dosaženým vzděláním. Z pohledu velikosti obcí je nejvíce vysokoškolsky a středoškolsky vzdělaných lidí ve větších městech. [41]

Z důvodu prostředků přerozdělovaných prostřednictvím strukturální politiky (až 35 % evropského rozpočtu), jehož nejvýznamnější součástí jsou prostředky určené na rozvoj lidských zdrojů, je důležité zaměřit se na investice do lidského kapitálu a rovněž na schopnost přizpůsobit se změnám a orientovat se na celoživotní vzdělávání. [51]

8.2.4 Bytový fond

V Podhostýnském mikroregionu se podle posledního sčítání v roce 2001 nachází 3857 trvale obydlených domů a 5601 trvale obydlených bytů. Nejvíce bytových domů se nachází v Bystřici pod Hostýnem. Počet bytů sloužících pro rekreaci je téměř 200. Průměrná plocha bytu je cca 60 m².



Obrázek 9 – Domovní a bytový fond [vlastní zpracování dle: SLBD 2001]

Z kartogramu uvedeného v příloze (Příloha IX) vyplývá, že růst dokončené bytové výstavby se na území mikroregionu v letech 1997-2007 vyvíjel nerovnoměrně a dosahoval hodnot od 0,32 až do 3,99 dokončených bytů na 1 tis. obyvatel. V průměru se však pohyboval v hodnotách 2,00-2,99.

8.3 Sociální a občanská vybavenost

Sociální a občanská vybavenost jsou tvořeny ukazateli, které ovlivňují vnímání kvality životního prostoru mikroregionu jeho obyvateli. Především pro mladé rodiny a pro ná-

vštevňníky mikroregionu jsou důležitým faktorem. Obvykle se atraktivita obcí rovná jejich velikosti, tj. nabídce širšího spektra služeb.

V Podhostýnském mikroregionu je největším městem Bystřice pod Hostýnem, a proto rovněž plní funkci dominantní pozice centrální obce v oblasti množství školských, zdravotnických a kulturních zařízení. Na území mikroregionu jsou zajišťovány sociální služby v rámci několika základních škol a praktických lékařů, dále je v každé obci v různé úrovni vybudována sportovní a kulturní infrastruktura. Pro obce ležící blízko města Bystřice pod Hostýnem jsou rovněž dostupné hlavní dopravní osy, z čehož vyplývá snadnější dostupnost společenského vyžití i mimo mikroregion. [52]

8.3.1 Školství

Na území Podhostýnského mikroregionu se nachází celkem 29 školských zařízení (Příloha X), z čehož je 13 mateřských škol (Bystřice pod Hostýnem, Chomýž, Chvalčov, Loukov, Osíčko, Podhradní Lhota, Rusava, Slavkov pod Hostýnem a Vítonice), 5 základních škol nižšího stupně (Chvalčov, Loukov, Rusava, Slavkov p. Host., Vítonice), 3 základní školy vyššího stupně (Bystřice pod Hostýnem, Rajnochovice), 2 střední odborná učiliště, 2 střední odborné školy, 3 speciální školy a 1 základní umělecká škola. Poslední vyjmenované 4 druhy škol jsou situovány pouze v Bystřici pod Hostýnem. Na území mikroregionu se nenachází gymnázium, jazyková škola, VOŠ ani VŠ. Nejbližší vysoké školy jsou ve Zlíně (30 km) a v Olomouci (45 km).

Jak vyplývá z výše uvedené podkapitoly 3.2.2 o demografickém vývoji, stárnutí obyvatel se neustále zrychluje, což se v posledních letech negativně promítá i v oblasti školství. Řada obcí se potýká s problémem nadbytečné kapacity školského zařízení, nedostatku financí a hrozí jejich uzavření. Přítomnost základních škol má však pro rozvoj obcí důležitý význam a to především pro udržení a přilákaní mladých rodin s dětmi. Pokud by došlo k úbytku základních škol, musela by se situace řešit dojížděnkou, která by však mohla být zkomplikovaná snížením počtu dopravních spojů.

Ve Zlínském kraji se školství soustředí především v krajském městě Zlíně, dále v městech: Kroměříž, Uherské Hradiště, Valašské Meziříčí, Vsetín, Uherský Brod, Otrokovice, Holešov, Rožnov pod Radhoštěm a rovněž ve zmiňované Bystřici pod Hostýnem. Všechna výše uvedená města jsou centry Zlínského kraje s nejvyšší dojížděnkou žáků do škol a to vyšší než 1 tis. žáků. [41]

8.3.2 Zdravotnictví a sociální péče

Nejširší nabídka **zdravotnické péče** je dostupná jen v Bystřici pod Hostýnem, kde lze nalézt 47 z celkových 58 zdravotnických zařízení. Jedná se např. o ordinace praktických lékařů pro dospělé a dorost, ordinace stomatologů, gynekologů, dále se zde nachází lékařská pohotovostní služba (převážející pacienty převážně do nemocnice v Kroměříži), kožní, chirurgická a diabetologická ambulance či radiodiagnostické pracoviště. Mimo centrum mikroregionu jsou ordinace praktických lékařů dále v Komárnu, Osíčku, Podhradní Lhotě, Rajnochovicích a na Rusavě. Specializovaná lékařská pracoviště se na území mikroregionu nenachází, nejbližší jsou ve městech Kroměříž, Přerov a Zlín. Do budoucna se v Podhostýnském mikroregionu uvažuje o vybudování ordinací v obcích s největším turistickým ruchem, aby se tak zajistil patřičný standard pro oblast cestovního ruchu.

Na území mikroregionu je zbudováno i několik zařízení poskytujících **sociální péči**. V Bystřici pod Hostýnem se jedná o Charitní ošetrovatelskou službu (nestátní, neziskové zdravotnické zařízení, jehož náplní je péče o starší a potřebné občany), dále Krizové centrum pro děti a mládež (pomoc v obtížných životních situacích) a Dům s pečovatelskou službou. Další zařízení se vyskytují na Chvalčově a to: Ústav sociální péče Javorník (kapacita je 123 osob; žijí zde lidé odlišných věkových kategorií s různým stupněm mentálního postižení) a Sdružení SOS dětských vesniček. Posledním zařízením na území mikroregionu je Dům s pečovatelskou službou ve Slavkově pod Hostýnem. [52]

8.3.3 Služby

Bystřice pod Hostýnem je z hlediska služeb nejlépe vybavenou obcí z celého Podhostýnského mikroregionu. Je zde veřejná knihovna (s veřejně přístupným internetem), stálé kino, muzeum a další tři kulturní zařízení, několik sakrálních staveb, pohřební služba a smuteční síň. Co se týká maloobchodních zařízení, tak ty jsou soustředěny především na hlavní náměstí, na obchodní pěší zónu, na spojnici náměstí a autobusového nádraží a v menším rozsahu na průjezdní ulici Čs. brigády. V současnosti dochází k cenové konkurenci českých obchodů s textilním zbožím a asijskými obchodníky.

Význam města jako centra nákupů pro obyvatele okolních obcí potvrzuje několik prodejen obuvi, květinářství, drogerií, zverimexů, papírnictví či prodejen elektroniky, domácích spotřebičů, výpočetní a telekomunikační techniky. Dále jsou zde prodejny nábytku, koberců, zlatnictví, hodinářství, klenoty, barvy-laky, knihkupectví a sportovní potřeby. Mezi další služby patří autoškoly a taxislužba. Z osobních služeb zde lze zařadit kadeřnictví,

kosmetické salony, masáže či pedikúru. Několik dalších firem je zaměřeno na poradenskou činnost, účetnictví a projektovou činnost ve výstavbě. Živnostníci jsou zaměřeni především na řemeslné služby ve stavebnictví, elektroslužbách a službách pro motoristy (pneuservis, čerpaní stanice, autoservisy, nákladní doprava apod.). Tradici mají služby týkající se zpracování dřeva a dřevěných bytových doplňků.

V oblasti stravování lze v Bystřici pod Hostýnem nalézt restaurace, bary, pivnice, cukrárny či bistro. Jen málo těchto zařízení je využíváno návštěvníky Sv. Hostýna, protože poutní místo disponuje dalšími 3 restauracemi včetně stánků s občerstvením.

V Bystřici pod Hostýnem se rovněž vyskytují i peněžní ústavy, a to pobočky České spořitelny (s bankomatem) a Komerční banky (s bankomatem a se směnárnou). Poštovní služby jsou v Podhostýnském mikroregionu zajišťovány samostnou poštou pouze v Bystřici pod Hostýnem a obcích Rusava, Chvalčov, Rajnochovice a Loukov. V ostatních obcích zajišťuje tyto služby samostatná doručovatelka.

Z výše uvedeného vyplývá, že v Bystřici pod Hostýnem je dostupná velká většina běžně požadovaných služeb. V ostatních obcích jsou dostupné především služby jako prodejny potravin, restaurace či pohostinství. Projevuje se zde však ekonomická nerentabilita provozu služeb. Obyvatelé obcí jsou tedy nuceni dojíždět za chybějícími službami do Bystřice pod Hostýnem nebo okolních větších měst (Holešova, Kroměříž či Přerov). [52]

8.3.4 Spolky a zájmové organizace

V Podhostýnském mikroregionu existuje mnoho spolkových a neziskových organizací. V každé obci působí více než pět organizací, které spolu navzájem také spolupracují. Jedná se především na aktivity zaměřené na děti a mládež a rodiny s dětmi.

Působí zde např.: zájmové kroužky mládeže (skauti, ochránci přírody, řemeslné kroužky aj.), folklórní organizace (Rusava, Malá Rusava, Rusavjan, Bukovinka aj.), divadelní a ochotnické soubory, hasičské sdružení, rybáři, včelaři, zahrádkáři, kynologové, Tělovýchovná jednota, Sportovní klub (fotbal, tenis, aerobik, florbal, minigolf aj.) či Sokol. [52]

8.4 Technická infrastruktura

Pro zajištění kvalitního bydlení, včetně podnikatelských záměrů, je důležitý dobrý stav technické infrastruktury. Do této oblasti se řadí zásobování pitnou vodou, dodávky energií, odkanalizování, svoz odpadů. Vyjmenované faktory nejvíce rozhodují o tom, zda se bude

v dané oblasti investovat. Situace s dobudováním technické infrastruktury je však znesnadňována nedostatkem finančních zdrojů z externích zdrojů (kraj, stát, EU). [52]

8.4.1 Zásobování obyvatel pitnou vodou, kanalizace a ČOV

Obce Podhostýnského mikroregionu jsou z větší části zásobovány z místních zdrojů (jímací zářezy, studny apod.). Vodovody jsou zásobovány z vodojemů, které slouží jako rezervoáry akumulované pitné vody. Centrum mikroregionu je dále připojeno na skupinový vodovod Holešov, pouze lokalita „Lázně“ je připojená na tzv. Hostýnský vodovod. Výstavba vodovodu začala na přelomu 30. a 40. let min. století, vlastníkem jsou Vodovody a kanalizace a.s. Kroměříž.

V mikroregionu se nachází pouze tři ČOV a to v Bystřici pod Hostýnem (od r. 1995, pro 16 800 ekv. obyvatel), na Rusavě (pro 1 500 ekv. obyvatel) a malá čistička v Loukově (pro 230 ekv. obyvatel). Rovněž i další obce mikroregionu (Osíčko, Chomýž, Jankovice, Mrlíněk a Komárno) plánují v nejbližším období vybudování ČOV nebo připojení kanalizačních sítí na již zbudované ČOV. Toto dobudování systému ČOV je prioritou dalšího rozvoje obcí v mikroregionu. [52]

8.4.2 Odpadové hospodářství

V Podhostýnském mikroregionu je vybudovaná sběrná síť svozu recyklovatelných materiálů. Používají se barevné kontejnery na papír, bílé a barevné sklo a PET lahve. Kovový odpad se může prodat ve výkupnách železa a barevných kovů. Komunální odpad je svážen na skládku v Bystřici pod Hostýnem. [52]

8.4.3 Telekomunikace

Oblast telekomunikací v Podhostýnském mikroregionu zajišťuje Telefónica O2 Czech Republic, a.s., jejíž nejbližší vysílač se nachází na Kelčském Javorníku. Město dokončilo rekonstrukci telefonní sítě a digitální ústředny. Signál tří hlavních mobilních operátorů je v Bystřici pod Hostýnem dobrý, problémy však nastávají v některých částech mikroregionu. Z televizních kanálů lze dobře přijímat programy ČT a Novy; problémy s příjmem analogového signálu (především TV Prima) lze vyřešit přechodem na digitální technologii. Internet byl zaveden na podnět Podhostýnského mikroregionu již v roce 2000. V současné době lze k připojení domácností do sítě Internet využít služeb místních internet-providerů. Připojit se lze jak pomocí bezdrátové technologie WIFI, tak i pevnou telefonní sítí

(ADSL). Internet pro veřejnost je dostupný v Městské knihovně a v Městském informačním centru. [39]

8.4.4 Dodávky energií

Podhostýnský mikroregion má vyřešeno zásobování elektrickou energií i zemním plynem. U **elektrické energie** jsou hlavní trasy sítě napájeny z rozvodné stanice v Bystřici pod Hostýnem, která se rozděluje do čtyř hlavních směrů a pokračuje dále mimo oblast mikroregionu. Zásobování provádí distribuční společnost E.ON Distribuce, a.s. Nejproblémovější oblastí je jihovýchodní hornatá část a to z důvodu rozptýlenosti zástavby a možnosti výskytu působení nepříznivých přírodních vlivů. Největší odběr je v Bystřici pod Hostýnem (centrum mikroregionu, průmysl), na Rusavě a v Rajnochovicích (velký počet rekreačních objektů). Další rozvoj a posílení distribuční sítě se v Podhostýnském mikroregionu v dalších letech neplánuje.

Mikroregion je zásobován vysokotlakým rozvodem **zemního plynu** ze směru od Holešova, který dále pokračuje směrem na Valašské Meziříčí. Celý mikroregion je zásobován z distribuční sítě Jihomoravské plynárenské a.s., kromě Blazic, kterou zásobuje Severomoravská plynárenská a.s. Z důvodu vysokých nákladů na vybudování rozvodů je jedinou obcí, která není plynofikována, Rusava a odlehlejší části některých obcí.

Na území mikroregionu jsou rovněž využívány **alternativní zdroje energie** jako získávání energie slunečního záření, větru, vody a biomasy. Nejznámější je větrná elektrárna na Hostýně (cca 330 tis. kWh/rok, sloužící pouze pro zařízení v areálu Hostýna). Zajímavostí je také Rusavské koupaliště s největší plochou fototerminických solárních kolektorů (540 m²) v České republice. Jak již bylo zmíněno výše, mikroregion je charakteristický svým velkým podílem zalesnění, proto je zde poměrně rozvinuté i využití biomasy, a to především dřeva. [52]

8.5 Doprava

Dopravní poloha je výhodná, protože centrum mikroregionu je regionální silniční křižovatkou. Bystřicí pod Hostýnem prochází již dlouhou dobu obchodní cesta (včetně železnice) směřující z Kroměřížska severovýchodním směrem k Valašskému Meziříčí. Na území mikroregionu se nachází tři silnice druhé třídy, a to číslo 150, 437 a 438; podrobněji viz níže uvedená tabulka (*Tabulka 5*) a mapa uvedená v příloze (Příloha XI).

Tabulka 5 – Silnice II. třídy procházející PMR [52]

Číslo silnice	Průběh silnice	Délka (km)
150	Přerov - Bystřice pod Hostýnem - Valašské Meziříčí	14,686
437	Lipník nad Bečvou - Bystřice pod Hostýnem - Tesák - Jablůnka	21,579
438	Teplice nad Bečvou - Bystřice pod Hostýnem - Holešov - Zahnašovice	27,700

Silnice č. 437 leží na komunikaci 1. třídy číslo 57 ve směru Vsetín a Valašské Meziříčí. Silnice směřující z Bystřice pod Hostýnem do Slavkova pod Hostýnem, je silnicí 3. třídy. Z uvedených údajů vyplývá, že hlavní komunikace spojuje města Přerov, Kroměříž, Valašské Meziříčí a Vsetín. Vzdálenost od okresního města Kroměříž je 24 km, od krajského města Zlína 30 km a vzdálenost k nejbližšímu letišti Mošnov je 70 km. Z výhodné dopravní polohy však vyplývá i vyšší intenzita dopravy ve městě. [19]

Zmíněné silnice II. a III. třídy spravuje Ředitelství silnic a dálnic Zlínského kraje. Nutné opravy komunikací mikroregionu jsou prioritně řešeny především v oblastech se zvýšeným turistickým ruchem s cílem zajistit dostatečnou atraktivitu daného území.

Jednou z nejvýznamnějších akcí, které se plánují v současné době, je výstavba obchvatu města Bystřice pod Hostýnem, který jednak zpřístupní plánovanou přílehlou průmyslovou zónu, také odkloní dopravu od centra. [52]

Pro rozvoj území bude rovněž zásadní dobudování významných dopravních sítí (dálnice D1 a silnice I. třídy), které se v současné době již budují a jejichž trasy budou probíhat i v nejbližším okolí mikroregionu. V závislosti na této skutečnosti se předpokládá zvýšený nárůst turistického ruchu, a z hlediska průmyslu i zvýšení výroby, které ovlivní vznik nárůstu počtu pracovních míst v celém mikroregionu.

Dopravní obslužnost, hromadná doprava osob

Dopravní obslužnost je v mikroregionu zajištěna celoplošně **autobusovou dopravou**. Spojení do některých vesnic v mikroregionu je však obtížné. Nejhůře jsou na tom obce Blazice a Sovadina. Společným jmenovatelem je málo spojů (především o víkendech a ve večerních hodinách) a velká časová náročnost, v případech spojení do vzdálenějších měst vyžadující i více přestupů. V zimních měsících v horských částech mikroregionu hraje svou roli negativní faktor sněh a to především v Rajnochovicích a Podhradní Lhotě.

Poměrně dobrá obslužnost je u obcí Mrlínek a Vítonice, které za to vděčí své poloze u hlavní silnice mezi Bystřicí pod Hostýnem a Hranicemi na Moravě. Další dobře umístěnou obcí je Bílavsko, které leží na trase Bystřice – Holešov, a z kterého je spojení směrem do

Chomýže (Brusného, Rusavy, popř. Slavkova pod Hostýnem) a Prusenic. Dobrou polohu na hlavním tahu z Bystřice pod Hostýnem na Valašské Meziříčí, má Komárno, Loukov a Osíčko. Rovněž i druhá největší obec v mikroregionu, Chvalčov, má ve srovnání s okolím Bystřice pod Hostýnem nadprůměrné spojení. Samotné město Bystřice pod Hostýnem má přímé autobusové spojení se všemi významnějšími městy střední Moravy, a to např. Kroměříží, Zlínem, Přerovem, Hranicemi na Moravě, Vsetínem, Valašským Meziříčím či Lipníkem nad Bečvou. V celorepublikovém pojetí má rovněž přímé spojení s Brnem i Prahou. [21]

Železniční doprava je v mikroregionu dostupná na výše zmiňované trati Kojetín – Valašské Meziříčí. Železniční zastávky v Podhostýnském mikroregionu mají obce: Jankovice, Hlinsko pod Hostýnem, Bystřice pod Hostýnem, Loukov, Osíčko a Rajnochovice. Železniční stanice v Bystřici pod Hostýnem má dobré vlakové spojení do Kroměříže, Kojetína, Valašského Meziříčí, Ostravy, Frýdku-Místku a Brna, a je rovněž místním východiskem turistických cest. V prosinci 2009 došlo rovněž k úpravám jízdních řádů (na r. 2010), které se však mikroregionu podstatně nedotknou.

8.6 Rekrece a cestovní ruch



Obrázek 10 – Pohled od rozhledny na Sv. Hostýně [6]

Centrum mikroregionu náleží do turistického regionu Střední Moravy a turistické oblasti 36 Střední Morava – Haná. Podhostýnský mikroregion dále pro své značné přírodní a kulturní hodnoty náleží mezi vyhledávané turistické oblasti a vytváří i vysoký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. Hostýnské vrchy nabízí řadu rekreačních a sportovních možností jak v letním, tak i v zimním období. V celé oblasti lze nalézt řadu značených tras pro pěší i cykloturistiku, které jsou pak v zimě využívány i běžkaři. Na území mikroregionu se rovněž nachází i mnoho přírodních památek a zajímavostí.

Pravděpodobně nejznámějším místem celého mikroregionu je Sv. Hostýn, který je po Velehradu nejnavštěvovanějším poutním místem na Moravě. Zmiňovanou horu tvoří celkem dva vrcholy, a to vyšší severní s rozhlednou a větrnou elektrárnou a západní vrchol

s bazilikou Nanebevzetí Panny Marie a přilehlou křížovou cestou od Dušana Jurkoviče. Na Sv. Hostýnu lze dále nalézt novobarokní Sarkandrovu kapli, Vodní kapli se „záračnou vodou“ či sochy svatého Cyrila a Metoděje. K dalším výletům lze využít zříceniny hradů Obřany (Chvalčov), Křídlo (Rusava), Chlum (Slavkov pod Hostýnem) či Šaumburk (Podhradní Lhota). Ve městě Bystřici pod Hostýnem lze navštívit zámek včetně uvnitř umístěných stálých expozic a příležitostných výstav. V jeho předzámčí je dále umístěno i Informační centrum. Kromě kulturních zajímavostí se v mikroregionu nachází řada přírodních památek, mezi které patří např. přírodní rezervace Čerňava, Tesák, nejvyšší vrchol Hostýnských vrchů Kelčský Javorník (864,7 m n. m.) a dále vrchy např. Klapinov, Pardus s téměř kruhovým výhledem do vzdálenějšího okolí; a Skalný.

Podhostýnský mikroregion je známý rovněž pro spoustu rekreačních možností. Nejznámější rekreačními oblastmi s velkou členitostí terénu a množstvím lesů jsou Rajnochovice (lokality Na Tesáku a Na Trojáku, místní části Košovy a Vičanov), Rusava (lokality Ráztoka) a v menší míře Chvalčov.

8.6.1 Možnosti rekreace a turistiky

Podhostýnský mikroregion zhodnocují především jeho přírodní a kulturní atraktivity. Z celkové rozlohy mikroregionu (168,21 km²) zaujímá největší rozlohu PR Hostýnské vrchy (98 km²), což je však na druhou stranu nevýhodou, neboť to znemožňuje a omezuje větší zásahy do okolí. Plochy, které jsou vhodné pro rekreaci, tvoří cca 1/3 celkové výměry mikroregionu, přičemž nejvíce atraktivní prostředí tvoří 1/5 celkové rozlohy.

Letní sezóna

Letní sezóna trvá přibližně od května do srpna. Na celém území se nachází kvalitní a dobře značená hustá síť turistických stezek pro pěší i cykloturistiku. Výchozími body pro výlety jsou nejvíce Tesák a Troják. V Osíčku a na Rusavě se nacházejí nově rekonstruovaná koupaliště s vyhřívanou vodou a moderními vodními atrakcemi, v Rajnochovicích je možnost hipoturistiky. V Bystřici pod Hostýnem je pak možné navštívit městský park Zahájené, kde se nachází koupaliště, tenisové kurty, fotbalové hřiště, minigolf apod. Mikroregion se zaměřuje především na krátkodobou formu rekreace, s důrazem na rozvoj cykloturistiky, a to především zásluhou příznivé konfigu-



Obrázek 11 – Cyklotrasa Na Bludném [38]

race terénu na převážné části území. Mikroregionem prochází tzv. Jantarová cyklostezka: Bystřice pod Hostýnem – Rusava – Tesák - Rajnochovice.

Zimní sezóna



Obrázek 12 – Zima na horách [38]

Období zimní sezóny je přibližně od prosince do března. Z hlediska zimní rekreace nepatří Hostýnské vrchy k významným oblastem pro lyžování. Sněhové podmínky jsou spíše průměrné, ale i to umožňuje provoz několika tradičních center sjezdového lyžování: Na Tesáku, Na Trojáku, v Rajnochovicích či na Rusavě, kde jsou sjezdovky s různou náročností. Kromě sjezdového lyžování je zde ve velké míře využíváno i běžkování. [48] Nově je od zimy 2010 v provozu upravená trasa pro běžkaře tzv. Hostýnská magistrála, která měří 52 km. Její páteční trasa (se 7 vedlejšími trasami) začíná na Hostýně a končí v Lázích. Výstavba stála přes 4 mil. Kč, na trase jsou přístřešky, mapky i značení. Trasa Hostýnské magistrály je uvedena v příloze (Příloha XII). V únoru 2010 se rovněž konal první ročník Hostýnského Yeřty. [22] Dále se mohou využívat trasy přes Kyčeru na Hostýn, Troják, dále na Čerňavu, Kelčský Javorník a do Rajnochovic.

Jak již bylo zmíněno výše, potenciál krajiny pro rekreační využití ještě není plně využit. Podle expertního odhadu se pohybuje na 45 %. Současné marketingové rysy a dominantní produktové řady shrnuje níže uvedená tabulka (Tabulka 6).

Tabulka 6 – Potenciál v oblasti cestovního ruchu [51]

Významné současné marketingové rysy	Současné dominantní produktové řady	Časová využitelnost
Poznání	Pěší turistika	Převážně celoroční s většími rozdíly mezi: - květnem a srpnem (letní sezóna) - prosincem a březnem (zimní sezóna)
Kultura	Poznávací turistika (folklórní slavnosti)	
Folklór	Lyžování	
Příroda Hostýnských vrchů	Běžkařské trasy	
Sakrální památky (Sv. Hostýn)	Agroturistika	
Zábava	Cykloturistika	
Koupání	Paragliding	
Sport	Sportovní létání	
Sjezdové a běžecké lyžování	Hipoturistika	
Cestovní ruch - zimní i letní		

8.6.2 Ubytování a stravování

Cestovní ruch a rekreace kladnou velké nároky na obslužnou sféru, a to zejména na ubytování a stravování. Jak lze vidět v příloze (Příloha XIV), Podhostýnský mikroregion patří v oblasti ubytování ke spíše nadprůměrně vybaveným oblastem. Je zde řada středisek, chat, chalup a osad, ve kterých však na druhou stranu převládá extenzivní individuální rekreace, což je plošně a obslužně velmi náročné s negativním dopadem na krajinu a bez významnějších zisků a pracovních příležitostí. Kapacity (včetně nedostatečně rozvinuté infrastruktury) však nejsou stále plně využity, a proto v sobě skrývají prostor pro rozvoj a zlepšení ekonomické situace mikroregionu. [48]

Na území Podhostýnského mikroregionu se nachází přibližně 60 restauračních a ubytovacích zařízení (Příloha XV), o kterých mohou být návštěvníci informováni v Informačním středisku či na webových stránkách Bystřice pod Hostýnem (www.mubph.cz). [37]

8.6.3 Kulturní a sportovní akce mikroregionu

Kulturní akce

Mezi tradiční kulturní akce patří v zimních měsících plesy, maškarní plesy pro děti, šibřinky, masopust a vodění medvěda, které jsou oblíbeny především v menších obcích mikroregionu. Často jsou tyto akce pořádány v obecních, kulturních společenských domech či v sokolovnách. Na jaře a v letních měsících mají obyvatelé mikroregionu na výběr stavění a kácení máje, dětský den a různé zábavy, které se pak konají ve sportovně-rekreačních areálech a na výletišťích.

Podhostýnský mikroregion je známý několika významnými kulturními akcemi s celostátní i zahraniční účastí, jako jsou např.:

- Bystřické zámecké slavnosti
- Festival „Na rynku“ v Bystřici pod Hostýnem – vystoupení folklorních souborů
- Hlavní pouť na Sv. Hostýn neboli tzv. Orelská pouť, která se koná od r. 1930
- „Manévry Spojeneckých Vojsk Ruska, Rakouska a Francouzské Napoleonské armády“

Tyto významné kulturní akce poté doplňují ještě tradiční společenské a kulturní akce, mezi které lze zařadit:

- Divadelní představení, zábavné pořady, koncerty, přednášky pro školy, dětské vystoupení konajících se v Kino Klubu Sušil v Bystřici pod Hostýnem.
- Výstavy a předvánoční koncerty v bystrickém zámku
- Poutě na Sv. Hostýn, spojené s konáním mše v chrámu Nanebevzetí Panny Marie během roku i velmi navštěvované bohoslužby o Vánocích a na Silvestra.

Sportovní akce

V mikroregionu se pravidelně koná řada sportovních utkání či turnajů. K významným sportovním akcím se řadí např.:

- Běh do vrchu (Loukov – Kelčský Javorník a zpět, tj. 13,4 km)
- Cyklistické závody – Blazické kolo, Rusavská padesátka
- Mrlínské kolečko – lukostřelecké závody
- Western rodeo show Jankovice
- Soutěže hasičů

Za zmínku rovněž stojí skutečnost, že Podhostýnský mikroregion každoročně vydává kalendář kulturních a sportovních akcí mikroregionu, a který tak napomáhá tyto akce zviditelňovat. [52]

8.6.4 Ochrana životního prostředí.

Na území Podhostýnského mikroregionu (168,21 km²) se nachází jedno velkoplošně chráněné území Přírodní park Hostýnské vrchy s výměrou 98 km², který má důležitý krajinářský, ekologický a rekreační význam. Mimo tento přírodní park se na území nachází ještě dalších 12 chráněných území (cca 2,35 km²), a to:

Přírodní rezervace

- Čerňava, typický karpatský les pralesovitého charakteru
- Kelčský Javorník, pralesovitý porost horských bučin a javořin
- Obřany, přirozený suťový les a vzácné druhy živočichů
- Skaliska Sochová, karpatský les pralesovitého charakteru
- Smrdutá, význačné skalní útvary a suťový les
- Tesák, autochtoní jedlobučiny s charakteristickým podrostem

Přírodní památky

- Bernátka, typická karpatská bučina s výskytem řeřišnice trojlisté

- Na Jančích, karpatská louka s prameništěm
- Pod Kozincem, karpatské louky s vzácnými druhy rostlin
- Skalka-Polomsko, teplomilná a suchomilná společenstva
- Stráň, karpatská louka s výskytem ohrožených druhů rostlin
- Vřesoviště Bílová, suchomilné společenstvo s vřesem [52]

Vyznačený Přírodní park Hostýnské vrchy, včetně přírodních rezervací a památek je uveden v příloze (Příloha XIII).

8.6.5 Služby cestovního ruchu v Podhostýnském mikroregionu

Služby v Podhostýnském mikroregionu lze rozčlenit na tři zóny. Do první zóny patří město Bystřice pod Hostýnem, protože poskytuje všem obyvatelům mikroregionu komplex standardních služeb. Do druhé zóny náleží horské obce mikroregionu: Rusava, Rajnochovice a Chvalčov. Tyto obce se vyznačují vyšším počtem ubytovacích a stravovacích zařízení. V třetí zóně se pak nacházejí všechny ostatní obce mikroregionu.

Kromě služeb, které jsou koncentrovány v centru mikroregionu, jsou další služby na Sv. Hostýně. Poutníci, kteří těchto služeb využívají, v okolních obcích již příliš neutrácejí. Tato situace se týká i ostatních turistů a rekreatů v Hostýnských vrších. Buď se jedná pouze o lehkou formu turistiky, nebo jsou naopak vázáni na svá ubytovací zařízení (s plnou penzí), což se promítá v nezájmu o ostatní služby poskytované v mikroregionu. Východisko spočívá v rozšíření nabídky atraktivních činností pro rekreaty. [48]

Orientační značení příjezdových silnic, nádraží i centra města je dostačující. Minulý rok rovněž došlo k osazování silnic tzv. „hnědými“ informačními tabulemi, které zlepšují prezentaci regionu a upozorňují na památky v jednotlivých oblastech. Pro snadnější orientaci návštěvníků jsou v mikroregionu umístěny informační tabule, včetně vyznačeného informačního centra, kulturních památek, cyklostezek apod.

V letní sezóně mohou cyklisté, pěší turisté a v zimě i běžkaři využívat trasy, které jsou označeny směrovými ukazateli. Trasy jsou vybaveny odpočívadly a odpadkovými koši, stojany na kola. V zimě je v lyžařských střediscích možnost umělého zasněžování svahů, nočního lyžování, využití lyžařských instruktorů a jsou zde k dispozici i doplňující služby, jako jsou např. půjčovny a opravy lyží. [48]

8.6.6 Rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu

Obečným cílem, který si mikroregion stanovil, je především získání si podvědomí jako atraktivní oblasti nejen pro krátkodobou víkendovou rekreaci, ale i pro pobyty o dovolené. Z toho důvodu se musí mikroregion zaměřit na několik stěžejních oblastí jako je vhodná propagace, infrastruktura či zatraktivnění nabízených produktů.

Propagace mikroregionu

Na území mikroregionu je zřízeno Informační centrum, které propagaci napomáhá. V poslední době byla vydána řada propagačních materiálů, např.:

- Kniha „Obnova venkova Zlínského kraje“ (r. vydání 2005, vydavatel Podhostýnský mikroregion, spolufinancoval Zlínský kraj)
- Kalendář kulturních a sportovních akcí v Podhostýnském mikroregionu (každoročně; náklady cca 3 tis. Kč)
- Podhostýnský mikroregion (představuje obce mikroregionu)
- Podhostýnský mikroregion „Pěšky a na kole“ (r. 2008; náklady 32 tis. Kč)
- Pohlednice Podhostýnského mikroregionu (r. 2008; 17 tis. Kč)
- Informační tabule v obcích Podhostýnského mikroregionu (r. 2008, 190 tis. Kč)
- Nový turistický průvodce pro oblast Kroměřížska (r. 2009)

Důležité je především zapojení všech zúčastněných obcí do propagace a marketingu s cílem zdůrazňovat vhodnost mikroregionu jako místa pro celoroční rekreaci. Účast na veletrzích cestovního ruchu (např. Regiontour v Brně), aktuální informace na webových stránkách mikroregionu či propagace aktuálních událostí jsou rovněž důležité.



Obrázek 13 – Pohlednice Podhostýnského mikroregionu

Rozvoj infrastruktury

Mikroregion by se měl zaměřit na dobudování ubytovacích kapacit především v Bystřici pod Hostýnem se zaměřením na náročnější klientelu a dále pak na nové sportovní a rekreační centra. Důležité je také zbudování nových atraktivit pro návštěvníky mikroregionu, mezi které patří nová rozhledna, lanovka apod.

Rozvoj produktů

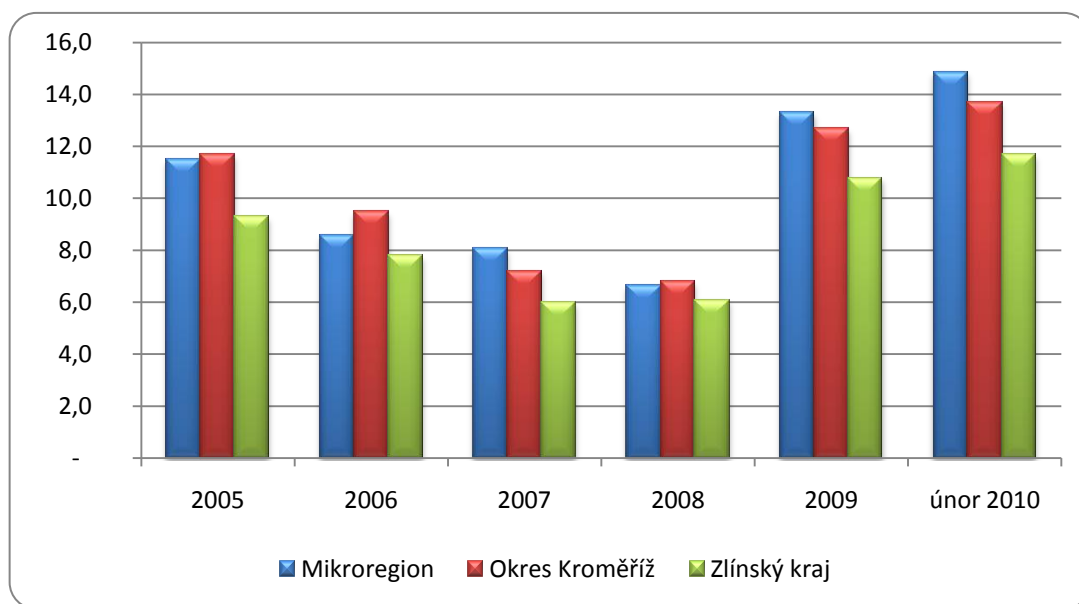
Cílem je vytvoření uceleného package jak v oblasti nabídky rekreační, sportovní a pobytové turistiky, tak i nabídky cyklotras s doprovodnými službami, ucelené nabídky kulturních i sportovních akcí či podporu náboženské turistiky. [52]

8.7 Trh práce a hospodářská situace v regionu

8.7.1 Trh práce

Obyvatelé obcí Podhostýnského mikroregionu jsou většinou zaměstnaní v Bystřici pod Hostýnem, Holešově a Přerově, kde jsou lepší pracovní příležitosti. Jedním ze základních indikátorů situace na trhu práce je míra nezaměstnanosti. Ta v posledním období, vlivem světové hospodářské krize, vzrostla, čímž se zvyšuje i počet uchazečů o volná pracovní místa. [26]

Z celkového počtu obyvatel mikroregionu (16 426) je ekonomicky aktivních celkem 7879. Z níže uvedeného grafu (*Obrázek 14*) vyplývá, že v od r. 2005 do r. 2008 docházelo v mikroregionu k neustálému snižování nezaměstnanosti. V r. 2009 však došlo k prudkému nárůstu míry nezaměstnanosti z pouhých 6,6 % v r. 2008 na 13,3 % tj. 1 060 lidí bez práce. Tento trend se prozatím potvrzuje i v únoru roku 2010 (14,9 %).



Obrázek 14 – Nezaměstnanost ve sledovaných regionech [vlastní zpracování dle: ÚP Kroměříž]

Největší nezaměstnanost v Podhostýnském mikroregionu mají podle přílohy (Příloha XVI) obce Rajnochovice (18,8 %) a Rusava (18,7 %). Současně s rostoucí mírou nezaměstnanosti dochází k významnému poklesu nabídky pracovních míst, což dokládá příloha (Příloha XVII). V únoru 2010 je v celém mikroregionu nabídka pouze 13 pracovních míst, z nichž 10 míst je v Bystřici pod Hostýnem. To má za důsledek odliv především mladých lidí za lepšími pracovními příležitostmi mimo mikroregion a u živnostníků provozujících řemeslnou výrobu přerušování jejich činnosti.

Rovněž ani největší bystřické podniky v současnosti nenabízejí žádná volná pracovní místa, propouštění však již na program není. Jak Kovonax spol. s r. o., tak i TON a.s., vidí situaci jako stabilizovanou. V Bystřici se v budoucnu počítá s vytvořením volných pracovních pozic v Domově důchodců. [26]

K 31.12.2009 byla ve Zlínském kraji nezaměstnanost 10,8 % tj. 33 836 lidí bez práce. Největší nezaměstnanost byla v okrese Kroměříž 12,7 % tj. 6 879 uchazečů o práci; následována byla okresem Vsetín 12,3 % tj. 9 610 uchazečů o práci; okresem Uherské Hradiště 9,6

% tj. 7583 uchazečů o práci a okresem Zlín 9,6 % tj. 9 764 uchazečů o práci. Vývoj nezaměstnanosti v okresech je uvedený v příloze (Příloha XVIII). Ve všech okresech rovněž poklesl počet evidovaných volných pracovních míst. Při meziročním srovnání roků 2008 a 2009 z údajů vyplývá, že došlo k poklesu volných pracovních míst až o 70,7 %. [30]

8.7.2 Hospodářská situace

V Kroměřížském okrese, do kterého spadá Podhostýnský mikroregion, pracuje nejvíce lidí (33,4 %) v průmyslu strojírenském, potravinářském, dřevařském a ostatním zpracovatelském. Mezi další významnější oblasti patří práce v dřevozpracovatelském průmyslu, sociální činnosti, v obchodu, stravování a ubytování či ve stavebnictví. Tradičně nejméně osob pracuje v zemědělství a lesnictví (cca 5,6 % ekonomicky aktivních osob). [51]

V Podhostýnském mikroregionu je důležitým dodavatelským odvětvím lesnictví, dodávající surovinu místním zpracovatelským dřevařským firmám. Spolu se zemědělstvím mají význam jak po stránce produkční, tak z hlediska cestovního ruchu i jako krajinytvorný a environmentální. Na území mikroregionu působí celkem 3487 podnikatelských subjektů. Podle převažující činnosti podnikatelských subjektů (Příloha XIX) je nejvýznamnější činností obchod s 31 % (tj. prodej a opravy motorových vozidel, spotřebního zboží pohostinství). Další je průmysl (18 %) a stavebnictví (12 %). Z rozdělení podle jejich právní formy (Příloha XX) vyplývá, že nejvíce je živnostníků (76 %), druhé největší zastoupení mají obchodní společnosti (7 %).

Přestože potenciál mikroregionu v oblasti rozvojových ploch není stále vyčerpán, největším problémem je nevyhovující technická infrastruktura. V nejbližší době bude pro mikroregion důležitá průmyslová zóna Holešov, vzdálená od Bystřice pod Hostýnem cca 12 km. Mezi její hlavní přínosy lze zařadit zvýšení zaměstnanosti, vyrovnání rozdílů mezi průměrným výdělkem v regionu a ČR, zlepšení dopravní infrastruktury v regionu a zkvalitnění občanské vybavenosti v okolí zóny. [32]

S hospodářskou situací je spojená i dopravní obslužnost, která se v blízké budoucnostilepší stavbou dálnice D1 a navazujícími rychlostními komunikacemi 1/55 a R49.

Průmysl a podnikání

Podhostýnský mikroregion je charakteristický především tradičním dřevařským a nábytkářským průmyslem, k čemuž jej předurčuje již zmíněná výhodná poloha a značné množství okolních lesů. V Bystřici pod Hostýnem je továrna na nábytek z ohýbaného dřeva

TON a.s. již od r. 1861, která už v této době byla největší svého druhu a exportovala své výrobky do celého světa. V současnosti je evropským centrem výroby kvalitního nábytku z ohýbaného dřeva. Další významnou nábytkářskou firmou je **Kovonax spol. s r.o.**, která již od r. 1908 vyrábí kovový nábytek. Mezi další tradiční průmysl patří textilní (**Vítex a.s.**) a mlékárenská výroba (Mlékárna Bystřice pod Hostýnem – **Net Plasy, spol. s r.o.**). V poslední době se do popředí dostává rovněž i oblast cestovního ruchu se souvisejícími službami jako jsou restaurace, ubytovací zařízení, lyžařské areály a další drobné služby.

Na firmy v Podhostýnském mikroregionu v poslední době působí i světová hospodářská krize. TON a.s. i Kovonax spol. s r.o. jsou závislé na vývoji spotřebitelské poptávky. Ekonomický náměstek Kovonaxu M. Mutl zhodnotil začátek roku jako slabší, s tím, že společnost vyrábí především pro veřejný sektor, o zkrácení pracovní doby však neuvažují. Generální ředitel TONU a.s., P. Koutský, označil současnou situaci jako stabilizovanou. I přes to, že se zatím výroba uskutečňuje pouze ve čtyřech dnech v týdnu, od měsíce dubna počítá opět s plným provozem. [26] Generální ředitel vnímá krizi jako příležitost k vyčištění trhu, k objevení nových příležitostí, inovací produktů a služeb a nových vynálezů. Věřící, že krize může uspišit jak pokrok v technice, tak i ve způsobu obchodování.

Současná hospodářská situace však nemá vliv jen na podniky. Podle hlavní ekonomky města Bystřice pod Hostýnem E. Šillerové bude mít pokračující negativní vývoj ekonomický vliv i na městský rozpočet, což by mohlo ohrozit projekty, jako jsou oprava komunikací, škol či kanalizace místních částí, které jsou naplánované do roku 2013. Proto se jako vhodné řešení ukazuje využívání prostředků z Evropské unie. [26]

8.8 SWOT analýza pro oblast cestovního ruchu

Silné stránky

- Významné dlouhodobé postavení mikroregionu jako deviza k rozvoji CR
- Existence významných turistických cílů: kulturní, technické a historické památky
- Vysoký potenciál cestovního ruchu skýtající se v možnosti celoroční rekreace
- Prostředí Přírodního parku Hostýnské vrchy vyhledávané turisty z okolí
- Sv. Hostýn – druhé nejnavštěvovanější mariánské poutní místo na Moravě
- Dobrý stav životního prostředí včetně kvalitního ovzduší
- Hustá síť značených turistických cest a cyklotras
- Rozšíření sítě běžkařských tratí, tzv. Hostýnská magistrála

- Tradice konání folklórních kulturních akcí
- Existence vyhledávaných rekreačních oblastí
- Dostatečná kapacita ubytování v turistických centrech a sportovních zařízeních pro celoroční rekreace
- Realizace nových atraktivit Podhostýnského mikroregionu: rozhledna na Kelčském Javorníku, popř. lanovka
- Dlouhodobá tradice výroby nábytku z ohýbaného dřeva – znovuotevření rekonstruovaného muzea židlí společnosti TON a.s.
- Zkvalitňování infrastruktury pro rozvoj cestovního ruchu v návaznosti na rostoucí poptávku po turistických atraktivitách regionu
- Výhodná dopravní poloha centra mikroregionu, jako regionální silniční křižovatky
- Poměrně kvalitní dopravní obslužnost obcí autobusovou i železniční dopravou
- Dostatek rozvojových ploch pro rozvoj výroby a služeb
- Vznik místního partnerství veřejného sektoru a podnikatelů v cestovním ruchu (MAS Podhostýnska)
- Existence nové verze internetové prezentace Bystřice pod Hostýnem a existence webových stránek Podhostýnského mikroregionu
- Existence turistického informačního centra

Slabé stránky

- Nedostatek nových atraktivit, které by ve větší míře zaujaly obyvatele i návštěvníky mikroregionu
- Nedostatečná nabídka aktivit interiérového typu – závislost nabídky cestovního ruchu na příznivém počasí
- Nedostatek ubytovacích kapacit v Bystřici pod Hostýnem (pro náročnější klientelu) a v některých obcích
- Zastaralá ubytovací zařízení – tzv. velké bývalé odborářské rekreace, na jejichž plné zprovoznění není dostatek financí (nízká kvalita ubytovacích služeb)
- Převládá extenzivní individuální rekreace v chatách a chalupách
- Poměrně krátká doba pobytu turistů v mikroregionu
- Malá informovanost turistů a návštěvníků o možnostech využití v mikroregionu – koncentrování zájmu turistů na Sv. Hostýn, méně na ostatní obce mikroregionu
- Nedostatečná propagace cestovního ruchu mezi obyvateli

- Nedostatečná kvalitativní úroveň infrastruktury a služeb pro účastníky CR
- Uzavření více než 1/3 území mikroregionu proti razantnějšímu zásahu do území z důvodu existence Přírodního parku Hostýnské vrchy
- Vyšší míra nezaměstnanosti a odliv kvalifikovaných pracovních sil
- Špatně zpracovaný územní plán ORP Bystřice pod Hostýnem
- Chybějící napojení mikroregionu na dálniční a rychlostní komunikace

Příležitosti

- Rostoucí poptávka po pobytech a volnočasových aktivitách v tuzemsku
- Zlepšení intenzivní propagace mikroregionu u obyvatel, v ČR i v zahraničí (veletrhy RegionTour, Go, Holiday Word)
- Zlepšení dopravní obslužnosti z důvodu existence dálnice D1 a rychlostních komunikací 1/55 a R49

Hrozby

- Restriktivní politika státních orgánů v oblasti životního prostředí
- Rostoucí konkurence jiných turistických destinací s komplexním marketingem
- Zpoždění výstavby rychlostní komunikace R49 a jejího připojení k dálnici D1
- Hospodářská recese – zpomalení ekonomického růstu ČR a snižování koupěschopnosti obyvatelstva

8.9 Shrnutí analytické části

Cílem analytické části diplomové práce bylo charakterizovat současný stav Podhostýnského mikroregionu s akcentem na cestovní ruch, analyticky zhodnotit rozvojové a problémové okruhy Podhostýnského mikroregionu a zpracovat SWOT analýzu.

Podhostýnský mikroregion se nachází v severní části Zlínského kraje. Skládá se z 15 obcí s 16 426 obyvateli a rozlohou 168,21 km². Přirozeným centrem mikroregionu je město Bystřice pod Hostýnem. Mezi největší rekreační oblasti patří Rusava, Rajnochovice a Chvalčov.

V analýze současného stavu byl obsah diplomové práce zaměřen na problematiku obyvatelstva, sociální a občanské vybavenosti, technické infrastruktury, dopravy, trhu práce včetně hospodářské situace a z větší části na problematiku rekreace a cestovního ruchu.

Jak z práce vyplývá, je to právě oblast rozvoje cestovního ruchu, ve které se skrývá velký potenciál, a na který by se tudíž měl Podhostýnský mikroregion zaměřit. Předurčuje ho k tomu velmi kvalitní rekreační prostředí podpořené dostatkem ubytovacích kapacit a řadou sportovních a kulturních atraktivit, včetně druhého nejvýznamnějšího poutního místa na Moravě, Sv. Hostýna, Přírodního parku Hostýnské vrchy, několika přírodních rezervací a památek.

Problematickými oblastmi týkající se cestovního ruchu v podkapitolách „obyvatelstvo“ a „trh práce“ je především odliv mladé kvalifikované pracovní síly do měst mimo mikroregion, což se může projevit ve snížení kvality poskytovaných služeb. Z hlediska „sociální a občanské vybavenosti“ je pro návštěvníky důležitá především ta skutečnost, že má mikroregion dostatek zdravotnických zařízení, včetně poskytování všech základních služeb. V budoucnu se dále počítá s vybudováním ordinací v obcích s největším turistickým ruchem. Negativní tendencí, která se zde ve službách projevuje, je soustředění se turistů na lehkou turistiku a na služby na Sv. Hostýně, s tím, že služeb v ostatních obcích již využívají méně. Oblast „technické infrastruktury“ je pro cestovní ruch dostatečná a v případě větrné elektrárny na Hostýně, tvoří i dominantní prvek okolí, který zapadl do scenerie Hostýnských vrchů. Oblast „dopravy“ je pro cestovní ruch velmi důležitá. Zatím se na území mikroregionu vyskytují silnice pouze II. a III. třídy, s tím, že v nejbližší době se situace dopravní obslužnosti zlepší z důvodu existence dálnice D1 a rychlostní komunikace 1/55 a R49.

Na území mikroregionu se dále nachází tradiční průmysl se zaměřením na dřevěný ohýbaný nábytek společnosti TON a.s.. V průmyslu však dochází ke změnám a cestovní ruch tak bude hrát stále důležitější roli ve vytváření ekonomických příjmů z potenciálu území. Kromě ekonomických přínosů pro region by mělo dojít ke zvážení, kolik prostředků by bylo nutné vynaložit do infrastruktury a rekreačních služeb tak, aby byl rozvoj cestovního ruchu optimální.

Pro Podhostýnský mikroregion bude v nejbližší budoucnosti nejdůležitější zaměření na služby cestovního ruchu, jejich neustálé zlepšování včetně vytváření nových atraktivit, které by do mikroregionu přilákaly více návštěvníků a rekreatantů. Právě touto problematikou se bude následující projektová část diplomové práce zabývat.

9 PROJEKT ZVÝŠENÍ TURISTICKÉ ATRAKTIVITY

Pro strategické řízení rozvoje mikroregionu je důležité vytvořit koncepční dokument, kterým je strategický plán. Tento plán, který vychází z vize, stanovuje směry budoucího ekonomického a sociálního rozvoje obce. Pro úspěšné formulování vize (cíl, kam se chceme dostat) je nezbytné sladit další důležité faktory a to misi (která blíže specifikuje vizi), silné a slabé stránky, hrozby a příležitosti. Po stanovení souhrnné strategické vize rozvoje regionu dojde k vymezení strategických prioritních oblastí, pro které jsou dále určeny strategické cíle určující další směr rozvoje v dané oblasti. Pomocí opatření se poté určí konkrétní cesty, jak stanovených cílů dosáhnout. Tyto cesty jsou reprezentovány konkrétními projekty, které jednorázově plní svůj účel, je jim určen časový horizont, výše nákladů a na základě kterých lze definovat určitý rozvojový potenciál pro mikroregion.

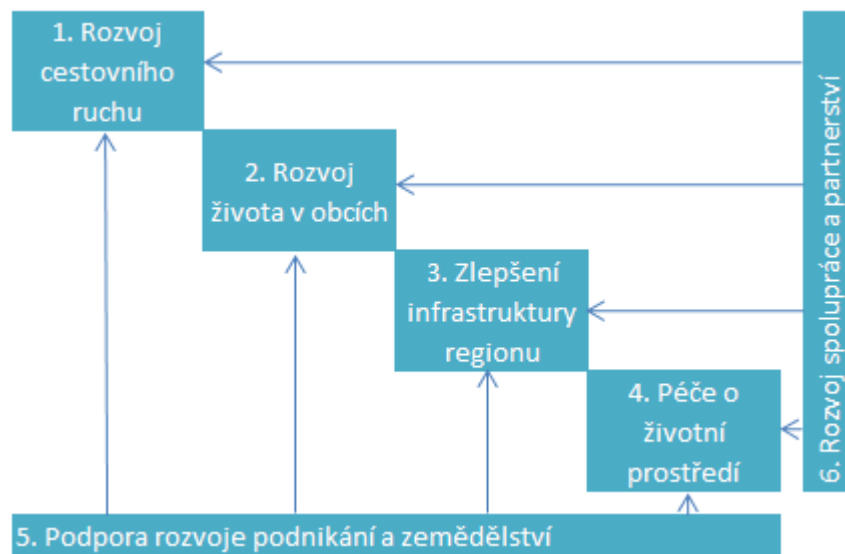
9.1 Strategická vize rozvoje

Předmětem činnosti Podhostýnského mikroregionu je koordinace významných investičních akcí v zájmovém území, propagace svazku, všeobecná ochrana životního prostředí, koordinace územního plánování, ochrana společných zájmů, množení sil a prostředků při prosazování záměrů každé obce. [33]

Základ strategické vize rozvoje MAS Podhostýnska v letech 2007-2013 spočívá ve vytvoření oblasti, která:

- nabízí plnohodnotný a trvale udržitelný život na venkově vycházející ze specifických podmínek a tradic kraje;
- nabízí návštěvníkům široké možnosti zimní i letní turistiky, založené na využití stávajících a nově vybudovaných kapacit;
- vytváří podmínky pro rozvoj služeb a podnikání a to především pro malé a střední podniky s maximálním využitím místních zdrojů.

V roce 2009 byla aktualizována integrovaná strategie rozvoje území MAS Podhostýnska, a která nyní odráží reálné potřeby regionu. Tato integrovaná strategie byla rozdělena do šesti prioritních skupin, viz níže uvedený obrázek (*Obrázek 15*). Mezi základní priority patří rozvoj cestovního ruchu, rozvoj života v obcích, zlepšení infrastruktury regionu a péče o životní prostředí. Poslední dvě priority se zaměřují na podporu rozvoje podnikání a zemědělství a rozvoj spolupráce a partnerství. [51]



Obrázek 15 – Integrovaná strategie rozvoje [51]

Jak vyplývá z výše uvedeného obrázku (Obrázek 15) podmiňující součástí prvních čtyř priorit je rozvoj spolupráce a partnerství. Aby bylo dosaženo stavu, který byl nastíněn ve vizi, je nutné podporovat a pěstovat dlouhodobé partnerství mezi podnikatelským, veřejným a neziskovým sektorem, které pak rozhoduje o dalším rozvoji a aktivitách mikroregionu. K tomu, aby byl využit celý potenciál mikroregionu je nutné do rozhodování zapojit i občany, školy a další instituce.

Důležité je i zapojení inovačních prvků, které jsou cestou k dosažení růstu a udržení prosperity celého mikroregionu. Snahou mikroregionu je podporovat uvedení nových výrobků a služeb na trh, které budou odrážet specifickou daného území. Ve službách se bude jednat o nový způsob distribuce jednotlivých výrobků od výrobce ke konečnému spotřebiteli prostřednictvím sítě, ve které budou zapojeni prvovýrobci a podnikatelé v cestovním ruchu. Důležitou roli zde budou mít infocentra partnerských regionů, které napomohou propagaci turistických možností a jejich šíření mezi návštěvníky.

Rovněž dojde k propojení dvou tradičně oddělených ekonomických odvětví, kterými jsou zemědělská výroba a turistický ruch. Zemědělský potenciál se v cestovním ruchu využije např. v chovu koní pro rozvoj agroturistiky, dále v chovu ovcí a skotu pro údržbu krajiny a jako zdroj tvorby produktů (potravinářských či krajových). Naopak využívání potenciálu cestovního ruchu bude spočívat v tom, že udržovaná krajina přiláká turisty jak v zimním tak letním období a krajové produkty, které jsou žádány především právě mezi turisty, zvýší celkovou atraktivitu území. [51]

Důležitou a nezbytnou součástí bude využívání dotačních prostředků na rozvoj území.

9.2 Strategické cíle v cestovním ruchu

Jednotlivé priority a k nim stanové cíle mají sjednocující charakter a to kvalitu života a trvale udržitelný život v Podhostýnském mikroregionu. Splněním cílů budou podpořeny další kroky, které podpoří rozvoj území.

Mise (poslání) Podhostýnského mikroregionu v oblasti cestovního ruchu je následující:

„Oblast Hostýnska poskytuje kvalitní zázemí pro aktivní život místních obyvatel a neustálým zlepšováním infrastruktury a služeb přispívá ke stoupajícímu zájmu turistů a návštěvníků o pobyt v tomto regionu. Rozvoj cestovního ruchu řídí a koordinuje destinační management prostřednictvím marketingových plánů.“ [51]

Vize Podhostýnského mikroregionu v oblasti cestovního ruchu spočívá v nabídce [51]:

- celoroční nabídce nevšedních zážitků a rekreace pro všechny,
- kvalitního ubytování a stravování,
- rozmanité krajiny se zachovalou přírodou a
- příležitostí pro sportovní, kulturní i zájmové aktivity

Následující **strategické cíle** se budou týkat prioritní oblasti č. 1:

SC 1: Zvýšení potenciálu a atraktivity Podhostýnska pro turisty a návštěvníky

SC 2: Kvalitní infrastruktura a komplexní služby v oblasti cestovního ruchu

SC 3: Zefektivnění propagace turistických atraktivit

9.2.1 Projekty na zvýšení potenciálu a atraktivity Podhostýnska

Cíl:

- vytvoření nových turistických atraktivit a produktů;
- rozvoj činností a budování ubytovacích, stravovacích zařízení a sportovně-rekreačních zařízení zaměřených na venkovskou turistiku, s účelem jejich celoročního využití;

Cestovní ruch je v Podhostýnském mikroregionu jednou z klíčových oblastí, proto lze kladně hodnotit skutečnost, že jeho potenciál ještě stále není vyčerpán. Jedním ze způsobů, jak tohoto potenciálu využít je vytvoření nových turistických atraktivit, které by svou existencí mohly zaujmout nové návštěvníky mikroregionu.

Mikroregion v současné době čerpá především z výhodné polohy, pro kterou je charakteristická příroda Hostýnských vrchů a významné poutní místo Sv. Hostýn. Toto přírodní bohatství předurčuje mikroregion pro rozvoj pěší a cykloturistiky, v zimě pro sjezdové a běžecké lyžování. Proto se v následujícím období bude mikroregion zaměřovat na venkovskou turistiku, přičemž důraz bude kladen na využití zemědělských farem pro rozvoj agroturistiky. Rovněž se budou vytvářet malokapacitní ubytovací a stravovací zařízení, další služby pro turistiku a budovy a plochy pro sportovně-rekreační vyžití pro celoroční využití. Hlavním důvodem je skutečnost, že je v mikroregionu nedostatek jak ubytovacích kapacit (kombinované s jejich nízkou kvalitou), tak i nedostatečná nabídka aktivit interiérového typu, což cestovní ruch limituje pouze na nabízení aktivit při příznivém počasí. Z dlouhodobého hlediska se tak vytvoří funkční celky, které vytvoří podmínky pro tvorbu ucelených turistických produktů zaměřených na různé cílové skupiny. [51]

Rozhledna na Kelčském Javorníku

- (podrobně zpracovaný projekt se nachází v kapitole 10)

Polyfunkční rekreačně-sportovní centrum mikroregionu

Charakteristika projektu

- Snahou mikroregionu bude vybudování víceúčelového centra, které by sloužilo celému mikroregionu. V tomto centru by byla zřízena lyžařská sjezdovka, běžecké tratě, golfové hřiště, minigolf či hotel. Umístění se předpokládá v obci Loukov.

Překladatel projektu:

- Podhostýnský mikroregion

Revitalizace zámku na kongresové centrum a hotel

Charakteristika projektu

- Cílem je vytvoření prostředí k tomu, aby zde mohlo sídlit Evropské centrum nábytkářského designu, což má návaznost s nábytkářskou tradicí regionu. Druhá část zámku bude sloužit jako hotel a kongresové centrum. V přízemí se budou nacházet zámecké expozice. [25]

Překladatel projektu:

- město Bystřice pod Hostýnem

9.2.2 Projekty na zkvalitnění turistické infrastruktury a návazných služeb pro rozvoj cestovního ruchu

Cíl:

- zaměření dopravní infrastruktury na výstavbu pro bezmotorovou dopravu
- budování naučných stezek a odpočívadel pro turisty
- zlepšení podmínek pro volnočasové aktivity

Podhostýnský mikroregion bude usilovat o podporování aktivit, které mají bezmotorový charakter. Těmito aktivitami jsou pěší turistika, cykloturistika, lyžařské trasy a rovněž hipopoturistika, přičemž se hlavní zájem bude soustřeďovat na nejvýznamnější páteční turistické trasy. Tato skutečnost bude mít vliv na realizaci projektů, které budou zaměřené na odpočinkové plochy, servisní zázemí, půjčovny či rozvoj stravovacích a ubytovacích služeb.

Cyklostezka z Bystřice pod Hostýnem směr Holešov

Stručný popis projektu:

- cyklotrasa v rámci propojení Holešova a Bystřice pod Hostýnem bude vedena z Jankovic do Chomýže, ke křížku, směr Hlinsko pod Hostýnem, polní cestou do Bílavska a dál podél železniční trati po plánované nové cyklostezce do Bystřice pod Hostýnem. Cílem je vytvořit bezpečnou trasu pro cyklisty a odklonit je od jediné rušné příjezdové silnice 438 do Bystřice pod Hostýnem, která je rovněž úsekem častých dopravních nehod. Celková délka cyklostezky je 2 km. Návrhy zmiňované cyklostezky a dalších cyklotras jsou uvedeny v příloze (Příloha XXI). [53]

Překladatel projektu:

- Podhostýnský mikroregion

Doba realizace projektu:

- 2012-2013

Celkové náklady:

- náklady jsou vyčísleny na 9 000 000 Kč.

Finanční účast předkladatele projektu v %:

- 85 % z ROP Střední Morava (část bezmotorová doprava), tj. 7 650 000 Kč
- 15 % vlastní zdroje Podhostýnského mikroregionu, tj. 1 350 000 Kč

- další možnosti: Státní fond dopravní infrastruktury (SFDI), Program obnovy venkova (POV)

Naučná stezka Kelčský Javorník

Stručný popis projektu:

- Vzhledem ke skutečnosti, že se plánuje výstavba rozhledny na Kelčském Javorníku, zvažovalo by se i zřízení vhodné naučné stezky k ní přilehlé. Naučná stezka by kopírovala hlavní turistické trasy, kterými se lze na Kelčský Javorník v současnosti dostat. Jejich propojením by vznikla hvězdicová síť naučných stezek se zastaveními doplněnými informačními tabulemi, 3 dřevěnými přístřešky typu srub, a odpadkovými koši. (Příloha XXII)
 - Tesák – Čerňava – Humenec – Jehelník – Kelčský Javorník (8 km) - Černá Bařina – Rajnochovice ŽST (7,5). Celková hlavní trasa naučné stezky bude měřit 15,5 km a bude vybavena celkem 11 zastaveními.
 - Jehelník – U kamenného domku – Loukov (6,5 km). Tato trasa naučné stezky by byla volena jako sestupová. Turisté by poté měli napojení na vlakové spojení. Pokud by v Loukově vzniklo polyfunkční rekreačně-sportovní centrum, došlo by k provázání dvou výrazných turistických produktů. Celkem budou na naučné stezce realizovány 2 zastavení.
 - Jehelník – Javorník – Chvalčov – Bystřice pod Hostýnem (12 km). Tato trasa naučné stezky bude rovněž uvažována jako sestupová. Turisté budou mít napojení jak na vlakové tak autobusové spojení. Celkem bude na naučné stezce realizováno 7 zastavení.

Překladatel projektu:

- Podhostýnský mikroregion

Doba realizace projektu:

- varianta č. 1 - v době realizace stavby rozhledny tj. 2011-2013
- varianta č. 2 - těsně po dostavbě rozhledny tj. 2013-2014

Celkové náklady:

- náklady jsou vyčísleny na 629 000 Kč.

Finanční účast předkladatele projektu v %:

- varianta č. 1
 - 85 % z ROP Střední Morava, tj. 534 650 Kč
 - 15 % vlastní zdroje Podhostýnského mikroregionu, tj. 94 350 Kč
- varianta č. 2
 - 80 % Program rozvoje venkova PRV ČR, tj. 503 200 Kč
 - 20 % vlastní zdroje Podhostýnského mikroregionu, tj. 125 800 Kč

Turistické přístřešky v Podhostýnském mikroregionu

Stručný popis projektu:

- jedná se pořízení turistických přístřešků, které jsou doplněny o dřevěné stojany na kola, které se umístí v jednotlivých obcích mikroregionu (tzn. celkem 15 ks). Tyto přístřešky jsou určeny ke krátkodobému odpočinku pěších turistů a cyklistů.

Překladatel projektu:

- Podhostýnský mikroregion

Doba realizace projektu:

- 2009-2010

Celkové náklady:

- 435 723 Kč včetně zpracování žádostí a administrace

Finanční účast předkladatele projektu v %:

- 90 % z celkových nákladů je formou dotace z PRV – osa IV. Leader
- 10 % je spolufinancováno z rozpočtu Podhostýnského mikroregionu

Středisko volného času – Včelín

Stručný popis projektu:

- Dojde k rekonstrukci obytné vily malíře F. Ondrůška a přilehlé zahrady. V suterénu vily bude zřízeno moderní fitcentrum, v přízemí bude kancelář, kuchyně, sociální zázemí a dvě klubovny. V prvním patře budou tři klubovny, víceúčelový sál. Klubovna rovněž bude i v podkroví. V revitalizované zahradě umístěny budou atraktivní sportovní a relaxační prvky, jako je víceúčelové hřiště s umělým povrchem, lezecké centrum s umělou stěnou a lanovou dráhou. Dřevěný altán, který na zahradě stojí bude rovněž rekonstruován. V zahradě bude dále vybudován malý zahrad-

nický domek. Po realizaci projektu vznikne atraktivní a dosud scházející zázemí pro trávení volného času jak města Bystřice pod Hostýnem, tak i okolních obcí.

Překladatel projektu:

- Město Bystřice pod Hostýnem

Doba realizace projektu:

- 1.9.2010 – 2.12.2011; zahájení provozu: leden 2012

Celkové náklady:

- 17 112 535 Kč

Finanční účast předkladatele projektu v %:

- z dotačního titulu ROP Střední Morava je přislíbeno 13 610 465 Kč
- zbylá částka, tj. 3 502 070 Kč, bude hrazena z rozpočtu města Bystřice pod Hostýnem

9.2.3 Projekty na zefektivnění propagace Podhostýnského mikroregionu

Cílem bude především zefektivnit propagaci turistických atraktivit pro obyvatele včetně návštěvníků, a rozšířit tak povědomí o nových možnostech, které se v mikroregionu nacházejí.

Efektivní propagace Podhostýnského mikroregionu

Charakteristika projektu:

- Ve službách dojde k novému způsobu distribuce prostřednictvím sítě, ve které budou zapojeni prvovýrobci a podnikatelé v cestovním ruchu. Díky infocentrům partnerských regionů se zefektivní propagace turistických možností a atraktivit a snadněji se tak rozšíří mezi návštěvníky.

Překladatel projektu:

- Infocentrum Podhostýnského mikroregionu

Doba realizace projektu:

- průběžně

10 ŘEŠENÍ VYBRANÉHO PROJEKTU NA ZVÝŠENÍ TURISTICKÉ ATRAKTIVITY

Projekt diplomové práce bude zaměřen na zvýšení turistické atraktivity pomocí zbudování nového atraktivního turistického místa s názvem:

„Rozhledna na Kelčském Javorníku“

Cílem je využití potenciálu regionu v oblasti cestovního ruchu, zbudováním turisticky atraktivního místa na Kelčském Javorníku a zvýšení tak jeho návštěvnosti. Pokud by došlo ke spojení záměru rozhledny s vybudováním k ní přilehlých naučných stezek, došlo by k vytvoření uceleného turistického produktu.

Časový horizont: 2011-2013

Cílová skupina:

- pěší turisté a cykloturisté
- obyvatelé mikroregionu a okolí

Provoz: celoroční volná přístupnost

Výška a druh rozhledny: 25-30 m; dřevěná s 3,5 m vysokou kamennou základnou

Informování veřejnosti o připravovaném záměru:

- veřejná vyhláška při projednávání územního plánu a územního řízení
- veřejné projednání na zastupitelstvech obcí
- veřejná diskuze
- webové stránky obcí
- zpravodaje místních obcí a mikroregionu
- informační centrum mikroregionu
- pořádání informační výstavy při významných událostech (poutě na Sv. Hostýně, kulturní akce v Bystřici pod Hostýnem a okolí) a v turisticky vyhledávaných oblastech (Rajnochovice, Tesák). Tato výstava by se mohla skládat z propagačních fotografií, které by se zhotovily na Kelčském Javorníku z vysouvací plošiny. Zájemci, kteří se sjedou do těchto oblastí, se budou moci seznámit s projektem popř. i naučnou trasou, která k němu povede.
- Veletrhy - např. RegionTour, Go, Holiday World, apod.

Výhled a vybavení rozhledny:

Z rozhledny bude výhled na celé panorama Hostýnských vrchů, převážnou část Beskyd, Javorníků, Vsetínských vrchů, Vizovických vrchů na jihu a Oderských vrchů na severu. Severně lze vidět rovněž tzv. Moravskou Bránu s městem Hranice, údolí Bečvy a Kelč, který leží na bývalé tzv. Jantarové stezce, která spojovala jižní země s Pobaltím. [42] Turisté budou mít možnost postupné kruhové vyhlídky ve všech fázích výstupu na rozhlednu. Ve věži budou k dispozici vyhlídková panoramata v podobě panelů, které budou zobrazovat a popisovat výhled v jednotlivých směrech. V současnosti je zde pouze improvizovaná dřevěná konstrukce (nabízející pouze dílčí výhled) naproti věži mobilního operátora (Příloha XXIV). [24]

Péče o návštěvníky:

- rozhledna bez dalšího zázemí (příjezdová komunikace, občerstvení)
- v blízkosti rozhledny bude umístěno několik laviček popř. dřevěný přístřešek jako ochrana před nepříznivým počasím
- stojany na kola
- informační tabule

Udržování zájmu o rozhlednu se bude dosahovat především pořádáním různých akcí:

- turistických pochodů a srazů
- běžeckých (Loukov – Kelčský Javorník) a cyklistických závodů do vrchu
- novoroční výstupy
- pořádání oslav při jubileu rozhledny

Dostupnost:

Kelčský Javorník je nejvyšším vrcholem Hostýnských vrchů. I přes to, že tvoří zdaleka viditelný orientační bod, má v současnosti oproti Svatému Hostýnu minimální návštěvnost. Hlavními důvody jsou především:

- náročnost stoupaní
- souvislé smrkové lesy neumožňují pohledy do okolní krajiny
- nedostatečná péče o hradní zříceniny Šauburk a Zubříč, které leží nedaleko.

Na Kelčský Javorník dále vede účelová komunikace, která však bude sloužit automobilům pouze v době výstavby rozhledny.

Na Kelčský Javorník lze dojít několika turistickými trasami (Příloha XXII):

- Tesák – Čerňava - Humenec – Jehelník - Kelčský Javorník 8 km
- Rajnochovice ZST- Podhradní Lhota - Černá Bařina - Kelčský Javorník 7,5 km
- Loukov - U kamenného domku - Jehelník - Kelčský Javorník 6,5 km
- Bystřice pod Hostýnem – Chvalčov - Javorník - Jehelník - Kelčský Javorník. 12 km

Turisté se mohou na výchozí místa dostat vlakem (železniční trať Kojetín – Valašské Meziříčí) nebo autobusem. Na Tesák se lze autobusem dostat z Bystřice pod Hostýnem, Přerova, Hranic, Zlína a Vsetína.



Obrázek 16 – Zalesněný vrchol Kelčského Javorníku [24]

Nejbližší rozhledny v okolí (od obce Rajnovice, na jejímž území bude rozhledna stát):

- rozhledna na Sv. Hostýně (17,1 km), Bražiska u Valašského Meziříčí (20 km), Vartovna u obce Seninky (35 km), Doubrava u Vizovic (37,8 km) a Brdo v Chříbech (57,1 km).

10.1 Charakteristika území a problematické okruhy

Území, na kterém má být rozhledna vystavěna, spadá do katastru obce Rajnochovice, v územním plánu vymezené lokalitou č. 6 – Javorník (Příloha XXIII). Severní úbočí nejvyššího vrcholu Hostýnských vrchů je od roku 1976 vyhlášeno přírodní rezervací (Vláda ČR) s ochranným pásmem (KÚ Zlín). Dále se zde nachází nadregionální biocentrum (MŽP) a ptačí oblast NATURA 2000 (KÚ Zlín). Na vrcholu Kelčského Javorníku se nachází trigonometrický bod s ochranným pásmem v okruhu 150 m od bodu (ČÚZK Praha).

Z tohoto pohledu je záměr rozhledny ekologicky problematický. Rozhledna má být situována na hranici přírodní rezervace, kde je nová výstavba ze zákona zakázána. Kromě posouzení vlivu záměru na Naturu 2000, orgán ochrany přírody a krajiny Krajského úřadu vyžaduje i biologické hodnocení podle § 67 a hodnocení krajinného rázu podle § 12 zákona č. 114/1992 Sb. Další problémy nastávají u trvalého vynětí pozemků určených k plnění funkcí lesa pro výstavbu z hlediska lesního zákona, u negativního vlivu na krajinný ráz podle § 12 zákona o ochraně přírody a krajiny, apod.

Na vrcholu Kelčského Javorníku se dále nachází bod astronomicko-geodetické sítě. Tento bod byl stabilizován již v roce 1952 na místě původního trigonometrického bodu stabilního katastru z roku 1821. Tento **trigonometrický bod** je součástí základního polohového bodového pole České republiky, které slouží jako podklad pro mapovací, vytyčovací a účelová měření, prováděná s cílem vymezení a zobrazení vlastnictví, hranic, zjišťování pohybu zemské kůry, k obranným a vědeckým účelům. Kolem tohoto bodu je zřízeno chráněné území, které je vymezeno kružnicí o poloměru 150 m a kde je zakázána jakákoliv činnost, která by mohla ohrozit jeho stabilitu. Rozhledna by měla být tedy umístěna mimo prostor chráněného území. V tomto prostoru je však již umístěna telekomunikační věž firmy **Telefónica O2**, okolo níž je rovněž zřízeno ochranné pásmo o stejné velikosti.

Jak vyplývá z výše uvedených údajů, již dříve nad trigonometrickým bodem, stávala dřevěná konstrukce (měřická věž), která byla určena pro provádění měřických prací a nikoliv pro potřeby veřejnosti, viz níže uvedený obrázek (*Obrázek 17*).



Obrázek 17 – Měřická věž r. 1975

10.2 Zadavatel projektu, účastníci řízení a dotčené orgány

Zadavatel projektu „Rozhledna na Kelčském Javorníku“ bude Podhostýnský mikroregion.

V průběhu zpracování dokumentace budou kontaktovány následující účastníci řízení a dotčené orgány:

- **účastníci řízení:**
 - navrhovatel: Podhostýnský mikroregion
 - vlastníci pozemků a staveb na nich: Lesy České republiky, s.p., Telefónica 02 Czech republic, a.s., Zeměměřický úřad.
 - obce: obec Rajnochovice
- **dotčené orgány:** Ministerstvo životního prostředí ČR, Krajský úřad Zlínského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství; Krajská hygienická stanice Zlínského kraje; Hasičský záchranný sbor Zlínského kraje; Městský úřad Bystřice pod Hostýnem.

Stavbu rozhledny bude projednávat věcně a místně příslušný stavební úřad, do jehož působnosti předmětná stavba v lokalitě Kelčský Javorník spadá. Na projektu dále bude pracovat vybraný projektant a další autorizované osoby, které budou vypracovávat příslušné posudky. Mezi další partnery lze zařadit i stavební firmu, která zajistí výstavbu rozhledny, popř. příslušný peněžní ústav, u kterého se bude zajišťovat finanční zabezpečení celého projektu a externí konzultant, který bude zajišťovat kontakt s Úřadem Regionální rady, kvůli získání dotace z ROP Střední Morava.

10.3 Postup realizace projektu

„Rozhledna je účelová stavba, jejímž hlavním posláním je umožnit člověku výhled do krajiny. Ten by měl být pokud možno co nejrozsáhlejší a neomezený žádnými překážkami. Jakým způsobem toho dosáhnout, bylo a je věcí zadavatele a stavitele.“ [31, s.10-12]

Rozhledna je tedy vyhlídková stavba, která je:

- vytvořená lidskou činností
- určená či dodatečně upravená k účelům rozhlížení
- s vyhlídkovým prostorem umístěným alespoň několik metrů nad okolním terénem
- přístupná široké veřejnosti
- všeobecným povědomím jako rozhledna uznávaná. [31. s. 5]

10.3.1 Územní plán (ÚP)

Územní plán je z hlediska obce nejdůležitějším nástrojem územního plánování. Stanoví zejména koncepci rozvoje a ochranu hodnot území obce.

Jelikož stavba rozhledny nebyla zahrnuta v územním plánu obce Rajnochovice, došlo v **červnu 2005 k návrhu na zadání změny č. 1 územního plánu** obce Rajnochovice. Dotčeným orgánem byl Městský úřad Bystřice pod Hostýnem, odbor životního prostředí, který se vyjádřil z hlediska zemědělského půdního fondu, vodoprávního, ochrany ovzduší, státní správy lesů a ochrany přírody. Podle vyjádření orgánu ochrany přírody byl poprvé definován vzhled rozhledny, který spočíval v *dřevěné stavbě*, která by respektovala krajinný ráz, *bez dalšího zázemí* (tj. příjezdové komunikace, parkoviště, event. bufetu).

Z důvodu negativních stanovisek od Lesů ČR, s.p., Krajského úřadu Zlínského kraje (lokality je v přírodním parku, kde je zakázáno povolovat a umisťovat stavby) a Českého zeměměřického úřadu (stavba rozhledny byla definována jako obnova trigonometrického bodu), byl **první návrh zamítnut**.

V **dubnu 2008** byla podána žádost k vyjádření výstavby rozhledny na Kelčském Javorníku s tím, aby se **Zeměměřický úřad** vyjádřil k výstavbě rozhledny v této oblasti. Ten rozhodl o tom, že **nemá námítky** proti výstavbě rozhledny za podmínky, že bude umístěna mimo uvedené chráněné území a stavba nenaruší chráněné území ani trigonometrický bod samotný.

V **říjnu 2008** bylo další jednání prováděno tentokrát s Telefonicou O2, která vymezila vhodné místo pro rozhlednu tak, aby její stavba nenarušila vlny, viz příloha (Příloha XXV).

Nejvhodnější variantou pro stavbu rozhledny by bylo její umístění mezi trigonometrickým bodem a vysílačem, avšak hranici chráněného území (kružnice o poloměru 150 m kolem trigonometrického bodu), které si stanovil Zeměměřický úřad, zaujímá vysílač.

V **srpnu 2009** bylo provedeno další jednání, které směřovalo k určení místa pro stavbu v souladu s výše uvedenými požadavky jednotlivých účastníků řízení. Závěr jednání stanovil místo stavby cca 30 m jihozápadně od zeměměřického bodu. Současně byly stanoveny následující podmínky Zeměměřického úřadu a Telefonica O2 Czech Republic, a.s.:

- možnost udělení výjimky v případě umístění rozhledny ve vzdálenosti 30 m JZ od zeměměřitelného bodu – mimo směry orientačního bodu. Technický požadavek je stanoven jako kamenný základ cca do 3,5 m výšky.
- Telefónica O2 dodala, že po přesném upřesnění místa bude určeno, zda dochází ke kolizi s mikrovlnnými spoji. V případě kolize bude O2 požadovat úhradu za přeložení. V případě kolize s SDH trasou nebudou souhlasit s umístěním rozhledny a budou požadovat přesun.

Poslední činností bylo projednání rozpracovanosti konceptu změny č.1b) Územního plánu sídelního útvaru Rajnochovice z **listopadu 2009**. Navrhované umístění rozhledny na Kelčském Javorníku je uvedené v příloze (Příloha XXVI).

10.3.2 Výzva architektům

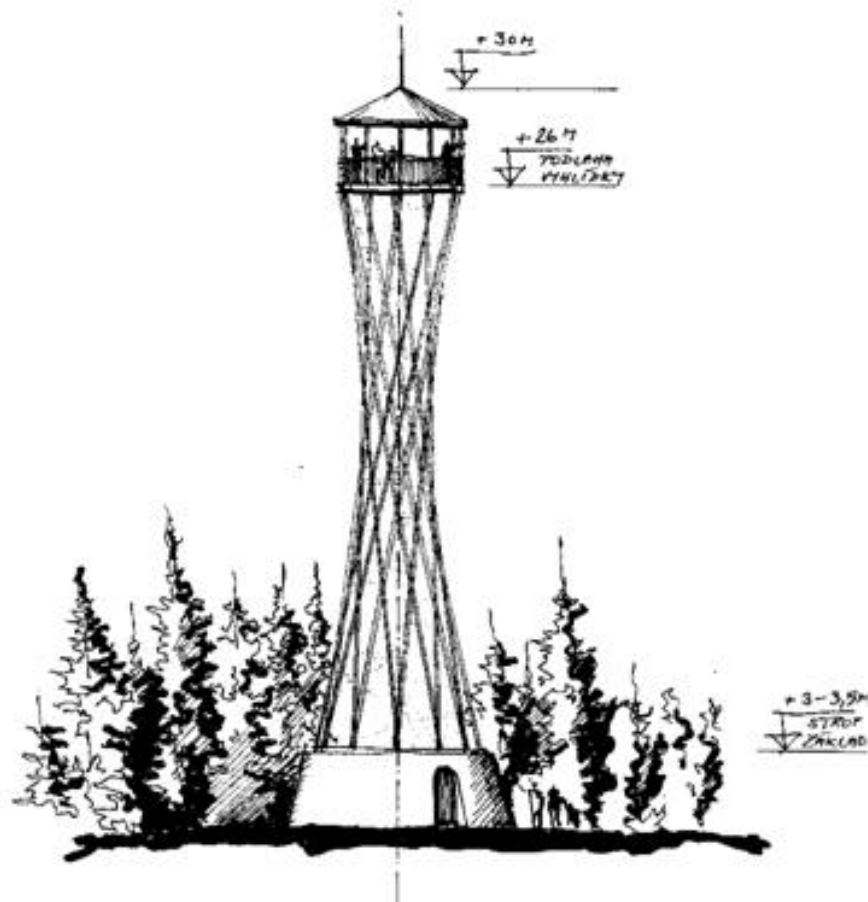
Projekt rozhledny musí splňovat následující body:

- stavba musí respektovat výšku okolní vzrostlé zeleně, vč. začlenění do rázu krajiny
- objekt by měl být koncipován jako bezúdržbový, bez nutnosti stálé provozní služby
- rozhledna musí splňovat požadavek jednoduchosti, účelnosti a ekonomii stavby
- rozhledna musí být dřevěná stavba s 3,5 m vysokým kamenným základem

Vzhledem k těmto skutečnostem jsem oslovila Ing. arch. V. Zicháčka, který navrhl 2 možnosti rozhleden, které by mohly být na Kelčském Javorníku umístěny.

Rozhledna č. 1 - Dřevěná rozhledna

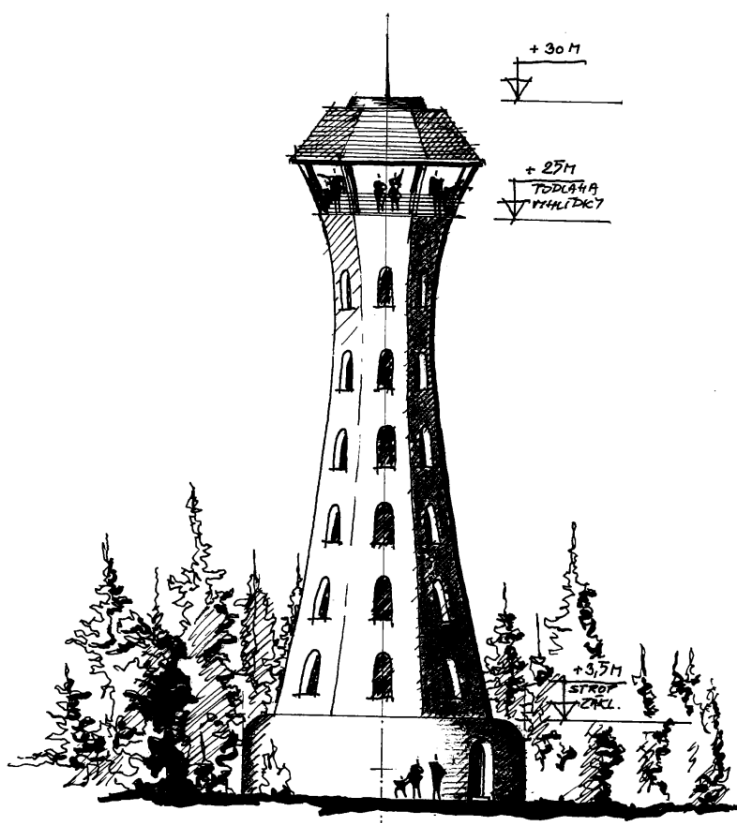
Základnu navrhl V. Zicháček jako zděnou konstrukci (běžný zdící materiál, či kamenné zdivo) ve tvaru komolého kužele o vnějším průměru cca 10m. Hlavní tubus rozhledny je navržen ve tvaru hyperbolického paraboloidu. Tento tvar byl zvolen s ohledem k možnosti jeho konstrukce. Nosníky jsou uvažovány jako dřevěné, buď jako masív, či lepené nosníky. Průřez nosníků by bylo vhodné směrem k horní části rozhledny zmenšovat, aby celá konstrukce rozhledny působila odlehčeně. Vyhlídka válcového tvaru s kuželovou střechou má úroveň podlahy ve výšce cca 26 m a musí být konstrukčně ze stejného materiálu, jako hlavní tubus (dřevo, či ocel). Schodiště je navrženo vřetenové, přiřazené k vnějšímu obvodu tubusu, jehož konstrukce je rovněž materiálově shodná s tubusem. Návrh rozhledny č. 1 je uveden na níže uvedeném obrázku (*Obrázek 18*) a v příloze (Příloha XXVII).



Obrázek 18 – Návrh rozhledny č. 1 [Ing. arch. V. Zicháček]

Rozhledna č. 2 – Kamenná rozhledna

Rozhlednu č. 2 navrhl V. Zicháček jako zděnou konstrukci (běžný zdící materiál, či kamenné zdivo). Základna je z vnější strany kruhového půdorysu o průměru cca 12 m, vnitřní půdorysný tvar je shodný s tvarem hlavního tubusu (osmiúhelník) a hmota zdiva je odlehčena 8 apsidami (1 vstupní, ostatní lze využít pro prezentaci např. turistického ruchu, historie regionu apod.). Schodiště je přiřazené k obvodovému plášti tubusu, aby byl umožněn výhled okny tubusu i při výstupu na vyhlídku. Konstrukčně je uvažováno jako vetknuté do obvodového zdiva buď jako masivní dřevěné, případně železobetonové. Vyhlídka s úrovní podlahy ve výšce cca 25 m. Návrh rozhledny č.2 je uveden na níže uvedeném obrázku (Obrázek 19) v příloze (Příloha XXVIII).



Obrázek 19 – Návrh rozhledny č. 2 [Ing. arch. V. Zicháček]

Vzhledem k tomu, že požadavky byly předem určeny jako 3,5 m vysoké zdivo a zbytek rozhledny by měl být dřevěný, vybrala jsem návrh rozhledny č. 1.

10.3.3 Žádost o dotaci a finanční zajištění projektu

Po definování představy o rozvojovém záměru byl kontaktován externí konzultant Podhostýnského mikroregionu, který ověřil reálnost ucházení se o poskytnutí dotace rozhledny na Kelčském Javorníku.

Rozhledna na Kelčském Javorníku se bude realizovat ve spolupráci s ROP Střední Morava. Podle dostupných informací do konce roku 2010 nebude již vyhlášena výzva týkající se tohoto projektu. Předpokládaný termín vyhlášení je stanoven na červen 2011. Projekt bude začleněn do prioritní osy 3 Cestovní ruch, oblasti podpory 3.2 Veřejná infrastruktura a služby. Minimální výše dotace na jeden individuální projekt jsou 2 mil. Kč, maximální výše dotace na jeden individuální projekt je 25 mil. Kč.

Projekt Podhostýnského mikroregionu nezakládá veřejnou podporu. Maximální poměr dotace a vlastních zdrojů k celkově způsobilým výdajům je uvedený v následující tabulce.

Tabulka 7 – Doporučená struktura financování

Název finančního zdroje	Podíl (v %)
Dotace z rozpočtu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava	Max. 85
Vlastní zdroje žadatele	Min. 15

Žádosti o platby bude poté mikroregion dostávat na základě předkládání pravidelných monitorovacích zpráv. Po poslední žádosti bude mikroregion předkládat monitorovací zprávy ještě dalších 5 let od dokončení projektu.

Projekt rozhledny bude vyčíslen nad 5 milionů korun (kapitola 4.5), z čehož vyplývá, že bude nutné zpracovat Studii proveditelnosti. V následujícím kroku (1. etapa) se základ projektové žádosti předloží k posouzení Výboru regionální rady, která rozhodne o jeho schválení či vyloučení. V případě schválení projektu v I. etapě bude vypsáno a vyhodnoceno výběrové řízení¹ na dodavatele projektové dokumentace. Do lhůty 4-5 měsíců musí být doloženy doklady II. etapy. Vše je stanoveno pravidly ROP Střední Moravy.

Před podepsáním Smlouvy o poskytnutí dotace (III. etapa) bude muset mikroregion doložit např. stavební povolení, které se získá na základě stavebního řízení - rozhodnutí o povolení stavby; a majetkoprávní vztahy. Po podpisu smlouvy se vypíše výběrové řízení na dodavatele stavby.

10.3.4 Fyzická realizace projektu, slavnostní otevření

Protože na Kelčském Javorníku platí celoroční zákaz vjezdu motorových vozidel, vyřídí se na Krajském úřadu a u Lesy ČR, s.p. výjimka. Dodavatel stavby pak bude mít na starosti zařízení staveniště včetně kompletační činnosti a spolu s geodetem vytyčení stavby a inženýrských sítí. Ze stavební části poté zemní práce (HTÚ), zakládání, nosnou konstrukci objektu a konečné terénní úpravy.

Po započetí fyzické realizace projektu bude úkolem mikroregionu informovat širokou veřejnost o probíhající činnosti informační tabulí a po skončení fyzické realizace umístěním pamětní desky.

Cílem slavnostního otevření bude předat objekt veřejnosti. Slavností otevření bude avizováno s dostatečným předstihem, nejlépe na dny volna. Celá akce bude i náležitě propago-

¹ Při výběrových řízeních se bude Podhostýnský mikroregion řídit především zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, v platném znění a pravidly ROP Střední Morava

	Výběrové řízení na dodavatele stavby
Červen 2012	Uzavření Smlouvy o poskytnutí dotace
Červenec-Říjen 2012	1. etapa stavebních prací
Listopad 2012-Březen 2013	Přerušení prací z důvodu zimního období
Duben-Červenec 2013	2. etapa stavebních prací, dokončení
Červenec/Srpen 2013	Slavnostní otevření rozhledny

10.4 Časová analýza

Projekt rozhledny na Kelčském Javorníku lze znázornit pomocí síťového grafu, ze kterého rovněž vyplyne nejkratší doba pro ukončení činnosti. K tomuto znázornění a výpočtu bude využit program WinQSB a metoda CPM.

V níže uvedené tabulce (*Tabulka 8*) jsou uvedeny předpokládané činnosti, které jsou nutné pro realizaci projektu.

Tabulka 8 – Seznam činností nutných pro realizaci projektu [vlastní zpracování dle: 23]

Symbol činnosti	Popis činnosti	Doba trvání	Předcházející činnosti
A	Rozvojový záměr "Rozhledna na Kelčském Javorníku"	1	
B	Výběrové řízení na zpracování architektonického návrhu	2	A
C	Výběrové řízení na zpracovatele projektové žádosti, výběr zpracovatele	2	A
D	Změna Územního plánu	6	A
E	Vytvoření a příprava projektu	3	B,C,D
F	Vyhlášení výzvy na dotaci	1	E
G	Kompletace a odevzdání projektové žádosti o dotaci z ROP Střední Morava	3	F
H	Výběrové řízení na zhotovitele stavebně technické dokumentace; jeho výběr	2	F
I	Předběžné schválení projektové žádosti	4	G,H
J	Zpracování technické dokumentace pro vydání územního a stavebního povolení	3	H
K	Schválení projektu	4	I,J
L	Zpracování stavebně technické dokumentace pro výběrové řízení na dodavatele stavby	3	H
M	Územní a stavební řízení - rozhodnutí o umístění a povolení stavby	3	J
N	Výběrové řízení na dodavatele stavby, jeho výběr	2	K,L
O	Uzavření smlouvy o poskytnutí dotace	3	K,L,M
P	Zahájení stavby	4	O,N
Q	Přerušení stavby (zimní období)	5	P
R	Ukončení stavby	4	Q
S	Oficiální otevření Rozhledny na Kelčském Javorníku	1	R

Údaje z výše uvedené tabulky (*Tabulka 8*) se zadají v programu WinQSB do následující tabulky (*Tabulka 9*).

Tabulka 9 – Zadání činností [výstup programu WinQSB]

Activity Number	Activity Name	Immediate Predecessor (list number/name, separated by ',')	Normal Time
1	A		1
2	B	A	2
3	C	A	2
4	D	A	6
5	E	B,C,D	3
6	F	E	1
7	G	F	3
8	H	F	2
9	I	G,H	4
10	J	H	3
11	K	I,J	4
12	L	H	3
13	M	J	3
14	N	K,L	2
15	O	K,L,M	3
16	P	O,N	4
17	Q	P	5
18	R	Q	4
19	S	R	1

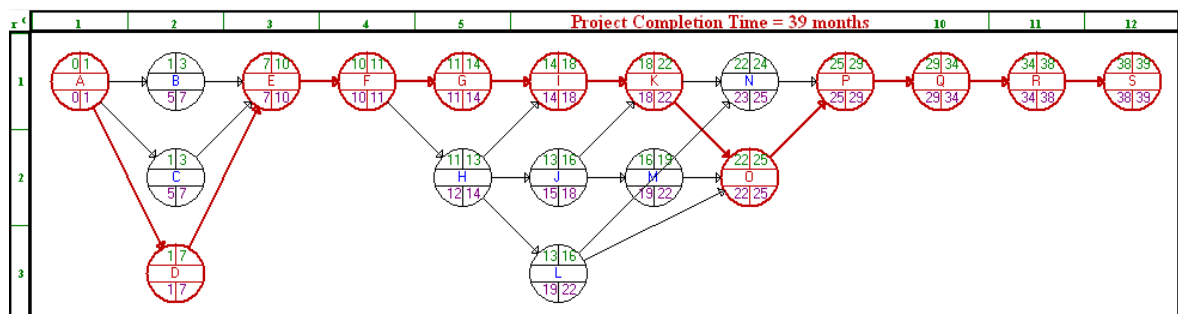
Z takto zadaných informací se vypočtou údaje v níže uvedené tabulce (Tabulka 10). V prvním sloupci je uveden symbol činnosti. Druhý sloupec je důležitý z toho důvodu, že znázorňuje kritickou cestu celého projektu. Softwarový výpočet znázornil činnosti, které leží na kritické cestě následovně: $A \rightarrow D \rightarrow E \rightarrow F \rightarrow G \rightarrow I \rightarrow K \rightarrow O \rightarrow P \rightarrow Q \rightarrow R \rightarrow S$. Další sloupce poskytují údaje o nejdříve a nejpozději možných začátcích a koncích jednotlivých činností, včetně celkové časové rezervy.

Z těchto údajů je zřejmá nejkratší možná doba realizace projektu rozhledny na Kelčském Javorníku. Tato doba je stanovena na 39 měsíců, tj. 3 roky a 3 měsíce. Celkovou časovou rezervu lze nalézt v činnostech: B – Výběrové řízení na zpracování architektonického návrhu (4 měs.), C – Výběrové řízení na zpracovatele projektové žádosti (4 měs.), H – Výběrové řízení na zhotovitele stavebně technické dokumentace (1 měs.), J – Zpracování technické dokumentace pro vydání územního a stavebního povolení (2 měs.), L – Zpracování stavebně technické dokumentace pro výběrové řízení na dodavatele stavby (6 měs.), M – Územní a stavební řízení – rozhodnutí o umístění a povolení stavby (3 měs.), N – Výběrové řízení na dodavatele stavby (1 měs.)

Tabulka 10 – Výsledná tabulka [výstup programu WinQSB]

04-06-2010 19:26:20	Activity Name	On Critical Path	Activity Time	Earliest Start	Earliest Finish	Latest Start	Latest Finish	Slack (LS-ES)
1	A	Yes	1	0	1	0	1	0
2	B	no	2	1	3	5	7	4
3	C	no	2	1	3	5	7	4
4	D	Yes	6	1	7	1	7	0
5	E	Yes	3	7	10	7	10	0
6	F	Yes	1	10	11	10	11	0
7	G	Yes	3	11	14	11	14	0
8	H	no	2	11	13	12	14	1
9	I	Yes	4	14	18	14	18	0
10	J	no	3	13	16	15	18	2
11	K	Yes	4	18	22	18	22	0
12	L	no	3	13	16	19	22	6
13	M	no	3	16	19	19	22	3
14	N	no	2	22	24	23	25	1
15	O	Yes	3	22	25	22	25	0
16	P	Yes	4	25	29	25	29	0
17	Q	Yes	5	29	34	29	34	0
18	R	Yes	4	34	38	34	38	0
19	S	Yes	1	38	39	38	39	0
	Project Completion Time	=	39	months				
	Number of Critical Path(s)	=	1					

Jak již bylo řečeno výše, na realizaci projektu je potřeba celkem 3 roky a 3 měsíce. Tato kritická cesta, na které je celková rezerva nulová, je znázorněna i graficky na níže uvedeném obrázku (Obrázek 20). Lhůty činností na kritické cestě ovlivňují délku ukončení celého projektu. Zkrácení doby realizace projektu by bylo možné, ovšem za cenu vyšších nákladů na činnosti, které leží na kritické cestě. Časová lhůta u některých činností lze zkrátit jen o dobu pro správné lhůty, které neovlivní zhotovitel daného projektu.



Obrázek 20 – Graficky znázorněná kritická cesta [výstup programu WinQSB]

10.5 Nákladová analýza

Náklady na změnu ÚP a s tím souvisejících posudků jsou uvedeny v níže uvedené tabulce (*Tabulka 11*). Podhostýnský mikroregion má v rozpočtu vyhrazeno celkem 80 000 Kč. Případné překročení schváleného rozpočtu se bude řešit pomocí rozpočtového opatření, které schvaluje členská schůze Podhostýnského mikroregionu na svém zasedání.

Tabulka 11 – Náklady na změnu ÚP [vlastní zpracování]

Činnost	Náklady
Změna ÚP obce Rajnochovice	38 000
SEA - posuzování vlivů na životní prostředí	20 000
NATURA 2000	16 500
Biologický posudek	10 000
Celkem	84 500

Vzhledem k počáteční rozpracovanosti projektu nelze přesně určit rozsah všech nákladů. Náklady v níže uvedené tabulce (

Tabulka 12) se týkají vypracování projektové dokumentace včetně zajištění inženýrské činnosti k územnímu a stavebnímu řízení pro stavbu „Rozhledna na Kelčském Javorníku“.

Tabulka 12 – Náklady projektové činnosti [vlastní zpracování]

Činnost	Náklady
Projektová dokumentace územní řízení	49 000
Inženýrská činnost územní řízení	21 000
Projektová dokumentace stavební povolení	125 000
Inženýrská činnost stavební povolení	23 000
Celkem	218 000

Odhad nákladů stavby rozhledny č. 1, uvedený v tabulce (

Tabulka 13), byl proveden na základě architektonického návrhu.

Tabulka 13 – Odhad nákladů stavby rozhledny č. 1 [vlastní zpracování]

Činnosti	Cena celkem
Všeobecné položky stavby	
1. Zařízení staveniště, kompletační činnost	210 000
2. Provizorní dopravní značení	4 200
3. Práce geodeta (vytyčení stavby a inženýrských sítí)	11 000
Všeobecné položky stavby celkem	225 200
Stavební část	
1. Dobudování 1 km provizorní panelové komunikace	500 000
2. HTÚ	123 000
3. Zakládání	789 000
4. Nosná konstrukce objektu	4 950 200
5. Konečné terénní úpravy	110 000
Stavební část celkem	6 472 200
Rozpočtová rezerva 10 %	647 220
Stavba celkem	7 344 620

V souvislosti s výstavbou rozhledny dojde k vydání informačních brožur a letáků pro turisty, které budou upozorňovat na novou atraktivitu a popř. k ní přilehlé naučné stezky. Informace o rozhledně a naučné stezce budou obsahovat i názornou mapku. Součástí propagace bude i zbudování pamětní desky u rozhledny a billboard.

Tabulka 14 – Propagace [vlastní zpracování]

Propační činnost	Kč
Pamětní deska	36 000
Billboard	62 000
Informační brožury a letáky	20 000
Celkem	118 000

K samotnému financování rozhledny bude mikroregion využívat sponzorských darů a především strukturální fondy EU z ROP Střední Morava. Žádost o dotaci se předpokládá ve výši 7 765 120 Kč, blíže viz níže uvedená tabulka (Tabulka 15).

Tabulka 15 – Celkové náklady [vlastní zpracování]

Náklady celkem	Kč
Náklady na změnu ÚP obce Rajnochovice	84 500
Náklady projektové činnosti	218 000
Odhad nákladů stavby rozhledny č. 1	7 344 620
Náklady na propagační činnost	118 000
Celkem	7 765 120

Struktura financování projektu je uvedena v následující tabulce (*Tabulka 16*).

Tabulka 16 – Struktura financování [vlastní zpracování]

Název finančního zdroje	Podíl (v %)	Kč
Dotace z rozpočtu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava	Max. 85	6 600 352
Vlastní zdroje žadatele	Min. 15	1 164 768

Pokud by se záměr výstavby rozhledny spojil s naučnými stezkami, mohlo by to zvýšit šance na získání dotace. Protože Podhostýnský mikroregion nedisponuje velkými hmotnými a finančními zdroji, předpokládá se, že při získávání úvěru budou ručit svým majetkem jednotlivé obce mikroregionu.

Níže uvedené skutečnosti, tj. podpora veřejnosti a vstupné, se běžně praktikují při nově stavěných rozhlednách. Protože však mikroregion žádá o dotaci nezakládající, veřejnou podporu, je důležité návrhy nejdříve probrat s Úřadem regionální rady (ÚRR), která by určila, zda se jedná o problém veřejné podpory. Pokud by se tato skutečnost potvrdila, došlo by ke snížení dotace (40 %).

Podpora veřejnosti

Při zajišťování financí na stavbu rozhledny by mohla svou roli sehrát i veřejnost a to ve formě darů, aby částečně zmírnila dopad na obecní rozpočty. Snahou mikroregionu by mohla být možnost získání zájmu široké veřejnosti a zapojit ji do výstavby, aby tak získali k rozhledně osobnější vztah. Veřejnost by tedy sehrála svou roli i v oblasti přímé finanční podpory. Veřejnost může být oslovena některou z následujících možností:

- pohlednice, na kterých bude představena budoucí stavba (např. 50-100 Kč). Tyto pohlednice by si mohli zakoupit jejich příznivci či sběratelé.
- symbolické zakoupení cihly (kamene), popř. schodu (např. 1 500 Kč)
- možností je i uspořádat výstavu či ples, jejichž výtěžek by šel do stavebního fondu
- oslovení sponzorů (odměnou by mohlo být zveřejnění jejich jmen na rozhledně či v prezentaci v turistických materiálech) [12]

Vstupné

Jak již bylo výše avizováno, rozhledna bude celoročně volně přístupná. Tuto variantu zvolil Podhostýnský mikroregion z toho důvodu, že by bylo obtížné a neekonomické platit pracovní sílu. Hlavním faktorem, který o tomto rozhodl je obtížnější dostupnost, protože je rozhledna umístěna na nejvyšším vrcholu Hostýnských vrchů. Tuto situaci by mohla čas-

tečně vyřešit schránka, které by se v rozhledně zřídila a do které by turisté mohli dobrovolně přispívat jakoukoliv částkou. Obvyklá cena se v současnosti pohybuje mezi 10 a 20 Kč pro dospělou osobu. Dražší vstupné je spíše výjimkou.

Pokud by však mikroregion chtěl vydělat více, má možnost dosáhnout zisku prodejem suvenýrů, jako jsou pohlednice, razítka, štítky na hole a turistické známky. Turisté by tuto možnost měli například v Informačním centru Bystřice pod Hostýnem nebo na nejbližších Obecních úřadech obce Rajnochovice či Osíčka.

10.6 Přínosy projektu

Rozhledny se po útlumu v komunistické době dostaly opět na výsluní zájmu a staly se jedním z nejatraktivnějších turistických cílů. Zvláště ve střední Evropě jsou vyhlídkové věže specifickým typem architektury. Mezi hlavní přínosy rozhleden patří především ta skutečnost, že do daného místa přivedou více návštěvníků. Svým způsobem se však jedná o jistou módní vlnu, která začala roku 1999 a přetrvává do současnosti se všemi případnými záporami. [12]

Na první pohled se může zdát, že zbudování rozhledny na Kelčském Javorníku nepřinese mikroregionu z ekonomického hlediska žádné hodnoty. Mezi hlavní důvody lze zařadit:

- rozhledna je nad finanční rámec obcí, i celého mikroregionu,
- je bezzisková,
- neplyne z ní žádný hospodářský význam ani užitná hodnota.

Přes tyto negativa se však mikroregion rozhodl do tohoto projektu investovat, protože mu může přinést i řadu výhod.

Přínosy projektu budou spočívat především v následujících oblastech:

- využije dosud nevyčerpaného potenciálu mikroregionu v oblasti cestovního ruchu,
- přispěje k jeho zatraktivnění a k dalšímu rozvoji turistiky a cestovního ruchu,
- rozhledna rozšíří škálu turistických produktů, které již mikroregion nabízí dnes,
- turistické místo s menší návštěvností se zatraktivní díky možnostem nových panoramatických rozhledů do širokého okolí,
- spolu s naučnou stezkou doplní turistickou infrastrukturu tak, aby co nejlépe odpovídala potřebám turistů,
- rozhledna bude pro návštěvníky jedním z důvodů návštěvy mikroregionu,

- rozhledna přivede do mikroregionu nové návštěvníky,
- rozhledna se stane přirozenou součástí krajiny, oživí ji i její pamětihodnosti
- z turistického ruchu budou plynout příjmy obcím, které poblíž ní leží
- živnostníkům dá šanci podílet se na zvýšeném turistickém ruchu a
- stavební firmě zajistí v době hospodářské krize zakázku.

I přes to, že Podhostýnský mikroregion je turisticky hojně navštěvovaným místem, potenciál cestovního ruchu stále ještě není vyčerpán. Turismus se soustředí do čtyř hlavních oblastí a to: Sv. Hostýna, Rajnochovic, Rusavy a Chvalčova. Některé oblasti, jako je například Kelčský Javorník, však zůstávají zatím stále nevyužity. Z výše uvedených důvodů se lze domnívat, že stavba rozhledny by mohla být pro Podhostýnský mikroregion velkým přínosem.

10.7 Rizika projektu

Jak již bylo zmíněno výše, projekt rozhledny nebude realizován za účelem dosažení zisku, ale především pro potřeby turistů a obyvatel mikroregionu, s cílem využít potenciál cestovního ruchu a zvýšit turistickou atraktivitu Podhostýnského mikroregionu. K této problematice se váže i první riziko, které spočívá v nedostatečném zájmu veřejnosti a turistů o zrealizovanou stavbu.

Fáze přípravy projektu

Ve fázi přípravy projektu patří k nejdůležitějším faktorům dostatečná časová rezerva. **Nedostatek času má přímý vliv na nedostatečnou přípravu podkladů**, které by i přes jejich schválení nepřinášely požadovaný dlouhodobý efekt jak pro žadatele, tak i pro konečné uživatele. V této fázi je rovněž důležité si zajistit zpětnou vazbu od konečných uživatelů, ale také od partnerů, aby se předešlo **nedorozuměním**, které by mohly ohrozit realizaci celého projektu.

Finanční rizika související se získáním a výší dotace a úvěru

- **Nedostatek finančních prostředků na zajištění realizace projektu.** Protože realizace rozhledny je nad rámec finančních možností obce Rajnochovice i Podhostýnského mikroregionu, bude nutné zažádat o úvěr ve výši dotace. Z důvodu, že Podhostýnský mikroregion nedisponuje potřebným majetkem, bude příslušný bankovní úřad požadovat, aby ručily dotčené obce svým majetkem. Ty však v této situaci mohou vidět určité riziko, zvláště v případě, kdyby z určitých důvodů došlo ke sní-

žení dotace, a obcím se zvýšila částka k úhradě. V krajním případě tato skutečnost může být důvodem k tomu, že projekt vůbec nebude realizován.

- **Nesplnění podmínek přidělení dotace.** Tato skutečnost je zásadní pro další existenci projektu. Mohlo by dojít buď k jeho přepracování či k podání žádosti o podporu u jiných institucí. Mezi nesplnění podmínek patří:
 - riziko, že předem připravený projekt nebude odpovídat podmínkám konkrétní aktuální výzvy,
 - riziko nesplnění formálních náležitostí – např. nedodání potřebných příloh (či jejich špatné vypracování),
- **Neproplacení části nebo celé výše dotace:**
 - riziko překročení hranice způsobilých výdajů, či zahrnutí výdajů, které nejsou v souladu s cíli oblasti podpory ROP Střední Morava
 - riziko zpoždění realizace celého projektu
 - riziko změn v rozpočtu projektu
 - riziko nedodržení termínu pro předkládání monitorovacích zpráv
 - riziko pasivní rezistence či opožděné komunikace (klasifikováno jako porušení rozpočtové kázně)
 - riziko nedodržení povinné publicity

Fyzická realizace projektu

V této fázi je největším rizikem skutečnost, že stavba bude realizována na nejvyšším vrcholu Hostýnských vrchů, a na průběh stavby tedy budou bezesporu působit klimatické podmínky. S tím souvisí i případné zpoždění prací a posunutí stanoveného termínu předání dokončené stavby. Z finančního hlediska může dojít k neplánovanému zvýšení investičních nákladů.

Z pohledu údržby rozhledny se jeví dřevěná konstrukce jako více rizikovější, protože vyžaduje větší údržbu. Z toho důvodu je na zvážení, zda by z hlediska údržby nebylo vhodnější použít při návrhu rozhledny č. 1 kovový materiál nebo zvolit návrh rozhledny č. 2, která je kamenná a tudíž bezúdržbová.

Dalším rizikem může být kolize rozhledny s hlavní SHD trasou telekomunikační věže společnosti Telefónica O2, která by pak vyústila v nutné přesunutí rozhledny. Tomuto riziku se však již bude muset předejít před zahájením stavby.

10.8 Shrnutí praktické části

Projektová část na začátku zmiňuje integrovanou strategii rozvoje Podhostýnského mikroregionu, která bude realizována pomocí vytyčených prioritních oblastí a strategických cílů. Pro jejich úspěšnou realizaci neopomíjí zapojení inovačních prvků. Strategické cíle jsou rozpracovány pro oblast cestovního ruchu a zaměřují se na zvýšení potenciálu a atraktivity Podhostýnského mikroregionu pro turisty a návštěvníky, dále na zkvalitnění turistické infrastruktury a nabízení komplexních služeb a rovněž na zefektivnění propagace turistických aktivit, ve které se projevují zmíněné inovační prvky. Ve strategických cílech jsou poté nastíněny jednotlivé projekty, které by mohly jednak rozšířit turistické produkty pro zvýšení turistické atraktivity, ale také zatraktivnit Podhostýnský mikroregion jako celek pro obyvatele, současné i potenciální návštěvníky.

Hlavní část projektové části se zabývá řešením vybraného projektu na výšení turistické atraktivity Podhostýnského mikroregionu, kterým je „Rozhledna na Kelčském Javorníku“. Došlo k vymezení základních požadavků na požadovanou stavbu a také k základní charakteristice území a jejím problematickým okruhům, ze kterých se pak v další části textu vycházelo. Protože je rozhledna dlouhodobou vizí Podhostýnského mikroregionu, ale v současné době jsou pouze hrubé představy, které zatím vyústily v činnostech zabývajících se změnou územního plánu obce Rajnochovice, využila jsem pro stanovování postupu realizace projektu zkušeností paní Marie Řezníčkové, starostky obce Seninka, která v minulém roce realizovala rozhlednu „Vartovna“.

Projekt dále blíže rozpracovává časovou analýzu pomocí metody CPM, která stanovuje kritickou cestu celého projektu, a tím i nejkratší možnou dobu jeho realizace. Nákladová analýza poté zohledňuje hlavní náklady, které jsou nezbytné pro úspěšnou realizaci projektu. Rovněž je zde navržena struktura financování. Poslední dvě podkapitoly se zaměřují na zhodnocení přínosů a rizik daného projektu.

ZÁVĚR

Stěžejním tématem diplomové práce byla problematika cestovního ruchu jako dynamického odvětví, které je klíčem k regionálnímu rozvoji. Tato problematika byla již poprvé zmínována v teorii, kde představila cestovní ruch jako obor budoucnosti procházející vývojem v mnoha rovinách. Zároveň však poukázala na skutečnost, že i přes jeho nesporné přínosy, nemusí regionu přinést kýžené výsledky a to, pokud dostatečně nezmobilizuje všechny prvky, které mají potenciál vytvořit synergický efekt.

V analytické části byl charakterizován současný stav Podhostýnského mikroregionu, přičemž akcent se kladl na problematiku cestovního ruchu. Z té vyplynulo, že potenciál cestovního ruchu stále není vyčerpán a v současnosti je využita jeho necelá polovina. Vhodná poloha a kvalitní rekreační prostředí v prostředí Hostýnských vrchů však poskytuje prostor pro jeho využití. Vyústěním této části bylo zpracování SWOT analýzy, ze které vyplynulo mj. několik slabých stránek, z nichž se poté vycházelo při zpracování projektové části.

Z údajů, které byly při zpracování diplomové práce k dispozici jasně vyplynulo, že v nejbližším období shledává Podhostýnský mikroregion svou budoucnost v rozvoji cestovního ruchu a to v oblasti poskytování kvalitnější infrastruktury a navazujících služeb, včetně vytváření nových atraktivit, které by zásluhou efektivnější propagace přilákaly do mikroregionu více návštěvníků a rekreatantů. Celá práce je rovněž doplněna o řadu příloh, které danou problematiku popisují a přibližují.

Hlavním cílem diplomové práce bylo turistické zatraktivnění vybraného území mikroregionu, které v sobě stále skrývá potenciál rozvoje, a který sám o sobě bude důvodem k návštěvě Podhostýnského mikroregionu. Z těchto důvodů byla stěžejní část celého projektu zaměřena na řešení projektu „Rozhledny na Kelčském Javorníku“, která je rovněž dlouhodobou vizí Podhostýnského mikroregionu.

Domnívám se, že cíl diplomové práce byl splněn a to především z toho důvodu, že dojde k zatraktivnění doposud méně navštěvovaného místa a spolu s naučnou stezkou, která doplní turistickou infrastrukturu, vytvoří ucelený turistický produkt. Rovněž napomůže k tomu, aby návštěva Sv. Hostýna nebyla jedinou hlavní atraktivitou, kterou může Podhostýnský mikroregion návštěvníkům a turistům nabídnout. Neopomenutelná je rovněž skutečnost, že ze zvýšeného turistického ruchu (tj. z nových návštěvníků) budou plynout příjmy nejen obcím, které poblíž ní leží, ale rovněž i živnostníkům, kteří tak dostanou šanci se na takto zvýšeném turistickém ruchu podílet.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

MONOGRAFIE:

- [1] BLAŽEK, Jiří, UHLÍŘ, David. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, klasifikace*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2002. 211 s. ISBN 80-246-0384-5.
- [2] FLORIDA, Richard. *The rise of the creative class : and how it's transforming work leisure, community, & everyday life*. 1st paperback ed. New York: Basic Books, 2004. xxx, 434 p. ISBN 0-465-02477-7.
- [3] FORET, Miroslav, FORETOVÁ, Věra. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. 1. vyd. Praha: Grada, 2001. 178 s. ISBN 80-247-0207-X.
- [4] HORNER, Susan, SWARBROOKE, John. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada Publishing, 2003. 488 s. ISBN 80-247-0202-9.
- [5] HOWKINS, John. *The creative economy : how people make money from ideas*. London: Penguin Books, 2002. xviii, 263 p. ISBN 0-14-028794-9.
- [6] HRADÍLEK, Zbyněk, et al. *Příroda Hostýnských vrchů*. 1. Chvalčov: ČSPOP, c2007. 127 s. ISBN 978-80-254-0101-9.
- [7] KUTSCHERAUER, ALOIS, et al. *Regionální a municipální management*. 1. vyd. Ostrava: Konsorcium DHV CR a VŠB – TU Ekonomická fakulta Ostrava, 2006. 240 s. Souhrnná výzkumná zpráva (WB-14-04).
- [8] LABOUNKOVÁ, Vladimíra, et al. *Metodická příručka pro zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionů*. 1. vyd. Brno : Ústav územního rozvoje, 2009. 47 s. Dostupný z WWW: <<http://www.uur.cz/images/uzemnirozvoj/regionalnipolitika/Mikroregiony/MethodikaSRDmikroregionu/Methodika.pdf>>. ISBN 978-80-87318-02-7.
- [9] LACINA, Karel, KALA, Tomáš. *Regionální a mezinárodní marketing*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2003. 136 s. ISBN 80-7041-929-6.
- [10] MAIER, Karel, ČTYROKÝ, Jiří. *Ekonomika územního rozvoje*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2000. 144 s. ISBN 80-7169-644-7.
- [11] MAREK, Dan, KANTOR, Tomáš. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2007. 210 s. ISBN 978-80-87029-13-8.

- [12] NOUZA, Jan. *Rozhledny : Čech, Moravy a Slezska*. 1. Liberec : Nakladatelství 555, 1999. 160 s. ISBN 80-902590-4-9.
- [13] PALATKOVÁ, Monika. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu : Jak získat více příjmů z cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 224 s. ISBN 80-247-1014-5.
- [14] PAYNE, Adrian. *Marketing služeb*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1996. 248 s. ISBN 80-7169-276-X.
- [15] WOKOUN, RENÉ. *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2003. 328 s. ISBN 80-245-0517-7.
- [16] WOKOUN, René, et al. *Regionální rozvoj a jeho management v České republice*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2007. 244 s. ISBN 978-80-245-1301-0.
- [17] WOKOUN, René, et al. *Regionální rozvoj : východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0. Jiří Ježek
- [18] ZELENKA, Josef. *Marketing cestovního ruchu*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. 212 s. Dostupný z WWW: <978-80-7041-070-7>.

INTERNET:

- [19] *Doprava* [online]. c2004, 21.9.2004 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.mubph.cz/Mesto/Studie/doprava.asp?pageID=687709440>>.
- [20] FLORIDA, Richard; TINAGLI, Irene. *Europe in the creative age* [online]. Demos, 2007 [cit. 2007-11-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.demos.co.uk/files/EuropeintheCreativeAge2004.pdf>>.
- [21] HODOUŠ, Stanislav. *Autobusové spojení je do některých vesnic kritické* [online]. PPF, c2009, 7.12.2009 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://bystrice.naseadresa.cz/cz/s176-detail-zpravy/Regionalni-zpravodajstvi/Zpravy/c794-Obec/n25769-Autobusove-spojени-je-do-nekterych-vesnic-kriticke>>.
- [22] *Hostýnská běžecká magistrála* [online]. Hostýnská běžecká magistrála, c2009 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.hm52.cz/bezecka-magistrala.asp>>.

- [23] *Jak plánovat a realizovat projekt* [online]. ROP Střední Morava, [2010], 6.9.2009 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.rr-strednimorava.cz/file/1435/>>.
- [24] JANOŠKA, Martin. *Nejvyšší vrcholy Hostýnských vrchů : kolem pralesů na Kelčský Javorník* [online]. Mafra, c1999-2010, 3.4.2010 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <http://cestovani.idnes.cz/nejvyssi-vrcholy-hostynskych-vrchu-kolem-pralesu-na-kelcsky-javornik-1m8-igcechy.asp?c=A100330_124205_igcechy_tom>.
- [25] KUCHYŇOVÁ, Zdeňka. *Bystřice pod Hostýnem : město, které proslavil rod Laudonů i bratři Thonetové* [online]. Český rozhlas, c1996-2010, 15.12.2006 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.radio.cz/cz/clanek/86277>>.
- [26] MIKEŠOVÁ, Eva. *Nezaměstnanost stoupá, ale bylo i hůř* [online]. PPF Media, c2009, 2.3.2010 [cit. 2010-04-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.naseadresa.cz/cz/s347/Zpravodajsky-portal/c1664-Regionalni-zpravy/n35166-Zamestnanost-regiony-klesa-stooupa-nezamestnani-prace-zajem>>.
- [27] *Mikro mapa ČR* [online]. Podhostýnský mikroregion, c2008 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <http://www.podhostynsko.cz/grafika/obsah/mikro_mapacr_1.jpg>.
- [28] *Monitoring mikroregionů a rozvojových dokumentů mikroregionů* [online]. ÚÚR, c2001-2005, 27.5.2009 [cit. 2010-02-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.uur.cz/default.asp?ID=1924>>.
- [29] NEDOMELOVÁ, Iva. *Teorie rozvoje, teorie ekonomického růstu a teorie regionálního rozvoje*. In Technická univerzita Liberec. . Liberec : [s.n.], 2007 [cit. 2010-04-11]. Dostupné z WWW: <<http://alnus.kin.tul.cz/~vyzkum/wd/download/2008/f11.pdf>>.
- [30] *Nezaměstnanost : ve Zlínském kraji v prosinci výrazně přibylo lidí bez práce* [online]. PPF Media, c2009, 11.1.2010 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://bystrice.naseadresa.cz/cz/s176-detail-zpravy/Regionalni-zpravodajstvi/Zpravy/c794-Obec/n29555-NEZAMESTNANOST-Ve-Zlinskem-kraji-v-prosinci-vyrazne-pribylo>>.

- [31] NOUZA, Jan. *Jak stavět rozhledny : výstavba a finance* [online]. Jan Nouza, c2005 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <http://itakura.kes.tul.cz/jan/rozhledny/jak_stavet_2.html>.
- [32] *O zóně* [online]. Průmyslová zóna Holešov, c2008-2010 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.zonaholesov.cz/about.php?lang=cs>>.
- [33] *Podhostýnský mikroregion* [online]. ČSÚ, c2010 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <[http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/47003234C2/\\$File/72070619.pdf](http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/47003234C2/$File/72070619.pdf)>.
- [34] *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra, c2003-2010 [cit. 2010-02-08]. Dostupný z WWW: http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/.cmd/ad/.c/313/.ce/10821/.p/8411/_s.155/701?PC.
- [35] *Regionální operační programy* [online]. Strukturální fondy EU, [2004], [cit. 2010-02-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy>>.
- [36] *Regionální politika* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj, [2001] [cit. 2010-02-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.mmr.cz/Regionalni-politika>>.
- [37] *Restaurace a ubytování* [online]. c2004, 17.7.2009 [cit. 2010-04-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.mubph.cz/Mesto/Turistika/ubytovani/default.asp?pageID=1815982740>>.
- [38] SUŠEŇ, Pavel. *Pavel Sušeň* [online]. Pavel Sušeň, c2008 [cit. 2010-04-19]. Valašsko, příroda, fotografie. Dostupné z WWW: <<http://www.susen.cz/?cube=galerie>>.
- [39] *Technická infrastruktura* [online]. c2010, 23.2.2010 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://new.mubph.cz/clanek.php?id=265>>.
- [40] VAN DER POL, Hendrik. *Key role of cultural and creative industries in the economy* [online]. Canada : Institute for Statistics, 2007 [cit. 2008-05-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.oecd.org/dataoecd/11/47/38703999.pdf?contentId=38704000>>.

- [41] *Vývoj lidských zdrojů ve Zlínském kraji v letech 2000-2005* [online]. ČSÚ, c2010 [cit. 2010-04-12]. Český statistický úřad. Dostupné z WWW: <<http://www.brno.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/p/13-7208-06>>.
- [42] *Zajímavosti : Přehled přírodních rezervací v Hostýnských vrších* [online]. Rajnochovice, c2010 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.rajnochovice.eu/index.php?nid=531&lid=CZ&oid=7905>>.
- [43] *Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Zlínského kraje v roce 2008* [online]. ČSÚ, c2010 [cit. 2010-04-12]. Český statistický úřad. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/zakladni_tendence_demografickeho_socialniho_a_ekonomickeho_vyvoje_zlinskeho_kraje_v_roce_2008>
- [44] *Zásady regionální politiky* [online]. CzechTrade, c1997-2010 , 4.10.2007 [cit. 2010-02-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/rozvoj-regionu/zasady-regionalni-politiky-cr/1001179/46053/#b12>>.

ČASOPISY:

- [45] ULRYCH, Petr Manuel. Jaromír Beránek : Lépe bude nejdřív za dva roky. *COT business : Časopis pro profesionály v cestovním ruchu*. 1.3.2009, č. 3, s. 13, ISSN 1212-4281.
- [46] ULRYCH, Petr Manuel. Jiří Koliba : Cestovní ruch je obor budoucnosti. *COT business : Časopis pro profesionály v cestovním ruchu*. 1.4.2009, č. 4, s. 10--11, ISSN 1212-4281.
- [47] VAJNER, Miloš. Recese cestovního ruchu bude hlubší. *COT business : Časopis pro profesionály v cestovním ruchu*. 1.3.2009, č. 3, s. 12, ISSN 1212-4281.

INTERNÍ ZDROJE:

- [48] *Integrovaný projekt rozvoje mikroregionu Podhostýnsko : Analýza rozhodujících problémů Podhostýnského mikroregionu*. Olomouc : Regionální agentura pro rozvoj Střední Moravy, 1999. 60 s.
- [49] *Propagační leták Podhostýnský mikroregion*. Bystřice pod Hostýnem : Podhostýnský mikroregion, 2008. 1 s.

- [50] *Stanovy dobrovolného svazku obcí Podhostýnský mikroregion* [online]. Podhostýnský mikroregion, c2008 [cit. 2010-03-20]. Dostupný z WWW: <http://www.podhostynsko.cz/data/dokumenty/stanovy_pmr.pdf>.
- [51] *Strategický plán Leader MAS Podhostýnska na období 2007-2013* [online]. MAS Podhostýnska, c2010 [cit. 2010-03-20]. Dostupný z WWW: <http://www.mas-podhostynska.cz/files/Aktualizace%20SPL%20II_prijate%20zmeny.pdf>.
- [52] *Strategický plán rozvoje Podhostýnského mikroregionu*. Bystřice pod Hostýnem : Podhostýnský mikroregion, 2006. 70 s.
- [53] *Studie cyklistická doprava a cykloturistika v Podhostýnském mikroregionu*. Olomouc : Dopravní projektování, spol. s r.o., 2007. 19 s.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CR	Cestovní ruch
ČSÚ	Český statistický úřad
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
HTÚ	Hrubé terénní úpravy
ICT	Informační a komunikační technologie
KÚ	Krajský úřad
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
PMR	Podhostýnský mikroregion
POV	Program obnovy venkova
PRV	Program rozvoje venkova
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SRD	Strategický rozvojový dokument
R&D	Výzkum a vývoj
ROP	Regionální operační program
ÚP	Územní plán
ÚRR	Úřad regionální rady
VRR	Výbor regionální rady
ZK	Zlínský kraj

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Překonávání regionálních disparit	16
Obrázek 2 – Podporované aktivity pro rozvoj regionu	17
Obrázek 3 – Obsah strategického dokumentu	19
Obrázek 4 – Poloha PMR v rámci ČR a ZK	42
Obrázek 5 – Obce Podhostýnského mikroregionu	43
Obrázek 6- Struktura pozemků	48
Obrázek 7 – Vývoj počtu obyvatel PMR.....	50
Obrázek 8 – Vzdělanostní struktura obyvatel starších 15-ti let v PMR a ZK	52
Obrázek 9 – Domovní a bytový fond.....	53
Obrázek 10 – Pohled od rozhledny na Sv. Hostýně	60
Obrázek 11 – Cyklotrasa Na Bludném	61
Obrázek 12 – Zima na horách.....	62
Obrázek 13 – Pohlednice Podhostýnského mikroregionu	67
Obrázek 14 – Nezaměstnanost ve sledovaných regionech	68
Obrázek 15 – Integrovaná strategie rozvoje	75
Obrázek 16 – Zalesněný vrchol Kelčského Javorníku.....	84
Obrázek 17 – Měřická věž r. 1975.....	85
Obrázek 18 – Návrh rozhledny č. 1	89
Obrázek 19 – Návrh rozhledny č. 2	90
Obrázek 20 – Graficky znázorněná kritická cesta	95

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Hlavní vývojové etapy teorií reg. rozvoje a regionální politiky	13
Tabulka 2 – Rozloha a hustota obyv. území	46
Tabulka 3 – Velikostní skupina obcí PMR a ZK r. 2008	49
Tabulka 4 – Věkové skupiny PMR a ZK.....	51
Tabulka 5 – Silnice II. třídy procházející PMR	59
Tabulka 6 – Potenciál v oblasti cestovního ruchu	62
Tabulka 7 – Doporučená struktura financování.....	91
Tabulka 8 – Seznam činností nutných pro realizaci projektu.....	93
Tabulka 9 – Zadání činností.....	94
Tabulka 10 – Výsledná tabulka	95
Tabulka 11 – Náklady na změnu ÚP	96
Tabulka 12 – Náklady projektové činnosti	96
Tabulka 13 – Odhad nákladů stavby rozhledny č. 1	97
Tabulka 14 – Propagace.....	97
Tabulka 15 – Celkové náklady	97
Tabulka 16 – Struktura financování.....	98

SEZNAM PŘÍLOH

P I	Kulturní památky PMR
P II	Počet obyvatel PMR a ZK
P II	Demografický vývoj v letech 2000-2005
P IV	Bilance obyvatel
P V	Vzdělanostní struktura
P VI	Vzdělanostní struktura v obcích PMR
P VII	Vzdělanostní struktura 2001-2005 na 1 tis. obyvatel
P VIII	Domovní a bytový fond
P IX	Intenzita bytové výstavby 1997-2007
P X	Školská zařízení PMR
P XI	Doprava PMR
P XII	Hostýnská magistrála
P XIII	Přírodní park, rezervace a památky
P XIV	Ubytovací zařízení
P XV	Stravovací zařízení
P XVI	Nezaměstnanost PMR
P XVII	Volná pracovní síla, EAO PMR
P XVIII	Nezaměstnanost v okresech ČR
P XIX	Podnikatelské subjekty podle převažující činnosti
P XX	Podnikatelské subjekty podle právní formy
P XXI	Návrhy cyklostezek a cyklotras v Podhostýnském mikroregionu
P XXII	Turistické trasy na Kelčském Javorníku a okolí
P XXIII	Přírodní rezervace Kelčský Javorník
P XXIV	Telefonní vysílač 02
P XXV	Telefónica 02 – mikrovlnné spoje a návrh na umístění rozhledny

- P XXVI Umístění rozhledny podle zeměměřického úřadu
- P XXVII Návrh rozhledny č. 1
- P XXVIII Návrh rozhledny č. 2

PŘÍLOHA P I: KULTURNÍ PAMÁTKY PMR [52]

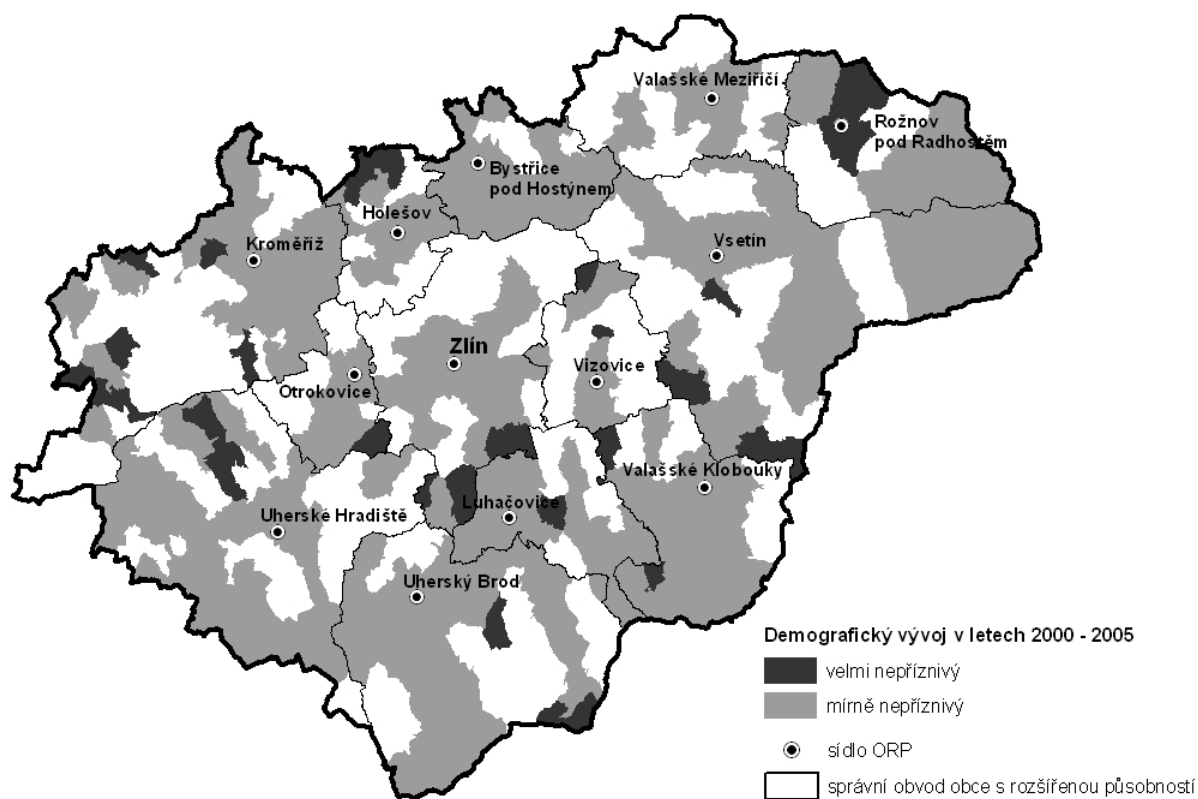
Obec	Kulturní památka
Blazice	Farní kostel sv. Kříže
Brusné	Zřícenina hradu Křídlo
Bystřice p. Host.	Renesanční zámek s barokní přístavbou a zámeckým parkem (1765-68)
	Římskokatolický farní kostel sv. Jiljí (1744)
	Socha generála Laudona
	Kaple Laudonů u občanského hřbitova
Chomýž	
Chvalčov	Poutní chrám Panny Marie na Sv. Hostýně (1721-48) => každoročně se zde pořádá cca 20 významných poutních akcí
	Klášter (19. stol.)
	Křížová cesta Dušana Jurkoviče na Sv. Hostýně
	Zřícenina hradu Obřany
	Archeologické hradisko na vrcholu Sv. Hostýna, tzv. Keltské opitum => zříceniny dříve 18 m vysokého valu
Rozhledna (1897)	
Jankovice	
Komárno	Kaple u hřbitova
Loukov	Farní kostel sv. Václava (17. stol.)
Mrlínek	
Osíčko	Kaple Panny Marie na návsi (chráněná památka 18. stol.)
Podhradní Lhota	Zřícenina hradu Šaumburnk (13. stol.)
	Zřícenina hradu Zubříč (15. stol.)
Rajnochovice	Farní kostel sv. Anny (1. pol. 18. stol.)
	Klauza k plavení dřeva na Juhyni (1860) - v současnosti nově zrekonstruovaná technická památka
Rusava	Farní kostel sv. Kříže (1799)
	Evangelický kostel Sv. Trojice (1874)
	Kašparova vila
	Lidové stavby a chalupy
Slavkov p. Host.	Kaple
Vítonice	Kostel Cyrila a Metoděje

PŘÍLOHA P II: POČET OBYVATEL PMR A ZK [ZDROJ: ČSÚ]

Název obce	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Blazice	213	209	205	209	202	204	198	205	204	205	205	203	209	211
Brusné	357	349	347	355	348	340	376	376	369	370	364	366	365	369
Bystřice p. Host.	8 901	8 911	8 864	8 862	8 871	8 880	8 795	8 751	8 727	8 741	8 762	8 746	8 694	8 693
Chomýž	361	358	363	358	360	352	350	356	353	348	356	360	364	363
Chvalčov	1 704	1 697	1 717	1 731	1 728	1 716	1 642	1 649	1 644	1 645	1 620	1 612	1 632	1 644
Jankovice	327	339	342	346	344	335	347	357	341	333	353	365	370	378
Komárno	326	325	322	328	329	327	319	313	315	316	307	307	313	320
Loukov	925	913	920	923	920	927	932	927	941	949	961	964	984	1 000
Mrlínek	278	275	268	263	259	257	282	286	288	289	282	284	285	288
Osičko	462	462	468	468	482	474	473	480	462	477	479	479	483	478
Podhradní Lhota	544	546	542	541	537	528	522	526	529	530	523	521	514	512
Rajnochovice	533	537	539	536	532	521	504	503	495	487	490	517	522	529
Rusava	584	592	595	601	606	605	593	590	590	598	595	602	605	608
Slavkov p. Host.	536	537	550	544	546	545	548	539	546	556	558	563	554	554
Vítonice	484	480	471	475	477	475	467	465	465	467	469	478	476	479
Mikroregion celkem	16 535	16 530	16 513	16 540	16 541	16 486	16 348	16 323	16 269	16 311	16 324	16 367	16 370	16 426
Zlínský kraj	600 617	600 203	599 431	598 789	598 339	597 890	594 060	593 130	591 866	590 706	590 142	589 839	590 780	591 412

PŘÍLOHA P III: DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ V LETECH 2000-2005

[ZDROJ: ČSÚ]



PŘÍLOHA P IV: BILANCE OBYVATEL [ZDROJ: ČSÚ]

Rok	Živě narození	Zemřelí	Přirozený +/-	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Stěhování +/-	Celkový +/-
1 995	153	178	-25	333	257	46	21
1 996	126	156	-30	339	275	25	-5
1 997	126	158	-32	247	204	15	-17
1 998	123	137	-14	324	235	41	27
1 999	154	175	-21	284	222	22	1
2 000	124	172	-48	267	246	-7	-55
2 001	148	164	-16	309	276	-2	-18
2 002	111	159	-48	294	243	23	-25
2 003	112	167	-55	312	256	1	-54
2 004	143	154	-11	311	214	53	42
2 005	137	143	-6	304	239	19	13
2 006	136	170	-34	376	260	77	43
2 007	152	139	13	313	287	-10	3
2 008	185	128	57	329	297	-1	56
1 995	5 642	6 649	-1 007	3 053	2 664	389	-618
1 996	5 239	6 309	-1 070	3 110	2 454	656	-414
1 997	5 142	6 390	-1 248	2 999	2 523	476	-772
1 998	5 174	6 229	-1 055	2 980	2 567	413	-642
1 999	5 212	6 153	-941	2 969	2 478	491	-450
2 000	5 290	6 172	-882	2 967	2 534	433	-449
2 001	5 171	6 016	-845	3 463	3 581	-118	-963
2 002	5 195	5 855	-660	4 216	4 486	-270	-930
2 003	5 147	6 345	-1 198	4 348	4 414	-66	-1 264
2 004	5 217	5 978	-761	3 972	4 371	-399	-1 160
2 005	5 670	6 265	-595	3 510	3 479	31	-564
2 006	5 612	5 926	-314	3 528	3 517	11	-303
2 007	6 059	5 869	190	4 441	3 690	751	941
2 008	6 261	6 002	259	3 842	3 469	373	632

Podhostýnský mikroregion

Zlínský kraj

PŘÍLOHA P V: VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA [ZDROJ: ČSÚ]

Území	Bez vzdělání	Základní vč. neukončeného	Vyučení a stř. odborné bez maturity	Úplné střední s maturitou	Vyšší odborné a nástavbové	Vysokoškolské	Nezjištěné vzdělání	Celkem
Mikroregion celkem	0,85	22,93	43,55	22,65	3,15	5,94	0,95	100,00
Zlínský kraj	0,50	29,15	28,35	28,33	3,73	9,02	0,91	100,00

PŘÍLOHA P VI: VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA 2001-2005 NA 1 TIS. OBYVATEL [ZDROJ: VŠPS]

Rok	Základní a bez vzdělání			Střední bez maturity			Střední s maturitou			Vysokoškolské		
	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy
2001	122	37	85	198	119	79	142	63	79	35	21	14
2002	115	37	78	200	116	84	144	64	80	39	23	16
2003	114	38	77	197	115	83	148	66	82	41	23	18
2004	113	36	77	198	118	81	148	64	83	43	24	19
2005	104	35	69	199	116	83	154	67	87	46	25	21

PŘÍLOHA P VII: VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA V OBCÍCH PMR
[ZDROJ: ČSÚ]

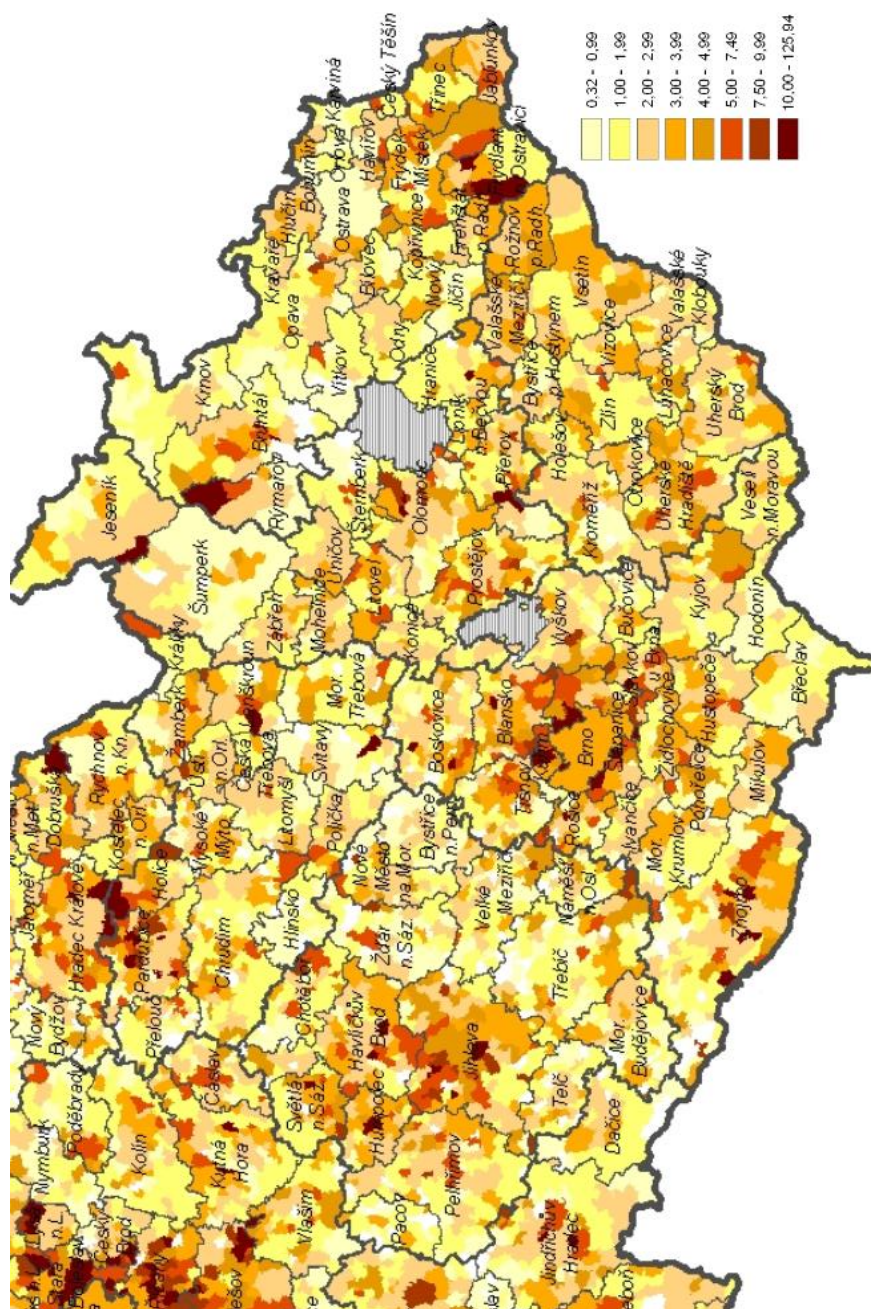
Obce	Bez vzdělání	Základní vč. neukončeného	Vyučení a stř. odborné bez maturity	Úplné střední s maturitou	Vyšší odborné a nástavbové	Vysokoškolské	Nezjištěné vzdělání	Celkem
Blazice	-	51	65	38	2	8	-	164
Brusné	2	82	139	65	3	10	2	303
Bystřice pod Hostýnem	16	1 501	3 062	1 788	294	552	71	7 284
Chomýž	-	57	150	53	6	11	3	280
Chvalčov	90	275	558	317	40	88	11	1 379
Jankovice	2	67	132	61	5	12	7	286
Komárno	-	74	118	69	6	5	1	273
Loukov	2	199	358	160	12	25	11	767
Mrlínek	-	71	115	34	4	8	-	232
Osíčko	1	107	176	77	9	14	7	391
Podhradní Lhota	-	107	206	98	14	13	2	440
Rajnochovice	-	127	195	89	15	19	5	450
Rusava	2	156	235	77	7	20	6	503
Slavkov pod Hostýnem	-	122	232	87	4	15	2	462
Vítonice	-	123	184	68	7	8	1	391
Mikroregion celkem	115	3 119	5 925	3 081	428	808	129	13 605
Zlínský kraj	2 129	123 193	119 818	119 738	15 750	38 104	3 863	422 595

PŘÍLOHA P VIII: DOMOVNÍ A BYTOVÝ FOND [ZDROJ: SLBD 2001]

SLBD 2001	Domovní fond				Bytový fond				Byty sloužící k rekreaci	
	Celkem		Trvale obydlené domy		Celkem		Trvale obydlené byty			
	Trvale	Rodinné	Bytové	Bytové	Trvale	V rodinných domech		V bytových domech		
Blazice	72	62	60	0	84	70	68	0	3	
Brusné	126	109	108	1	137	120	116	4	0	
Bystřice pod Hostýnem	2030	1792	1606	157	3581	3170	1787	1358	42	
Chomýž	111	100	98	2	135	120	114	6	6	
Chvalčov	537	460	446	3	619	520	496	21	26	
Jankovice	122	97	94	2	141	115	106	7	21	
Komárno	105	90	89	0	123	107	106	0	7	
Loukov	289	246	237	5	360	303	271	27	7	
Mrlínek	97	82	81	0	97	81	81	0	6	
Osíčko	148	124	119	3	192	164	145	17	12	
Podhradní Lhota	161	136	132	1	191	162	154	6	21	
Rajnochovice	173	136	126	6	215	170	141	26	29	
Rusava	264	195	192	0	272	203	200	0	10	
Slavkov pod Hostýnem	176	161	161	0	200	182	182	0	3	
Vítonice	152	128	128	0	195	162	162	0	4	
Mikroregion celkem	4563	3857	3677	180	6542	5601	4129	1472	197	
Zlínský kraj	133402	113247	105977	7270	231247	203210	118925	84285	6033	

PŘÍLOHA P IX: INTENZITA BYTOVÉ VÝSTAVBY 1997-2007

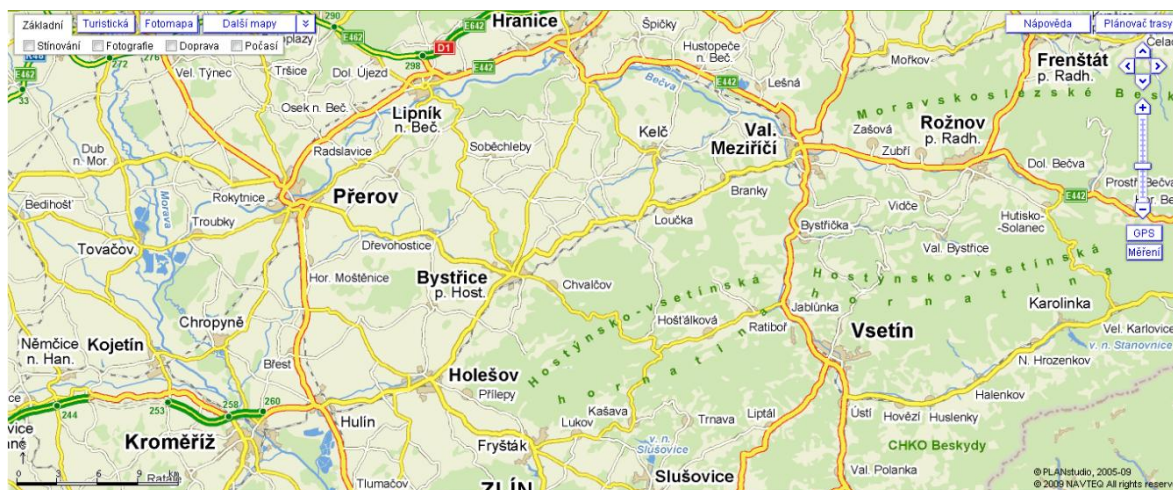
[ZDROJ: ČSÚ]



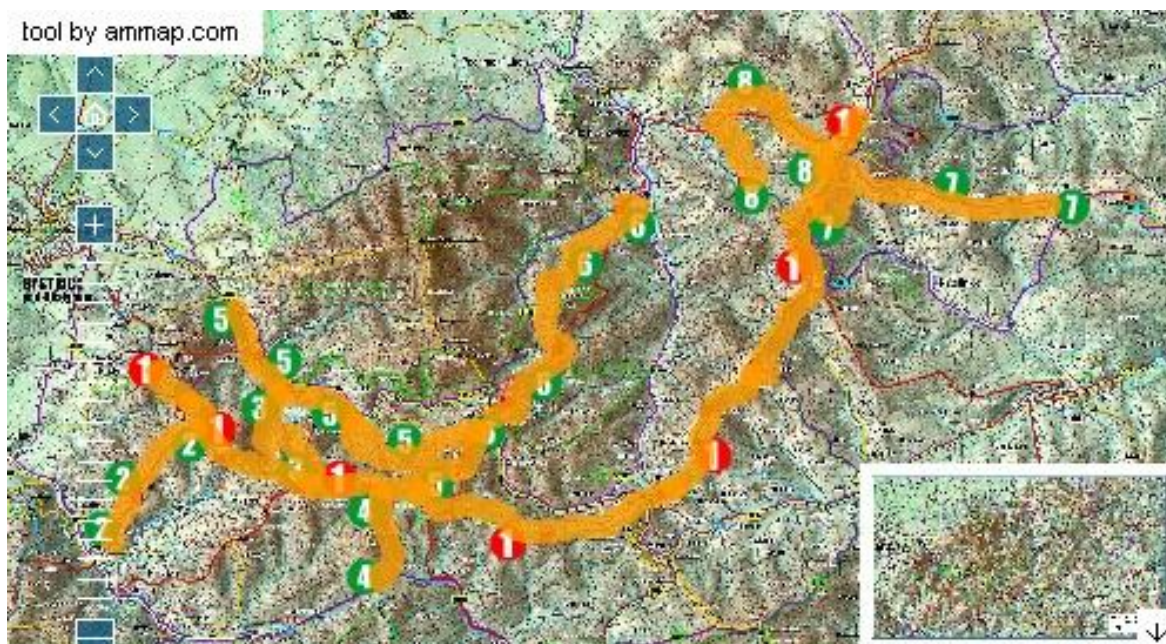
PŘÍLOHA P X: ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ PMR [ZDROJ: ČSÚ]

Obce PMR	Materská škola	Základní škola (1.-5. ročník)	Základní škola (1.-9. ročník)	Základní škola (1.-9. ročník)	Střední odborné učiliště	Střední odborná škola (vč. zdravotnické)	Škola speciální	Základní umělecká škola
Blazice	-	-	-	-	-	-	-	-
Brusné	-	-	-	-	-	-	-	-
Bystřice pod Hostýnem	5	-	2	2	2	2	3	1
Chomýž	1	-	-	-	-	-	-	-
Chvalčov	1	1	-	-	-	-	-	-
Jankovice	-	-	-	-	-	-	-	-
Komárno	-	-	-	-	-	-	-	-
Loukov	1	1	-	-	-	-	-	-
Mřílnek	-	-	-	-	-	-	-	-
Osičko	1	-	-	-	-	-	-	-
Podhradní Lhota	1	-	-	-	-	-	-	-
Rajnochovice	-	-	1	-	-	-	-	-
Rusava	1	1	-	-	-	-	-	-
Slavkov pod Hostýnem	1	1	-	-	-	-	-	-
Vítonice	1	1	-	-	-	-	-	-
Mikroregion celkem	13	5	3	2	2	2	3	1

PŘÍLOHA P XI: DOPRAVA PMR [ZDROJ: MAPY.CZ]



PŘÍLOHA P XII: HOSTÝNSKÁ MAGISTRÁLA [ZDROJ: WWW.HM52.CZ]



**PŘÍLOHA P XIV: UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ [ZDROJ:
WWW.MUBPH.CZ]**

Obec	Ubytovací zařízení	Kapacita (lůžka)
Blazice		-
Brusné	Penzion Brusenka	*
Bystřice p. Host.	Hotel Harmonie	*
	Hotel Podhoran	94
	Penzion Sola Gratia	97
	Ubytovna TJ	40
	Apartmán Slobodova	13
	Apartmánový penzion Rondo	10
	Privát Ejem	4
	Penzion Ovčárna	22
	Chomýž	
Chvalčov	Ubytovna Matice svatohostýnské	133
	Chata pod Obřany	110
	Rekreační středisko TON	66
	Restaurace Říka	22
	Chata Slovan	58
	Chata Valaška	60
Jankovice		-
Komárno		-
Loukov	Ubytovna	*
Mrlínek		-
Osíčko	Motorest a pizzerie Osíčko	10
Podhradní Lhota	Hotel Zubříč	112
Rajnochovice	Chata Čerňava	65
	Kamenná chata	34
	Ubytovna Meopta	68
	Chata pod Tesákem	116
	Hotel Polom	38
	Rekreační středisko Vičanov	200
	Rekreační středisko Metal Plast	35
	Pension na Pasekách	*
	Hotel na Trojáku	60
	Hostinec Ve Dvoře	*
Bufet u Kůlu	14	
Rusava	Koliba Čecher	29
	Rekreační středisko Česká spořitelna	45
	Chata Grůň	*
	Chata Sport	16
	Chata Jestřabí	100
	Hotel Koliba	23
	Rekreační středisko Koryna	43
	Hotel Nad Přehradou	186
	Hotel Ráztoka	36
	Hotel Rusava	132
Penzion Míla	12	
Slavkov p. Host.		-
Vítonice		-

**PŘÍLOHA P XV: STRAVOVACÍ ZAŘÍZENÍ [ZDROJ:
WWW.MUBPH.CZ]**

Obec	Restaurace
Blazice	
Brusné	Brusenka
Bystřice p. Host.	Apartmánový penzion Rondo
	Hospoda Na Rožku
	Hostinec na Šachtě
	Jídelna Bistro
	Koliba Lázně
	Restaurace U Hanuša
	Restaurace U Krbu
	Restaurace Zahájené
Restaurace Amio	
Chomýž	
Chvalčov	Restaurace pod Lipami
	Restaurace Říka
	Restaurace U Králů
Jankovice	
Komárno	
Loukov	Hospůdka u Kupeka
Mrlínek	
Osíčko	Motorest a pizzerie Osíčko
Podhradní Lhota	
Rajnochovice	Hospoda na Hamrech
	Hostinec Ve Dvoře
	Restaurace Tesák
	Restaurace U Ježka
Rusava	Bufet u Kůlu
	Koliba Čecher
Slavkov p. Host.	
Vítonice	

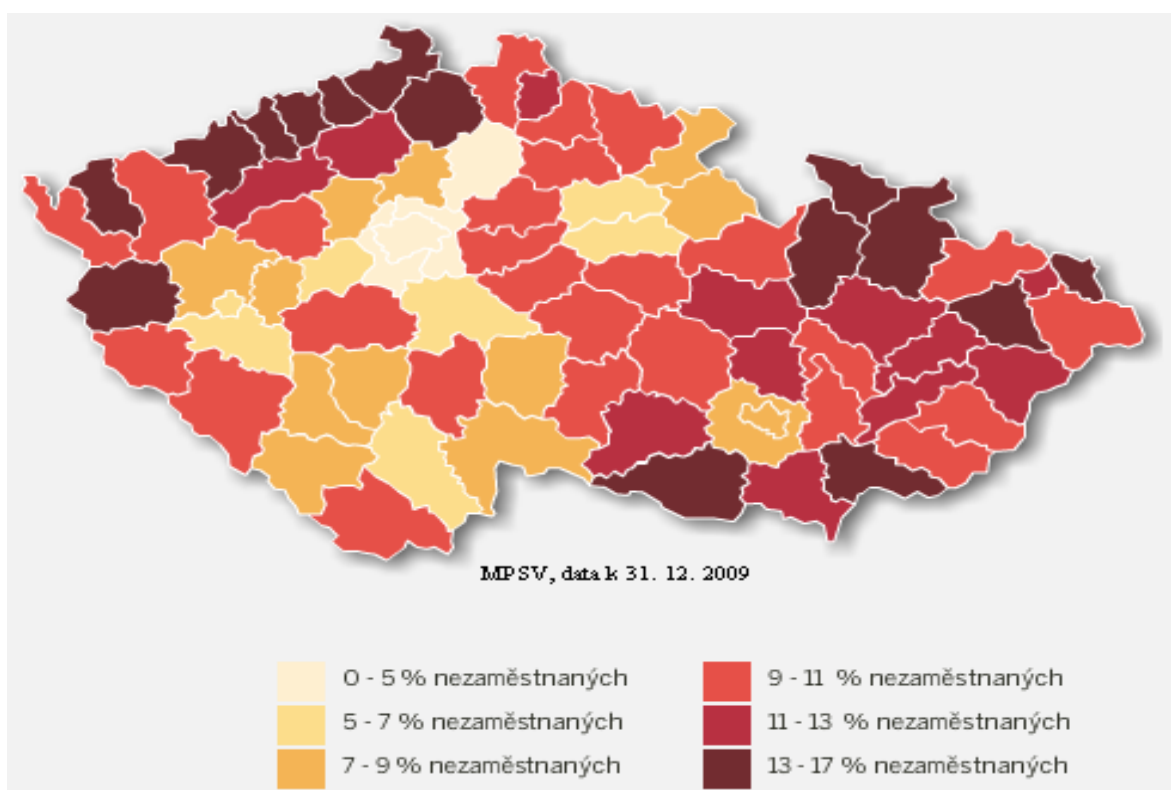
PŘÍLOHA P XVI: NEZAMĚSTNANOST PMR [ZDROJ: ÚP KM]

Obec	Dosažitelní uchazeči celkem					Míra nezaměstnanosti (v %)						
	2005	2006	2007	2008	2009	únor 2010	2005	2006	2007	2008	2009	únor 2010
Blazice	12	4	2	2	13	15	13,3	4,4	2,2	2,2	14,4	16,7
Brusné	10	8	11	15	24	27	5,9	4,7	6,5	8,9	14,2	16,0
Bystřice p. Host.	412	319	310	240	518	555	9,3	7,2	7,0	5,4	11,7	12,6
Chomýž	22	24	18	13	25	25	13,4	14,6	11,0	7,9	15,2	15,2
Chvalčov	73	69	51	36	91	95	9,5	9,0	6,6	4,7	11,8	12,4
Jankovice	18	9	13	10	15	21	10,7	5,3	7,7	5,9	8,9	12,4
Komárno	8	6	7	7	20	24	5,0	3,8	4,4	4,4	12,6	15,1
Loukov	45	43	35	26	62	63	9,4	9,0	7,3	5,4	13,0	13,2
Mráňov	18	14	10	6	13	19	13,4	10,4	7,5	4,5	9,7	14,2
Osičko	28	22	21	11	27	25	13,0	10,2	9,8	5,1	12,6	11,6
Podhradní Lhota	33	20	15	18	38	41	12,4	7,5	5,6	6,8	14,3	15,4
Rajnochovice	38	30	32	30	46	47	15,2	12,0	12,8	12,0	18,4	18,8
Rusava	55	38	35	29	44	54	19,0	13,1	12,1	10,0	15,2	18,7
Slavkov p. Host.	30	22	21	23	37	40	11,5	8,4	8,0	8,8	14,2	15,3
Vítonice	24	19	27	16	29	33	11,2	8,8	12,6	7,4	13,5	15,3
Mikroregion	826	647	608	482	1 002	1 084	11,5	8,6	8,1	6,6	13,3	14,9
Okres Kroměříž	5 902	4 976	3 993	3 860	6 748	7 186	11,7	9,5	7,2	6,8	12,7	13,7
Zlínský kraj	29 505	25 601	20 171	20 048	33 836	35 680	9,3	7,8	6,0	6,1	10,8	11,7

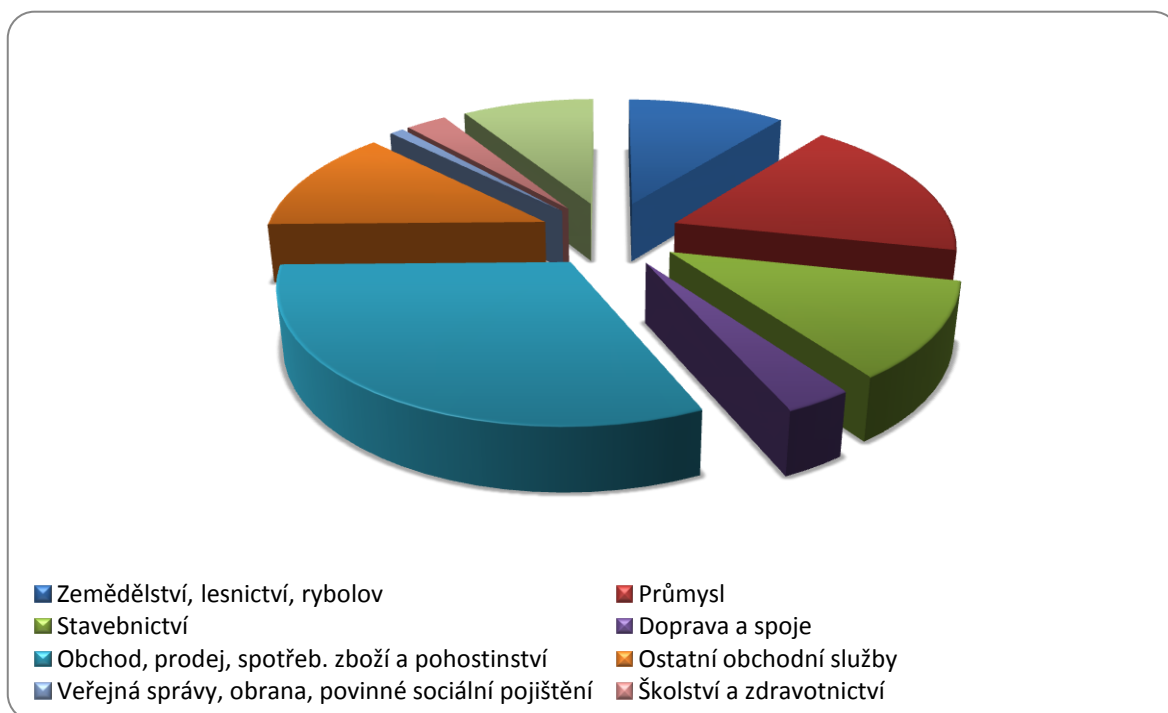
PŘÍLOHA P XVII: VOLNÁ PRAC. SÍLA, EAO PMR [ZDROJ: ÚP KM]

Obec	Volná pracovní místa						EAO
	2005	2006	2007	2008	2009	únor 2010	
Blazice	-	-	-	2	-	-	90
Brusné	2	-	-	6	-	-	169
Bystřice p. Host.	25	46	79	85	21	10	4 420
Chomýž	1	2	-	1	1	-	164
Chvalčov	7	10	7	7	1	1	769
Jankovice	1	2	3	6	-	1	169
Komárno	2	1	-	1	1	-	159
Loukov	1	1	8	4	-	1	478
Mrlínek	-	-	-	1	-	-	134
Osíčko	-	-	2	3	-	-	215
Podhradní Lhota	-	-	-	-	-	-	266
Rajnochovice	2	-	8	10	-	-	250
Rusava	2	3	3	9	-	-	289
Slavkov p. Host.	-	-	-	-	-	-	261
Vítonice	1	-	1	18	-	-	215
Mikroregion	44	65	111	153	24	13	7 879
Okres Kroměříž	376	853	1 711	1 535	277	282	50 482
Zlínský kraj	2 067	5 111	6 683	4 272	1 252	1 367	304 713

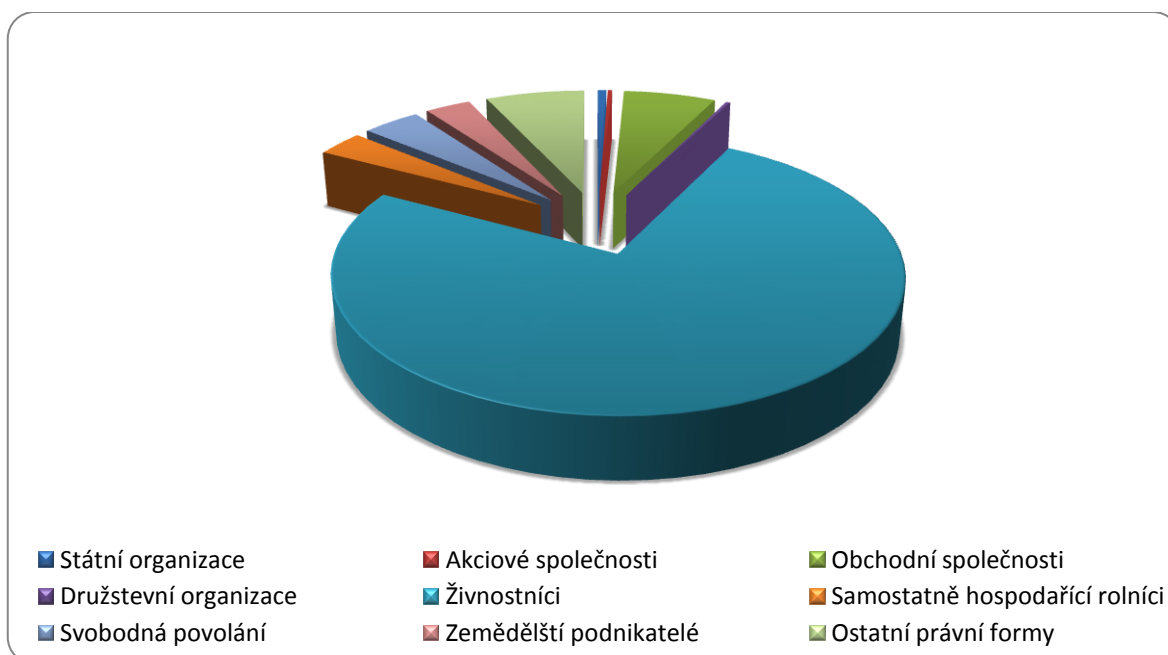
PŘÍLOHA P XVIII: NEZAMĚSTNANOST V OKRESECH ČR [30]



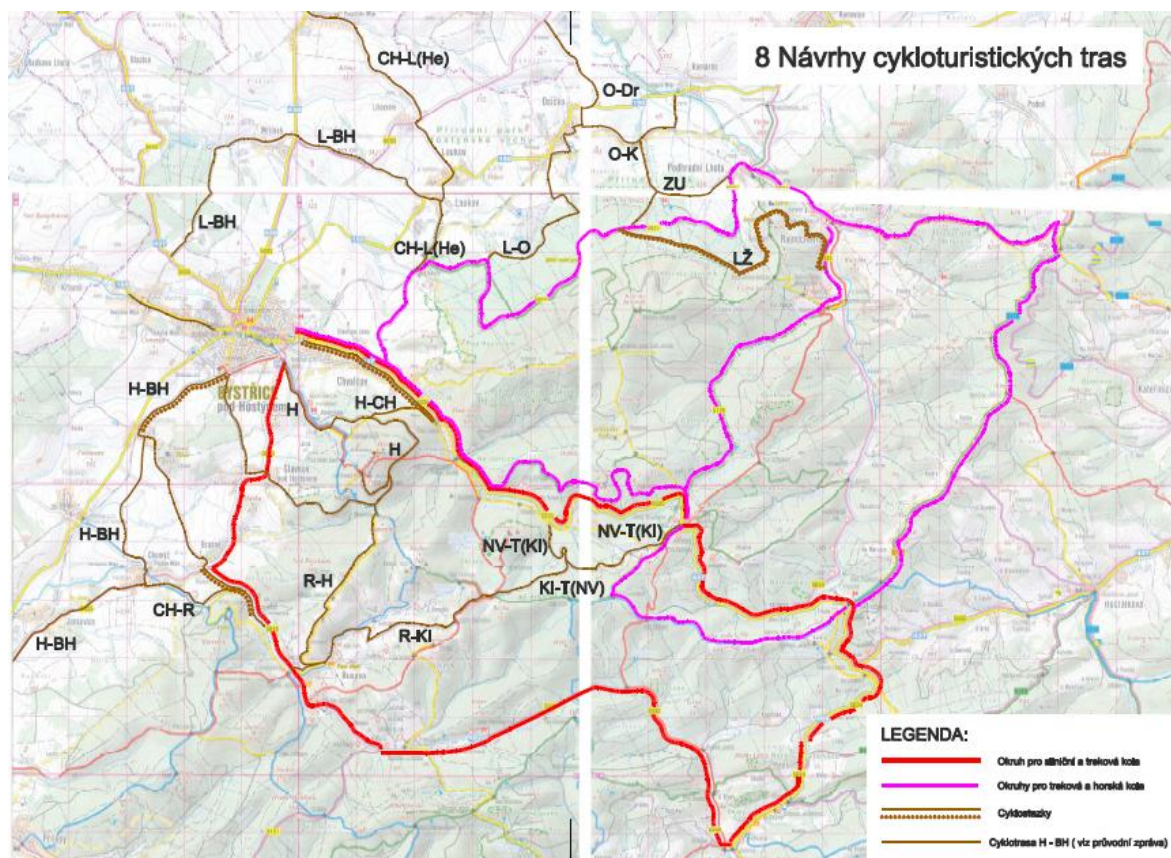
PŘÍLOHA P XIX: PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY PODLE PŘEVAŽUJÍCÍ ČINNOSTI [ZDROJ: ČSÚ]



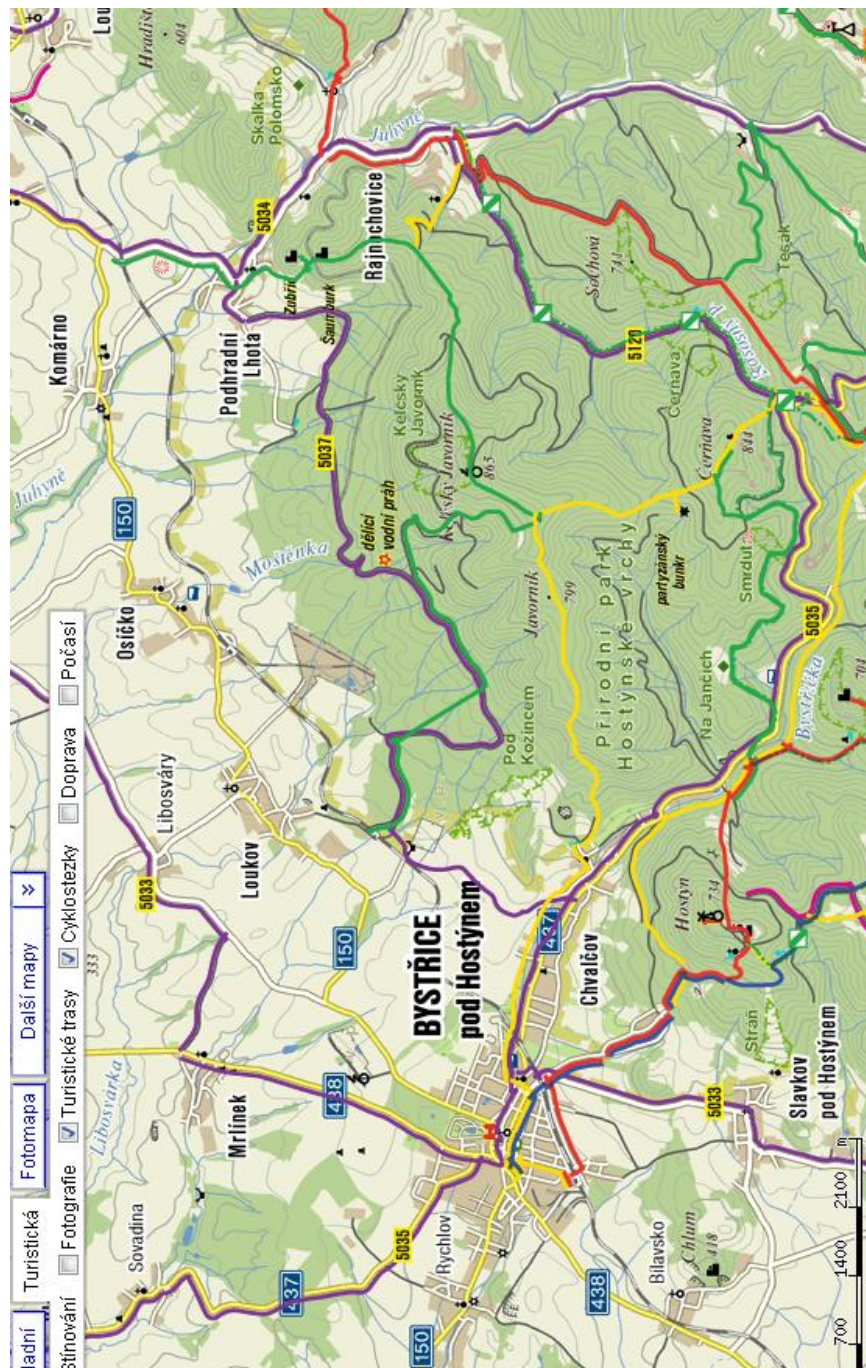
PŘÍLOHA P XX: PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY PODLE PRÁVNÍ FORMY [ZDROJ: ČSÚ]



PŘÍLOHA P XXI: NÁVRHY CYKLOSTEZEK A CYKLOTRAS V PODHOSTÝNSKÉM MIKROREGIONU [53]

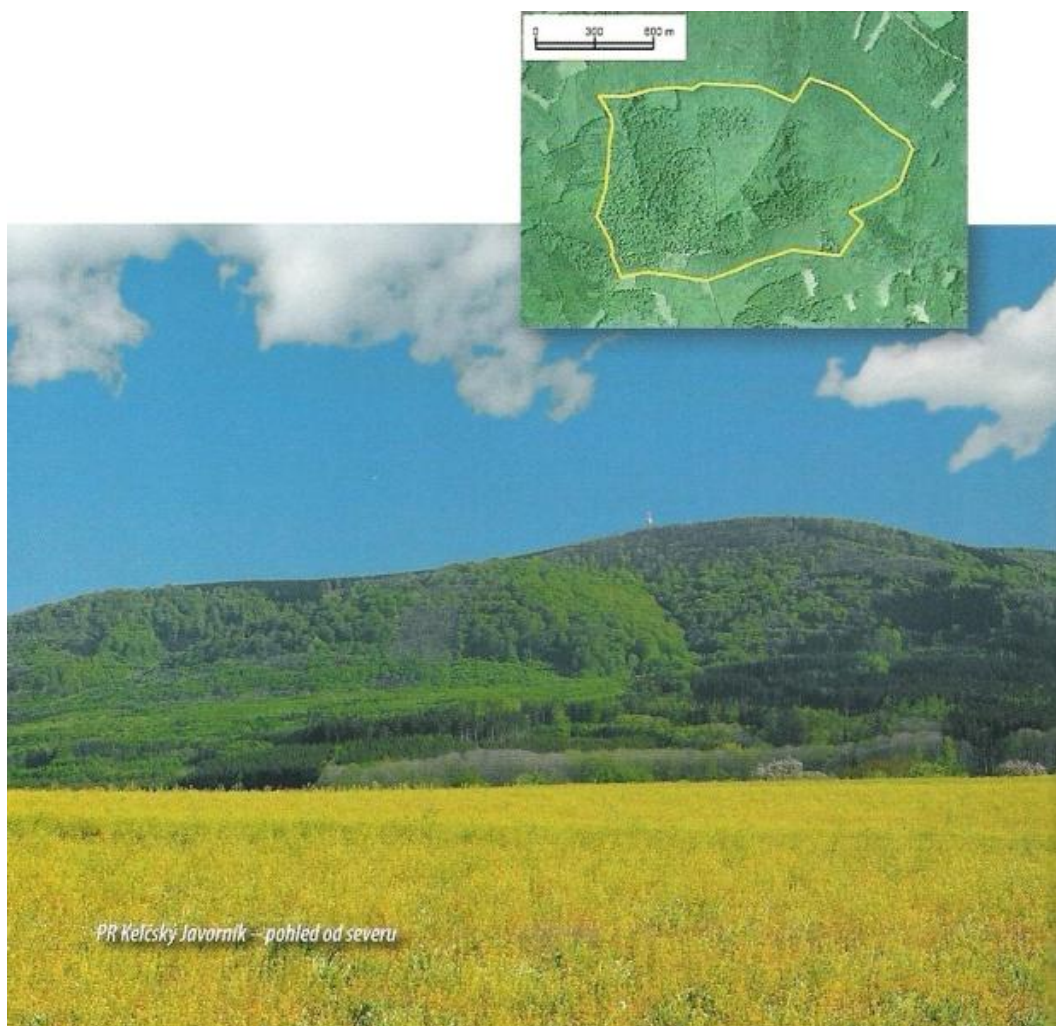


PŘÍLOHA P XXII: TURISTICKÉ TRASY NA KELČSKÉM JAVORNÍKU A V OKOLÍ [ZDROJ: WWW.MAPY.CZ]



PŘÍLOHA P XXIII: PŘÍRODNÍ REZERVACE KELČSKÝ JAVORNÍK

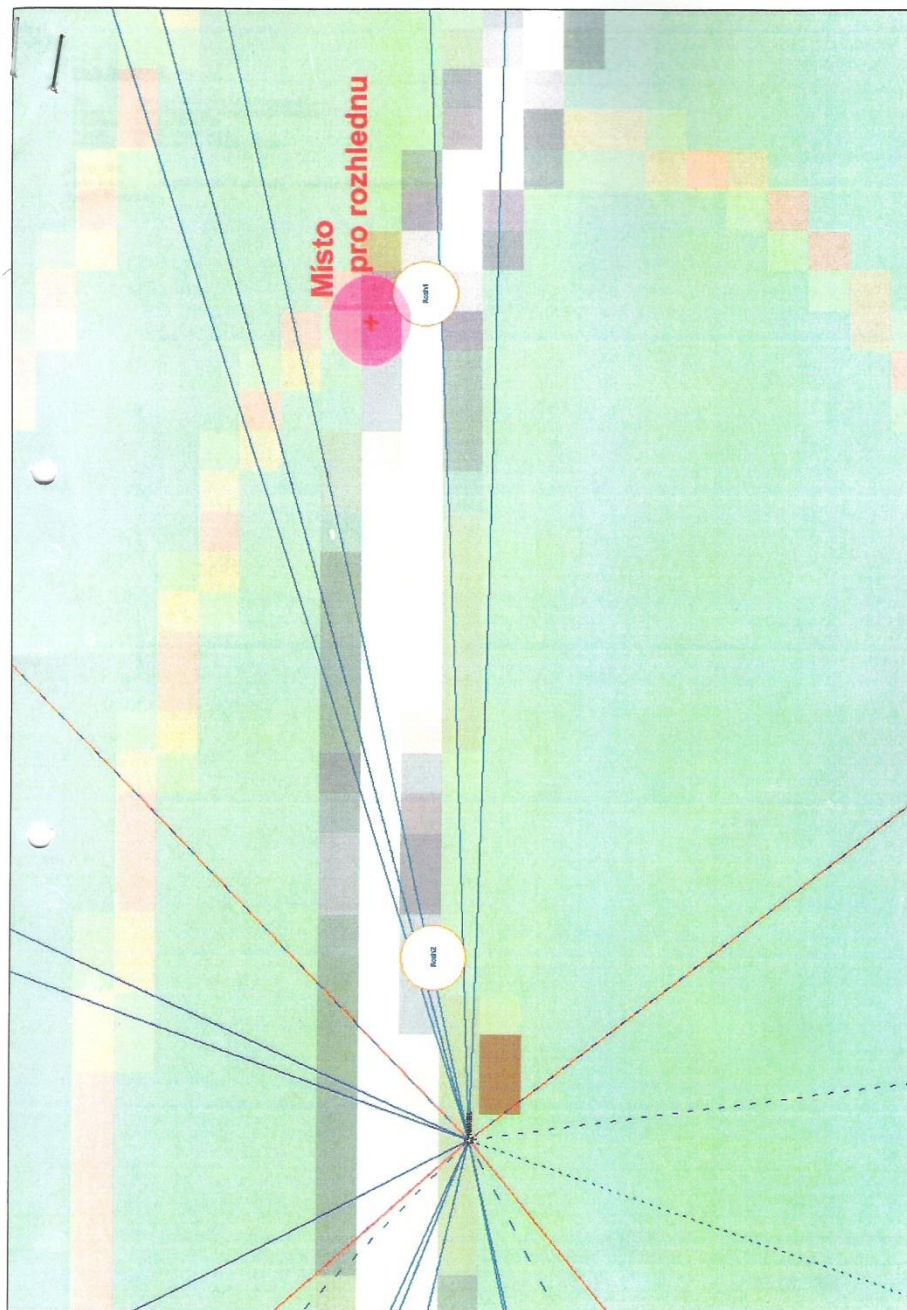
[6]



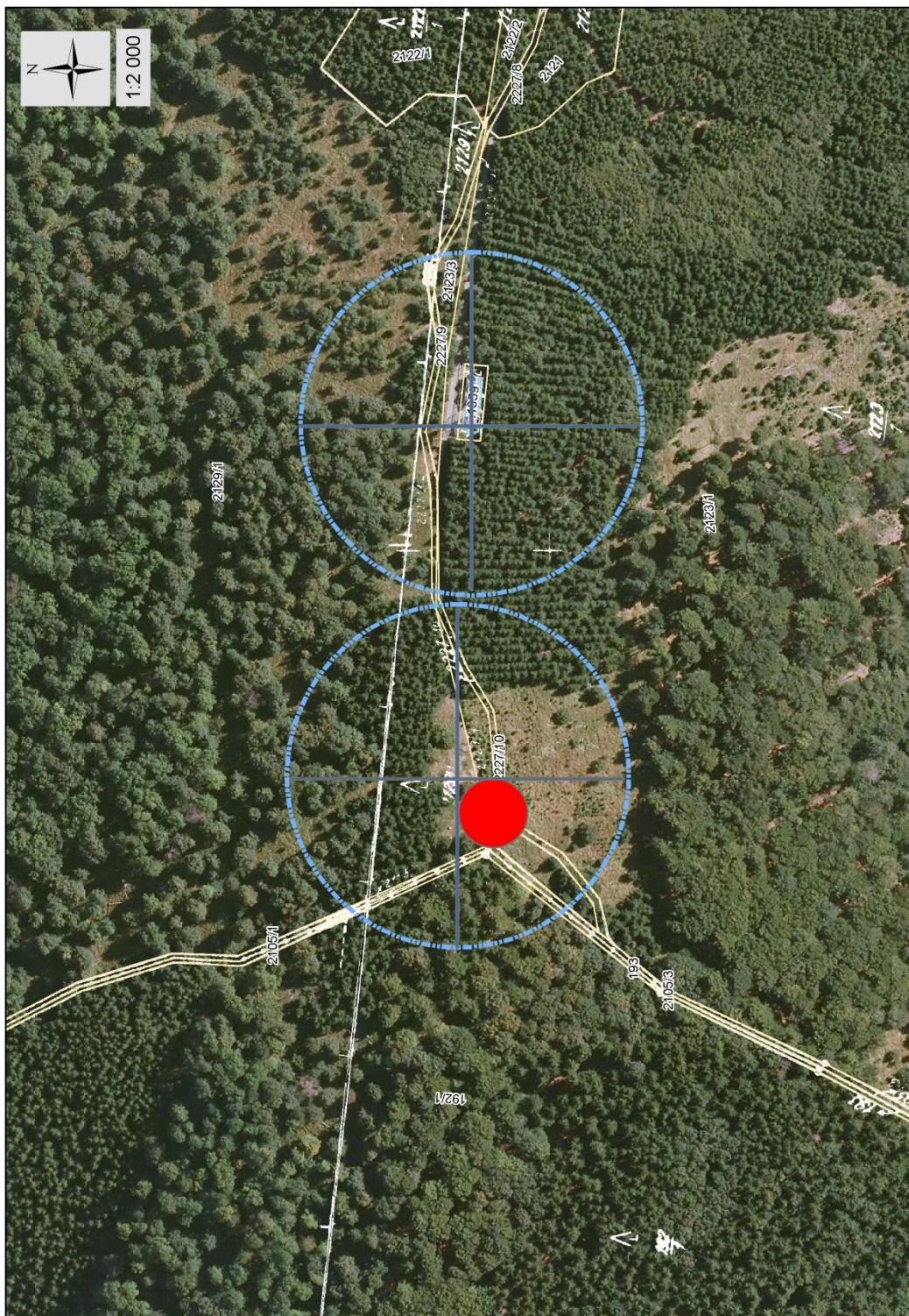
PŘÍLOHA P XXVI: TELEFONÍ VYSÍLAČ 02



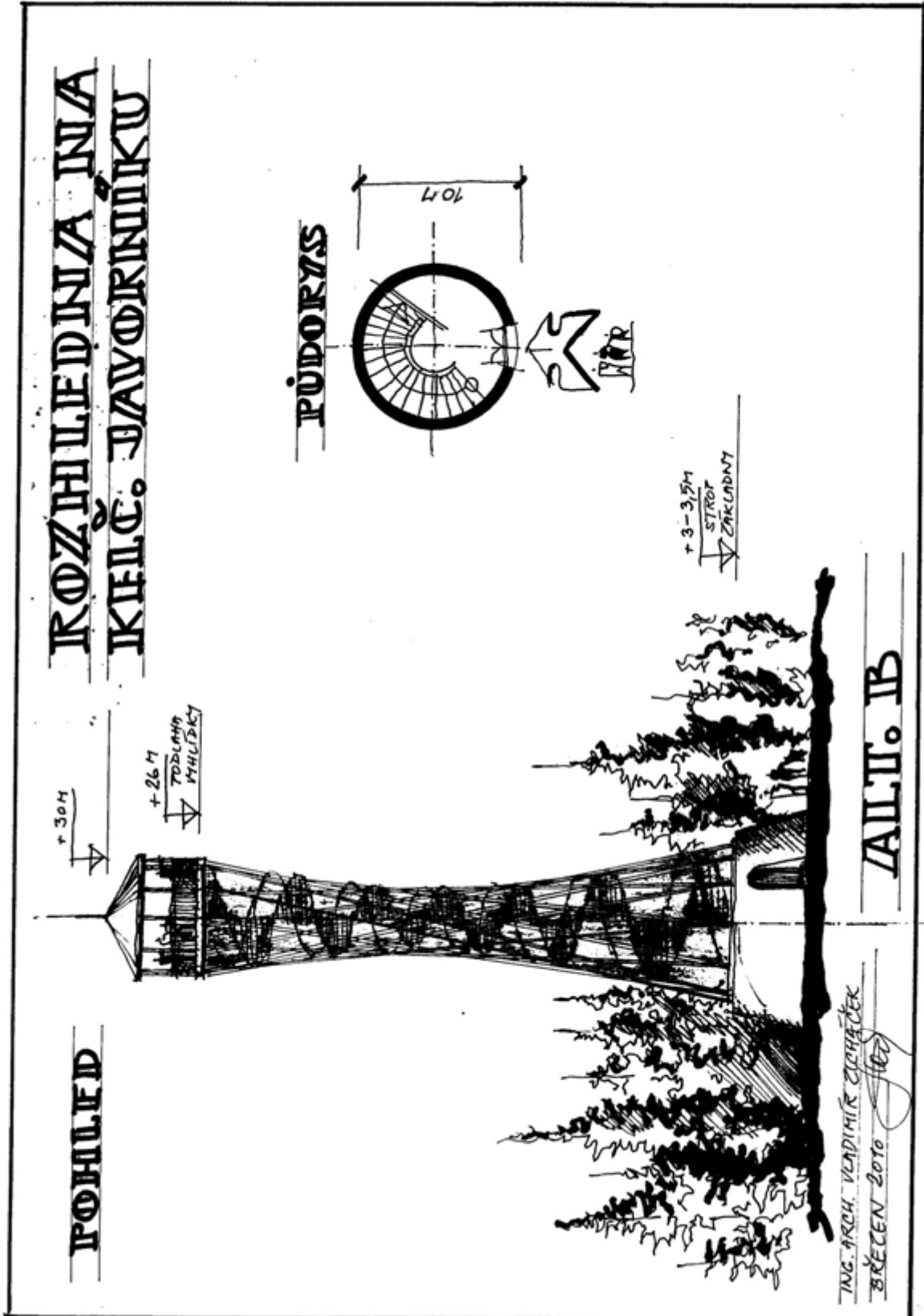
**PŘÍLOHA P XXV: TELEFÓNICA 02 – MIKROVLNÉ SPOJE A
NÁVRH NA UMÍSTĚNÍ ROZHLEDNY**



PŘÍLOHA P XXVI: UMÍSTĚNÍ ROZHLEDNY PODLE ZEMĚMĚŘICKÉHO ÚŘADU



PŘÍLOHA P XXVII: NÁVRH ROZHLEDNY Č. 1



PŘÍLOHA P XXVIII: NÁVRH ROZHLEDNY Č. 2

